Κατὰ Μᾶρκον

Άρχὴ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ χριστοῦ, υίοῦ τοῦ θεοῦ.

1

①ς γέγραπται ἐν τοῖς προφήταις, Ἰδού, ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου 2 πρὸ¹ προσώπου σου, ὅς κατασκευάσει² τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν³ σου. 3 Φωνὴ βοῶντος¹ ἐν τῇ ἐρήμῳ,⁵ Έτοιμάσατε⁶ τὴν ὁδὸν κυρίου: εὐθείας² ποιεῖτε τὰς τρίβους⁵ αὐτοῦ. Ἐγένετο Ἰωάννης βαπτίζων ἐν τῇ ἐρήμῳ,⁵ 4 καὶ κηρύσσων βάπτισμα² μετανοίας¹⁰ εἰς ἄφεσιν¹¹ ἀμαρτιῶν. Καὶ 5 ἐξεπορεύετο¹² πρὸς αὐτὸν πᾶσα ἡ Ἰουδαία¹³ χώρα,¹⁶ ποταμῷ¹ ὑπ' αὐτοῦ, ἐξομολογούμενοι¹⁵ τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν. Ἦν δὲ ὁ Ἰωάννης 6 ἐνδεδυμένος¹² τρίχας²⁰ καμήλου,²¹ καὶ ζώνην²² δερματίνην²³ περὶ τὴν ὀσφὺν²⁴ αὐτοῦ, καὶ ἐσθίων ἀκρίδας²⁵ καὶ μέλι²⁶ ἄγριον.²⁻ Καὶ ἐκήρυσσεν, 7 λέγων, Ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός²⁶ μου ὀπίσω²² μου, οῦ οὐκ εἰμὶ ἰκανὸς³⁰ κύψας³¹ λῦσαι³² τὸν ἱμάντα³³ τῶν ὑποδημάτων³⁴ αὐτοῦ. Ἐγὼ μὲν 8 ἐβάπτισα ὑμᾶς ἐν ὕδατι: αὐτὸς δὲ βαπτίσει ὑμᾶς ἐν πνεύματι ἀγίῳ.

¹πρό, before (gen), before. ² κατασκευάζω, prepare, build. ³ ἔμπροσθεν, in front of, before (gen). ⁴ βοάω, cry aloud, shout. ⁵ ἔρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ⁶ ἑτοιμάζω, prepare, make ready. ⁷ εὐθύς, immediately, at once. ⁸ τρίβος, ου, ἡ, beaten track, path. ⁹ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ¹⁰ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ¹¹ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ¹² ἐκπορεύομαι, go out, come out. ¹³ Τουδαία, ας, ἡ, Judea. ¹⁴ χώρα, ας, ἡ, land, region. ¹⁵ Τεροσολυμίτης, ου, ὁ, inhabitant of Jerusalemite. ¹⁶ Τορδάνης, ου, ὁ, Jordan. ¹⁷ ποταμός, οῦ, ὁ, river, stream. ¹⁸ ἔξομολογέω, confess, profess. ¹⁹ ἐνδύω, put on, clothe. ²⁰ θρίξ, τριχός, ἡ, hair. ²¹ κάμηλος, ου, ὁ, camel. ²² ζώνη, ης, ἡ, belt, girdle. ²³ δερμάτινος, leather, made of skin. ²⁴ ὀσφύς, ύος, ἡ, waist, hip. ²⁵ ἀκρίς, ίδος, ἡ, locust. ²⁶ μέλι, ιτος, τό, honey. ²⁷ ἄγριος, wild, savage. ²⁸ ἰσχυρός, strong, mighty. ²⁹ ὁπίσω, behind, after (gen). ³⁰ ἰκανός, sufficient, able. ³¹ κύπτω, bow down, stoop. ³² λύω, untie, loose. ³³ ἱμάς, ἀντος, ὁ, thong, strap. ³⁴ ὑπόδημα, τος, τό, sandal, shoe.

Κατὰ Μᾶρκον 1:9 Byzantine NT

Καὶ ἐγένετο ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, ἦλθεν Ἰησοῦς ἀπὸ Ναζαρὲτ¹ τῆς 9
Γαλιλαίας, καὶ ἐβαπτίσθη ὑπὸ Ἰωάννου εἰς τὸν Ἰορδάνην.² Καὶ εὐθέως 10
ἀναβαίνων ἀπὸ τοῦ ὕδατος, εἶδεν σχιζομένους³ τοὺς οὐρανούς, καὶ τὸ
πνεῦμα ὡσεὶ⁴ περιστερὰν⁵ καταβαῖνον ἐπ' αὐτόν: καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ 11
τῶν οὐρανῶν, Σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ῷ εὐδόκησα.6

Μετὰ δὲ τὸ παραδοθῆναι τὸν Ἰωάννην, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Γαλιλαίαν, 14 κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, καὶ λέγων ὅτι 15 Πεπλήρωται ὁ καιρός, καὶ ἤγγικεν ¹³ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ: μετανοεῖτε, ¹⁴ καὶ πιστεύετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ.

Περιπατῶν δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδεν Σίμωνα καὶ 16 Ανδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τοῦ Σίμωνος βάλλοντας ἀμφίβληστρον ἐν τῆ θαλάσση: ἦσαν γὰρ άλιεῖς. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Δεῦτε 17 ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς γενέσθαι άλιεῖς ἀνθρώπων. Καὶ εὐθέως 18 ἀφέντες τὰ δίκτυα αὐτῶν, ἠκολούθησαν αὐτῷ. Καὶ προβὰς ἐκεῖθεν 19

¹ Ναζαρέτ, ἡ, Nazareth. ² Τορδάνης, ου, ὁ, Jordan. ³ σχίζω, split, separate. ⁴ ώσεί, like, about. ⁵ περιστερά, ᾶς, ἡ, dove. ⁶ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ⁷ ἔρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ⁸ τεσσαράκοντα, forty, 40. ⁹ πειράζω, test, tempt. ¹⁰ Σατανᾶς, ᾶ, ὁ, Satan, adversary. ¹¹ θηρίον, ου, τό, wild beast, animal. ¹² διακονέω, serve, minister. ¹³ ἐγγίζω, come near, approach. ¹⁴ μετανοέω, repent, change my mind. ¹⁵ Ἀνδρέας, ου, ὁ, Andrew. ¹⁶ ἀμφίβληστρον, ου, τό, fishing net, net used for capturing. ¹⁷ άλιεύς, ὁ, fisherman. ¹⁸ δεῦτε, come!. ¹⁹ ὁπίσω, behind, after (gen). ²⁰ δίκτυον, ου, τό, net, fishing net. ²¹ προβαίνω, go forward, advance. ²² ἐκείθεν, from there, from that place.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 1:20

ολίγον, είδεν Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ πλοίῳ καταρτίζοντας τὰ δίκτυα. Καὶ εὐθέως 20 ἐκάλεσεν αὐτούς: καὶ ἀφέντες τὸν πατέρα αὐτῶν Ζεβεδαῖον ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ τῶν μισθωτῶν ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ.

Καὶ εἰσπορεύονται εἰς Καπερναούμι καὶ εὐθέως τοῖς σάββασιν εἰσελθών 21 εἰς τὴν συναγωγήν, ἐδίδασκεν. Καὶ ἐξεπλήσσοντο επὶ τῆ διδαχῆ 22 αὐτοῦ: ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οί γραμματεῖς. Καὶ ἦν ἐν τῆ συναγωγῆ αὐτῶν ἄνθρωπος ἐν πνεύματι 23 ἀκαθάρτω, ταὶ ἀνέκραξεν, λέγων, Τεα, τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ 24 Ναζαρηνέ; ΤΗλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; Οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἄγιος τοῦ θεοῦ. 25 Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Φιμώθητι, καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ. Καὶ σπαράξαν ἐξ αὐτοῦν τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον καὶ κράξαν 26 φωνῆ μεγάλη, ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ. Καὶ ἐθαμβήθησαν πάντες, ὥστε 27 συζητεῖν πρὸς ἑαυτούς, λέγοντας, Τί ἐστιν τοῦτο; Τίς ἡ διδαχὴ ἡ καινὴ αὕτη, ὅτι κατ ἐξουσίαν καὶ τοῖς πνεύμασιν τοῖς ἀκαθάρτοις ἐπιτάσσει, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ; Ἑξῆλθεν δὲ ἡ ἀκοὴ τὸ ἀντοῦ εὐθὺς 28 εἰς ὅλην τὴν περίχωρον τῆς Γαλιλαίας.

¹ ὁλίγος, little, few. ² Τάκωβος, James, Jacob. ³ Ζεβεδαῖος, ου, ὁ, Zebedee. ⁴ καταρτίζω, mend, fit. ⁵ δίκτυον, ου, τό, net, fishing net. ⁶ μισθωτός, οῦ, ὁ, hired servant. ⁻ ὁπίσω, behind, after (gen). ⁵ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ⁶ Καπερναούμ, ἡ, Capernaum. ¹⁰ ἐκπλήσσω, am thunderstruck, astounded. ¹¹ διδαχή, ῆς, ἡ, teaching, instruction. ¹² ἀκάθαρτος, unclean, impure. ¹³ ἀνακράζω, cry out, shout aloud. ¹⁴ ἔα, ah! ha! ¹⁵ Ναζαρηνός, οῦ, ὁ, Nazarene, of Nazareth. ¹⁶ ἐπιτιμάω, rebuke, warn. ¹⁻ φιμόω, muzzle, silence. ¹⁵ σπαράσσω, convulse, shake to and fro. ¹⁰ θαμβέω, amaze. ²⁰ συζητέω, discuss, dispute. ²¹ καινός, new, fresh. ²² ἐπιτάσσω, command, give order. ²³ ὑπακούω, obey, listen. ²⁴ ἀκοή, ῆς, ἡ, hearing, report. ²⁵ περίχωρος, ου, ἡ, neighboring.

Κατὰ Μᾶρκον 1:29 Byzantine NT

Καὶ εὐθέως ἐκ τῆς συναγωγῆς ἐξελθόντες, ἦλθον εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος 29 καὶ ἀνδρέου, μετὰ Ἰακώβου² καὶ Ἰωάννου. Ἡ δὲ πενθερὰ³ Σίμωνος 30 κατέκειτο⁴ πυρέσσουσα, καὶ εὐθέως λέγουσιν αὐτῷ περὶ αὐτῆς: καὶ 31 προσελθὼν ἤγειρεν αὐτήν, κρατήσας⁴ τῆς χειρὸς αὐτῆς: καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετὸς εὐθέως, καὶ διηκόνει αὐτοῖς.

Όψίας δὲ γενομένης, ὅτε ἔδυ¹⁰ ὁ ἥλιος,¹¹ ἔφερον πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς 32 κακῶς¹² ἔχοντας καὶ τοὺς δαιμονιζομένους:¹³ καὶ ἡ πόλις ὅλη 33 ἐπισυνηγμένη¹⁴ ἦν πρὸς τὴν θύραν.¹⁵ Καὶ ἐθεράπευσεν¹⁰ πολλοὺς κακῶς 34 ἔχοντας ποικίλαις¹² νόσοις,¹⁵ καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλεν, καὶ οὐκ ἤφιεν λαλεῖν τὰ δαιμόνια, ὅτι ἤδεισαν αὐτόν.

Καὶ πρωΐ¹° ἔννυχον²ο λίαν²¹ ἀναστὰς ἐξῆλθεν, καὶ ἀπῆλθεν εἰς ἔρημον²² 35 τόπον, κἀκεῖ²³ προσηύχετο. Καὶ κατεδίωξαν²⁴ αὐτὸν ὁ Σίμων καὶ οἱ μετ' 36 αὐτοῦ: καὶ εὑρόντες αὐτὸν λέγουσιν αὐτῷ ὅτι Πάντες σε ζητοῦσιν. Καὶ 37 λέγει αὐτοῖς, Ἄγωμεν εἰς τὰς ἐχομένας κωμοπόλεις,²⁵ ἵνα καὶ ἐκεῖ κηρύξω: εἰς τοῦτο γὰρ ἐξελήλυθα. Καὶ ἦν κηρύσσων ἐν ταῖς 39 συναγωγαῖς αὐτῶν εἰς ὅλην τὴν Γαλιλαίαν, καὶ τὰ δαιμόνια ἐκβάλλων.

¹ Ἀνδρέας, ου, ὁ, Andrew. ² Ἰάκωβος, James, Jacob. ³ πενθερά, ᾶς, ἡ, mother-in-law. ⁴ κατάκειμαι, lie down, lie sick. ⁵ πυρέσσω, suffer with a fever. ⁶ κρατέω, grasp, lay hold of. ⁷ πυρετός, οῦ, ὁ, fever. ⁸ διακονέω, serve, minister. ⁹ ὄψιος, late. ¹⁰ δύνω, enter, set. ¹¹ ἥλιος, ου, ὁ, sun, sunlight. ¹² κακῶς, badly, evilly. ¹³ δαιμονίζομαι, am demon possessed. ¹⁴ ἐπισυνάγω, gather, gather together. ¹⁵ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ¹⁶ θεραπεύω, heal, care for. ¹⁷ ποικίλος, varied, manifold. ¹⁸ νόσος, ου, ἡ, disease, malady. ¹⁹ πρωΐ, early in the morning, at dawn. ²⁰ ἔννυχος, by night, at night. ²¹ λίαν, greatly, very. ²² ἔρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ²³ κἀκεῖ, and there. ²⁴ καταδιώκω, pursue closely, hunt. ²⁵ κωμόπολις, εως, ἡ, market town, country town.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 1:40

Καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν λεπρός, παρακαλῶν αὐτὸν καὶ γονυπετῶν² αὐτόν, 40 καὶ λέγων αὐτῷ ὅτι Ἐὰν θέλης, δύνασαί με καθαρίσαι. Ὁ δὲ Ἰησοῦς 41 σπλαγχνισθείς, ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἤψατο αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτῷ, Θέλω, καθαρίσθητι. Καὶ εἰπόντος αὐτοῦ εὐθέως ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ ἡ 42 λέπρα, καὶ ἐκαθαρίσθη. Καὶ ἐμβριμησάμενος αὐτῷ, εὐθέως ἐξέβαλεν 43 αὐτόν, καὶ λέγει αὐτῷ, "Ορα μηδενὶ μηδὲν εἴπης: ἀλλ' ὅπαγε, σεαυτὸν 44 δεῖξον τῷ ἱερεῖ, καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου ὰ προσέταξεν Μωσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. Ὁ δὲ ἐξελθὼν ἤρξατο 45 κηρύσσειν πολλὰ καὶ διαφημίζειν τὸν λόγον, ὥστε μηκέτι αὐτὸν δύνασθαι φανερῶς εἰς πόλιν εἰσελθεῖν, ἀλλ' ἔξω ἐν ἐρήμοις τόποις ἤν: καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν πανταχόθεν. αὐτὸν

Καὶ εἰσῆλθεν πάλιν εἰς Καπερναοὺμ²¹ δι' ἡμερῶν: καὶ ἡκούσθη ὅτι εἰς 2 οἶκόν ἐστιν. Καὶ εὐθέως συνήχθησαν πολλοί, ὥστε μηκέτι¹⁷ χωρεῖν²² 2 μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν:²³ καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον. Καὶ ἔρχονται 3 πρὸς αὐτόν, παραλυτικὸν²⁴ φέροντες, αἰρόμενον ὑπὸ τεσσάρων.²⁵ Καὶ 4 μὴ δυνάμενοι προσεγγίσαι²⁶ αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον, ἀπεστέγασαν²⁷ τὴν στέγην²⁸ ὅπου ἦν, καὶ ἐξορύξαντες²⁹ χαλῶσιν³⁰ τὸν κράββατον³¹ ἐφ' ῷ ὁ

¹ λεπρός, οῦ, ὁ, scaly, leprous. ²γονυπετέω, fall on the knees, kneel down. ³ καθαρίζω, cleanse, make clean. ⁴ σπλαγχνίζομαι, have compassion, have pity on. ⁵ ἐκτείνω, stretch forth, stretch out. ⁶ ἄπτομαι, touch or handle. ⁷ λέπρα, ας, ή, leprosy. ⁸ ἐμβριμάομαι, be moved with anger, admonish sternly. ⁹ σεαντοῦ, yourself, of you. ¹⁰ δείκνυμι, show, point out. ¹¹ ἱερεῦς, έως, ὁ, priest. ¹² προσφέρω, bring to, offer. ¹³ καθαρισμός, οῦ, ὁ, cleansing, purification. ¹⁴ προστάσσω, command, order. ¹⁵ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ¹⁶ διαφημίζω, spread abroad, report. ¹⁷ μηκέτι, no longer. ¹⁸ φανερῶς, openly, publicly. ¹⁹ ἔρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ²⁰ πανταχόθεν, from all sides. ²¹ Καπερναούμ, ἡ, Capernaum. ²² χωρέω, make room for, hold. ²³ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ²⁴ παραλυτικός, οῦ, ὁ, paralytic, afflicted with paralysis. ²⁵ τέσσαρες, four, 4. ²⁶ προσεγγίζω, approach. ²⁷ ἀποστεγάζω, unroof, take the roof off. ²⁸ στέγη, ης, ἡ, roof, flat roof of a house. ²⁹ ἔξορύσσω, dig out, dig through. ³⁰ χαλάω, slacken, let down. ³¹ κράβαττος, ου, ὁ, mattress, pallet.

Κατά Μᾶρκον 2:5 Byzantine NT

παραλυτικὸς κατέκειτο. 1δων δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν λέγει τῷ 5 παραλυτικώ, Τέκνον, ἀφέωνταί σοι αἱ άμαρτίαι σου. Ἡσαν δέ τινες 6 τῶν γραμματέων ἐκεῖ καθήμενοι, καὶ διαλογιζόμενοι³ ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, Τί οὖτος οὕτως λαλεῖ βλασφημίας; Τίς δύναται ἀφιέναι 7 άμαρτίας εἰ μὴ εἶς, ὁ θεός; Καὶ εὐθέως ἐπιγνοὺς⁵ ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι 8 αὐτοῦ ὅτι οὕτως αὐτοὶ διαλογίζονται³ ἐν ἑαυτοῖς, εἶπεν αὐτοῖς, Τί ταῦτα διαλογίζεσθε εν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; Τί ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν τῷ παραλυτικώ, ' Αφέωνταί σου αἱ άμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν, "Εγειραι, καὶ ἇρόν σου τὸν κράββατον, καὶ περιπάτει; Ίνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ 10 υίὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀφιέναι ἐπὶ τῆς γῆς ἁμαρτίας – λέγει τῷ παραλυτικ $\tilde{\omega}^1$ – Σοὶ λέγω, ἔγειραι καὶ ἆρον τὸν κράβ β ατόν σου, καὶ 11 ύπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. Καὶ ἠγέρθη εὐθέως, καὶ ἄρας τὸν κράββατον, 12 έξηλθεν έναντίον πάντων: ώστε έξίστασθαι πάντας, καὶ δοξάζειν τὸν θεόν, λέγοντας ὅτι Οὐδέποτε οὕτως εἴδομεν.

Καὶ ἐξῆλθεν πάλιν παρὰ τὴν θάλασσαν: καὶ πᾶς ὁ ὅχλος ἤρχετο πρὸς 13 αὐτόν, καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς. Καὶ παράγων¹² εἶδεν Λευΐ¹³ τὸν τοῦ 14 Αλφαίου¹⁴ καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον,¹⁵ καὶ λέγει αὐτῷ, Ἀκολούθει μοι. Καὶ ἀναστὰς ἤκολούθησεν αὐτῷ. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακεῖσθαι² 15

¹ παραλυτικός, οῦ, ὁ, paralytic, afflicted with paralysis. ² κατάκειμαι, lie down, lie sick. ³ διαλογίζομαι, debate, reason. ⁴ βλασφημία, ας, ἡ, blasphemy, reproach. ⁵ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ⁶ εὐκοπώτερον, easier. ⁷ κράβαττος, ου, ὁ, mattress, pallet. ⁸ ἐναντίον, in the sight of, before. ⁹ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ¹⁰ οὐδέποτε, never. ¹¹ οὕτως, thus, so. ¹² παράγω, pass by, depart. ¹³ Λευΐς, ὁ, Levi. ¹⁴ Άλφαῖος, ου, ὁ, Alphaeus. ¹⁵ τελώνιον, ου, τό, tax office, tax collector's office.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 2:16

αὐτὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τελῶναι¹ καὶ ἀμαρτωλοὶ² συνανέκειντο³ τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ: ἦσαν γὰρ πολλοί, καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ. Καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, ἰδόντες 16 αὐτὸν ἐσθίοντα μετὰ τῶν τελωνῶν¹ καὶ ἁμαρτωλῶν,² ἔλεγον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Τί ὅτι μετὰ τῶν τελωνῶν¹ καὶ ἁμαρτωλῶν² ἐσθίει καὶ πίνει; Καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, Οὐ χρείαν⁴ ἔχουσιν οἱ 17 ἰσχύοντες⁵ ἰατροῦ,6 ἀλλ' οἱ κακῶς² ἔχοντες. Οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἀμαρτωλοὺς² εἰς μετάνοιαν.8

Καὶ ἦσαν οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων νηστεύοντες: καὶ 18 ἔρχονται καὶ λέγουσιν αὐτῷ, Διὰ τί οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων νηστεύουσιν, οἱ δὲ σοὶ μαθηταὶ οὐ νηστεύουσιν; Καὶ 19 εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος, ἐν ῷ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστιν, νηστεύειν; "Όσον χρόνον μεθ' ἑαυτῶν ἔχουσιν τὸν νυμφίον, οὐ δύνανται νηστεύειν: ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι 20 ὅταν ἀπαρθῆ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. Καὶ οὐδεὶς ἐπίβλημα ἡ ῥάκους ὁ ἀγνάφου 21 ἐπιρράπτει ἐπὶ ἱματίω παλαιῷ: εἰ δὲ μή, αἴρει τὸ πλήρωμα αὐτοῦ τὸ καινὸν τοῦ παλαιοῦ, καὶ χεῖρον τοῦ σχίσμα γίνεται. Καὶ οὐδεὶς βάλλει 22

¹ τελώνης, ου, ό, tax collector, collector of taxes. ² άμαρτωλός, ου, ό, sinner. ³ συνανάκειμαι, recline at table with. ⁴ χρεία, ας, ή, need, necessity. ⁵ ἰσχύω, be strong, able. ⁶ ἰατρός, οῦ, ὁ, physician. ⁷ κακῶς, badly, evilly. ⁸ μετάνοια, ας, ή, repentance, change of mind. ⁹ νηστεύω, fast. ¹⁰ σός, your, yours. ¹¹ νυμφών, ῶνος, ὁ, bridal chamber, wedding hall. ¹² νυμφίος, ου, ὁ, bridegroom. ¹³ ἀπαίρω, take away, depart. ¹⁴ ἐπίβλημα, τος, τό, patch, patch on a garment. ¹⁵ ῥάκος, ους, τό, rag, piece of cloth. ¹⁶ ἄγναφος, new, unshrunken. ¹⁷ ἐπιρράπτω, sew on. ¹⁸ παλαιός, old, ancient. ¹⁹ πλήρωμα, τος, τό, fullness, fulfillment. ²⁰ καινός, new, fresh. ²¹ χείρων, worse. ²² σχίσμα, τος, τό, tear, division.

Κατά Μᾶρκον 2:23 Byzantine NT

οἶνον¹ νέον² εἰς ἀσκοὺς³ παλαιούς:⁴ εἰ δὲ μή, ῥήσσει⁵ ὁ οἶνος¹ ὁ νέος² τοὺς ἀσκούς,³ καὶ ὁ οἶνος¹ ἐκχεῖται⁶ καὶ οἱ ἀσκοὶ³ ἀπολοῦνται: ἀλλὰ οἶνον¹ νέον² εἰς ἀσκοὺς³ καινοὺς ^{7} βλητέον. ^{8}

Καὶ ἐγένετο παραπορεύεσθαι αὐτὸν ἐν τοῖς σάββασιν διὰ τῶν σπορίμων, 23 καὶ ἤρξαντο οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὁδὸν ποιεῖν τίλλοντες τοὺς στάχυας. 24 Καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον αὐτῷ, Ἰδε, τί ποιοῦσιν ἐν τοῖς σάββασιν δ οὐκ ἔξεστιν; Καὶ αὐτὸς ἔλεγεν αὐτοῖς, Οὐδέποτε ἀνέγνωτε τί ἐποίησεν 25 Δαυίδ, ὅτε χρείαν ἔσχεν καὶ ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ αὐτοῦ; Πῶς 26 εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ἐπὶ Ἁβιάθαρ ἀρχιερέως, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔσαγεν, οῦς οὐκ ἔξεστιν φαγεῖν εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσιν, καὶ ἔδωκεν καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ οὖσιν; Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Τὸ 27 σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο, οὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ σάββατον:
ὥστε κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου.

Καὶ εἰσῆλθεν πάλιν εἰς τὴν συναγωγήν, καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος 3 ἐξηραμμένην²ο ἔχων τὴν χεῖρα. Καὶ παρετήρουν²¹ αὐτὸν εἰ τοῖς 2 σάββασιν θεραπεύσει²² αὐτόν, ἵνα κατηγορήσωσιν²³ αὐτοῦ. Καὶ λέγει 3 τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ἐξηραμμένην²ο ἔχοντι τὴν χεῖρα, Ἔγειραι εἰς τὸ μέσον. 4

¹ οἶνος, ου, ὁ, wine. ² νέος, new, young. ³ ἀσκός, οῦ, ὁ, leather bottle, wineskin. ⁴ παλαιός, old, ancient. ⁵ ῥήγνυμι, break apart, throw down. ⁶ ἐκχέω, pour out, shed. ⁷ καινός, new, fresh. ⁸ βλητέος, must be put, that ought to be put. ⁹ παραπορεύομαι, go beside, go past. ¹⁰ σπόριμος, grain field, sown. ¹¹ τίλλω, pluck, pick. ¹² στάχυς, υος, ὁ, Stachys, head of grain. ¹³ ἔξεστιν, it is lawful, it is permitted. ¹⁴ οὐδέποτε, never. ¹⁵ ἀναγινώσκω, read. ¹⁶ χρεία, ας, ἡ, need, necessity. ¹⁷ πεινάω, hunger, am hungry. ¹⁸ πρόθεσις, εως, ἡ, setting forth, purpose. ¹⁹ ἱερεύς, έως, ὁ, priest. ²⁰ ξηραίνω, dry up, parch. ²¹ παρατηρέω, watch closely, observe scrupulously. ²² θεραπεύω, heal, care for. ²³ κατηγορέω, accuse, charge.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 3:5

Καὶ λέγει αὐτοῖς, "Εξεστιν' τοῖς σάββασιν ἀγαθοποιῆσαι² κακοποιήσαι; Υυγήν σώσαι ἢ ἀποκτείναι; Οἱ δὲ ἐσιώπων. Καὶ 5 περιβλεψάμενος αὐτοὺς μετ' ὀργῆς, συλλυπούμενος ἐπὶ τῆ πωρώσει * τῆς καρδίας αὐτῶν, λέγει τῷ ἀνθρώπῳ, "Εκτεινον" τὴν χεῖρά σου. Καὶ έξέτεινεν, καὶ ἀποκατεστάθη ^{10} ή χεὶρ αὐτοῦ ὑγιὴς ^{11} ὡς ἡ ἄλλη. Καὶ ^{6} έξελθόντες οί Φαρισαίοι εὐθέως μετὰ τῶν Ἡρωδιανῶν 2 συμβούλιον 3 όπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν. Καὶ ὁ Ἰησοῦς 7 ἐποίουν κατ' αὐτοῦ, άνεχώρησεν μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς τὴν θάλασσαν: καὶ πολύ πλῆθος ^{15} ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἠκολούθησαν αὐτῷ, καὶ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, ^{16} καὶ ἀπὸ Ἱεροσολύμων, καὶ ἀπὸ τῆς Ἰδουμαίας, τοῦ καὶ πέραν τοῦ 8 Ἰορδάνου, ^{19} καὶ οἱ περὶ Τύρον ^{20} καὶ Σιδῶνα, ^{21} πλῆθος ^{15} πολύ, άκούσαντες ὅσα ἐποίει, ἦλθον πρὸς αὐτόν. Καὶ εἶπεν τοῖς μαθηταῖς ᠀ αὐτοῦ ἴνα πλοιάριον ^{22} προσκαρτερ $\tilde{\eta}^{23}$ αὐτ $\tilde{\omega}$ διὰ τὸν ὄχλον, ἵνα μὴ θλίβωσιν²⁴ αὐτόν. Πολλοὺς γὰρ ἐθεράπευσεν, 25 ώστε ἐπιπίπτειν²⁶ αὐτῷ, 10ΐνα αὐτοῦ ἄψωνται,²⁷ ὄσοι εἶγον μάστιγας.²⁸ Καὶ τὰ πνεύματα τὰ 11 ἀκάθαρτα, ^{29} ὅταν αὐτὸν ἐθεώρει, προσέπιπτεν ^{30} αὐτῷ, καὶ ἔκραζεν, λέγοντα ὅτι Σὺ εἶ ὁ υίὸς τοῦ θεοῦ. Καὶ πολλὰ ἐπετίμα αὐτοῖς ἵνα μὴ 12

¹ ἔξεστιν, it is lawful, it is permitted. ² ἀγαθοποιέω, do good/right, do what is good/right. ³ κακοποιέω, do evil, harm. ⁴ σιωπάω, be silent, keep silence. ⁵ περιβλέπομαι, look around, look around on. ⁶ ὀργή, ῆς, ἡ, wrath, anger. ⁷ συλλυπέομαι, be deeply grieved, feel sorry for. ⁸ πώρωσις, εως, ἡ, hardness, obstinancy. ⁹ ἐκτείνω, stretch forth, stretch out. ¹⁰ ἀποκαθίστημι, restore, give back. ¹¹ ὑγιἡς, whole, healthy. ¹² Ἡρωδιανοί, ων, ὁ, Herodian, Herodians. ¹³ συμβούλιον, ου, τό, counsel, council. ¹⁴ ἀναχωρέω, depart, withdraw. ¹⁵ πλῆθος, ους, τό, multitude. ¹⁶ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ¹⁷ Ἰδουμαία, ας, ἡ, Idumea, Edom. ¹⁸ πέραν, on the other side of, beyond (gen). ¹⁹ Ἰορδάνης, ου, ὁ, Jordan. ²⁰ Τύρος, ου, ἡ, Τyre. ²¹ Σιδών, ωνος, ἡ, Sidon. ²² πλοιάριον, ου, τό, small boat, little boat. ²³ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ²⁴ θλίβω, press, oppress. ²⁵ θεραπεύω, heal, care for. ²⁶ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ²⁷ ἄπτομαι, touch or handle. ²⁸ μάστιξ, ιγος, ἡ, whip, scourge. ²⁹ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ³⁰ προσπίπτω, fall upon, fall down before. ³¹ ἐπιτιμάω, rebuke, warn.

Κατὰ Μᾶρκον 3:13 Byzantine NT

φανερον αὐτον ποιήσωσιν.

Καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ ὅρος, καὶ προσκαλεῖται² οῦς ἤθελεν αὐτός: καὶ 13 ἀπῆλθον πρὸς αὐτόν. Καὶ ἐποίησεν δώδεκα, ἵνα ὧσιν μετ' αὐτοῦ, καὶ 14 ἵνα ἀποστέλλη αὐτοὺς κηρύσσειν, καὶ ἔχειν ἐξουσίαν θεραπεύειν³ τὰς 15 νόσους,⁴ καὶ ἐκβάλλειν τὰ δαιμόνια: καὶ ἐπέθηκεν⁵ τῷ Σίμωνι ὄνομα 16 Πέτρον: καὶ Ἰάκωβον˚ τὸν τοῦ Ζεβεδαίου,⁻ καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν 17 τοῦ Ἰακώβου:⁶ καὶ ἐπέθηκεν⁵ αὐτοῖς ὀνόματα Βοανεργές,⁶ ὅ ἐστιν, Υἰοὶ Βροντῆς:ˀ καὶ Ἰνδρέαν,¹⁰ καὶ Φίλιππον,¹¹ καὶ Βαρθολομαῖον,¹² καὶ 18 Ματθαῖον,¹³ καὶ Θωμᾶν,¹⁴ καὶ Ἰάκωβον⁶ τὸν τοῦ Ἰλλφαίου,¹⁵ καὶ Θαδδαῖον,¹⁶ καὶ Σίμωνα τὸν Κανανίτην,¹⁻ καὶ Ἰούδαν¹ϐ Ἰσκαριώτην,¹¹ 19 ὅς καὶ παρέδωκεν αὐτόν.

Καὶ ἔρχονται εἰς οἶκον: καὶ συνέρχεται²⁰ πάλιν ὅχλος, ὥστε μὴ δύνασθαι 20 αὐτοὺς μήτε²¹ ἄρτον φαγεῖν. Καὶ ἀκούσαντες οἱ παρ' αὐτοῦ ἐξῆλθον 21 κρατῆσαι²² αὐτόν: ἔλεγον γὰρ ὅτι Ἐξέστη.²³ Καὶ οἱ γραμματεῖς οἱ ἀπὸ 22 Ἱεροσολύμων καταβάντες ἔλεγον ὅτι Βεελζεβοὺλ²⁴ ἔχει, καὶ ὅτι Ἐν τῷ ἄρχοντι²⁵ τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. Καὶ προσκαλεσάμενος^{2 23} αὐτούς, ἐν παραβολαῖς ἔλεγεν αὐτοῖς, Πῶς δύναται Σατανᾶς²⁶

¹ φανερός, manifest, apparent. ² προσκαλέω, summon. ³ θεραπεύω, heal, care for. ⁴ νόσος, ου, ή, disease, malady. ⁵ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ⁶ Τάκωβος, James, Jacob. ⁷ Ζεβεδαΐος, ου, ό, Zebedee. ⁸ Βοανεργές, Boanerges. ⁹ βροντή, ους, ή, thunder. ¹⁰ Άνδρέας, ου, ό, Andrew. ¹¹ Φίλιππος, ου, ό, Philip. ¹² Βαρθολομαΐος, ου, ό, Bartholomew. ¹³ Ματθαΐος, ου, ό, Matthew. ¹⁴ Θωμᾶς, ᾶ, ό, Thomas. ¹⁵ Άλφαΐος, ου, ό, Alphaeus. ¹⁶ Θαδδαΐος, ου, ό, Thaddaeus. ¹⁷ Κανανίτης, ου, ό, Canaanite. ¹⁸ Τούδας, α, ό, Judas, Judah. ¹⁹ Τοκαριώτης, ου, ό, Iscariot, man of Kerioth. ²⁰ συνέρχομαι, come together, come or go with. ²¹ μήτε, neither, nor. ²² κρατέω, grasp, lay hold of. ²³ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ²⁴ Βεελζεβούλ, ό, Beelzebul. ²⁵ ἄρχων, οντος, ό, ruler, prince. ²⁶ Σατανᾶς, ᾶ, ὁ, Satan, adversary.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 3:24

Σατανᾶν¹ ἐκβάλλειν; Καὶ ἐὰν βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῆ,² οὐ δύναται 24 σταθῆναι ἡ βασιλεία ἐκείνη. Καὶ ἐὰν οἰκία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῆ,² οὐ 25 δύναται σταθῆναι ἡ οἰκία ἐκείνη. Καὶ εἰ ὁ Σατανᾶς¹ ἀνέστη ἐφ' ἑαυτὸν 26 καὶ μεμέρισται,² οὐ δύναται σταθῆναι, ἀλλὰ τέλος³ ἔχει. Οὐδεὶς 27 δύναται τὰ σκεύη⁴ τοῦ ἰσχυροῦ,⁵ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, διαρπάσαι,⁴ ἐὰν μὴ πρῶτον τὸν ἰσχυρὸν⁵ δήση,⁻ καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάση.⁴ Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πάντα ἀφεθήσεται τὰ 28 ἀμαρτήματα⁵ τοῖς υἰοῖς τῶν ἀνθρώπων, καὶ βλασφημίαι⁵ ὅσας ἄν βλασφημήσωσιν:¹⁰ δς δ' ἄν βλασφημήση¹⁰ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον, οὐκ 29 ἔχει ἄφεσιν¹¹ εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλ' ἔνοχός¹² ἐστιν αἰωνίου κρίσεως.¹³ 'Ότι 30 ἔλεγον, Πνεῦμα ἀκάθαρτον¹⁴ ἔχει.

"Ερχονται οὖν οἱ ἀδελφοὶ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ ἔξω ἐστῶτες ἀπέστειλαν 31 πρὸς αὐτόν, φωνοῦντες αὐτόν. Καὶ ἐκάθητο ὄχλος περὶ αὐτόν: εἶπον 32 δὲ αὐτῷ, Ἰδού, ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου καὶ αἱ ἀδελφαί σου ἔξω ζητοῦσίν σε. Καὶ ἀπεκρίθη αὐτοῖς λέγων, Τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου ἢ οἱ 33 ἀδελφοί μου; Καὶ περιβλεψάμενος το κύκλῳ τοὺς περὶ αὐτὸν 34 καθημένους, λέγει, Ἰδε, ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου. "Ος γὰρ ἂν 35 ποιήση τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, οὖτος ἀδελφός μου καὶ ἀδελφή μου καὶ

¹ Σατανάς, ᾶ, ὁ, Satan, adversary. ² μερίζω, divide, part. ³ τέλος, ους, τό, end, purpose. ⁴ σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ⁵ ἰσχυρός, strong, mighty. ⁶ διαρπάζω, plunder, rob thoroughly. ⁷ δέω, bind, tie. ⁸ ἀμάρτημα, τος, τό, sin, fault. ⁹ βλασφημία, ας, ή, blasphemy, reproach. ¹⁰ βλασφημέω, revile, blaspheme. ¹¹ ἄφεσις, εως, ή, release, forgiveness. ¹² ἔνοχος, involved in, liable. ¹³ κρίσις, εως, ή, judgment, judging. ¹⁴ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ¹⁵ φωνέω, call, crow. ¹⁶ ἀδελφή, ῆς, ἡ, sister. ¹⁷ περιβλέπομαι, look around, look around on. ¹⁸ κύκλος, ου, ὁ, circle.

Κατὰ Μᾶρκον 4:2 Byzantine NT

μήτηρ ἐστίν.

Καὶ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν παρὰ τὴν θάλασσαν. Καὶ συνήχθη πρὸς 4 αὐτὸν ὄχλος πολύς, ώστε αὐτὸν ἐμβάντα¹ εἰς τὸ πλοῖον καθῆσθαι ἐν τῆ θαλάσση: καὶ πᾶς ὁ ὄχλος πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἦν. Καὶ 2 έδίδασκεν αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς πολλά, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῆ διδαχῆ αὐτοῦ, Ἀκούετε: ἰδού, ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι. Καὶ ἐγένετο ἐν 3 τῷ σπείρειν, ὃ μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν όδόν, καὶ ἦλθεν τὰ πετεινὰ καὶ κατέφαγεν αὐτό. Ἄλλο δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πετρῶδες, ὅπου οὐκ εἶχεν γῆν 5 πολλήν: καὶ εὐθέως ἐξανέτειλεν, διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς: ἡλίου δὲ 6 άνατείλαντος εκαυματίσθη, ακαὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ρίζαν έξηράνθη. ^{12} 7 Καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὰς ἀκάνθας, 3 καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι, 3 καὶ συνέπνιξαν αὐτό, καὶ καρπὸν οὐκ ἔδωκεν. Καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὴν 8 γῆν τὴν καλήν: καὶ ἐδίδου καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ αὐξάνοντα, 15 καὶ ἔφερεν ἐν τριάκοντα, 16 καὶ ἐν ἑξήκοντα, 17 καὶ ἐν ἑκατόν. 18 Καὶ ἔλεγεν, Ὁ ᠀ ἔχων ὧτα¹⁹ ἀκούειν ἀκουέτω.

¹ ἐμβαίνω, embark. ² διδαχή, ῆς, ἡ, teaching, instruction. ³ πετεινόν, ου, τό, bird. ⁴ κατεσθίω, eat up, devour. ⁵ πετρώδης, rocky, stony. ⁶ ἐξανατέλλω, spring up, spring up out. ⁷ βάθος, ους, τό, depth, deep. ⁸ ἥλιος, ου, ὁ, sun, sunlight. ⁹ ἀνατέλλω, cause to rise, make to rise. ¹⁰ καυματίζω, burn up, scorch. ¹¹ ῥίζα, ης, ἡ, root, that which grows from the root. ¹² ξηραίνω, dry up, parch. ¹³ ἄκανθα, ης, ἡ, thorn, thorn bush. ¹⁴ συμπνίγω, choke, choke utterly. ¹⁵ αὐξάνω, cause to grow, increase. ¹⁶ τριάκοντα, thirty, 30. ¹⁷ ἑξήκοντα, sixty, 60. ¹⁸ ἐκατόν, hundred, 100. ¹⁹ οὖς, ους, τό, ear.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 4:10

Ότε δὲ ἐγένετο καταμόνας, ἡρώτησαν αὐτὸν οἱ περὶ αὐτὸν σὺν τοῖς 10 δώδεκα τὴν παραβολήν. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ύμῖν δέδοται γνῶναι τὸ 11 μυστήριον της βασιλείας τοῦ θεοῦ: ἐκείνοις δὲ τοῖς ἔξω, ἐν παραβολαῖς τὰ πάντα γίνεται: ἵνα βλέποντες βλέπωσιν, καὶ μὴ ἴδωσιν: καὶ 12 άκούοντες ἀκούωσιν, καὶ μὴ συνιῶσιν: μήποτε ἐπιστρέψωσιν, καὶ άφεθη αὐτοῖς τὰ ἁμαρτήματα. Καὶ λέγει αὐτοῖς, Οὐκ οἴδατε τὴν 13 παραβολήν ταύτην; Καὶ πῶς πάσας τὰς παραβολὰς γνώσεσθε; Ὁ 14 σπείρων τὸν λόγον σπείρει. Οὖτοι δέ εἰσιν οἱ παρὰ τὴν ὁδόν, ὅπου 15 σπείρεται ὁ λόγος, καὶ ὅταν ἀκούσωσιν, εὐθέως ἔρχεται ὁ Σατανᾶς΄ καὶ αἴρει τὸν λόγον τὸν ἐσπαρμένον ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν. Καὶ οὖτοί εἰσιν 16 όμοίως° οἱ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπειρόμενοι, οἵ, ὅταν ἀκούσωσιν τὸν λόγον, εύθέως μετὰ χαρᾶς λαμβάνουσιν αὐτόν, καὶ οὐκ ἔχουσιν ῥίζαν 10 17 έαυτοῖς, ἀλλὰ πρόσκαιροί¹¹ εἰσιν: εἶτα¹² γενομένης θλίψεως ¹³ ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον, εὐθέως σκανδαλίζονται. Καὶ οὖτοί εἰσιν οἱ εἰς τὰς 18 ἀκάνθας σπειρόμενοι, οἱ τὸν λόγον ἀκούοντες, καὶ αἱ μέριμναι τοῦ 19 αἰῶνος τούτου, καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου, καὶ αἱ περὶ τὰ λοιπὰ ἐπιθυμίαι ^{20} εἰσπορευόμεναι ^{21} συμπνίγουσιν ^{22} τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος ^{23} γίνεται. Καὶ οὖτοί εἰσιν οἱ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρέντες, οἵτινες 20

¹ καταμόνας, alone, apart. ² μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ³ συνίημι, understand, consider. ⁴ μήποτε, never, lest perchance. ⁵ ἐπιστρέφω, turn to, return. ⁶ ἀμάρτημα, τος, τό, sin, fault. ⁷ Σατανᾶς, ᾶ, ὁ, Satan, adversary. ⁸ ὁμοίως, likewise, in like manner. ⁹ πετρώδης, rocky, stony. ¹⁰ ῥίζα, ης, ἡ, root, that which grows from the root. ¹¹ πρόσκαιρος, temporary, passing. ¹² εἶτα, then, thereafter. ¹³ θλῖψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ¹⁴ διωγμός, οῦ, ὁ, persecution. ¹⁵ σκανδαλίζω, cause to stumble. ¹⁶ ἄκανθα, ης, ἡ, thorn, thorn bush. ¹⁷ μέριμνα, ης, ἡ, care, anxiety. ¹⁸ ἀπάτη, ης, ἡ, deceit, deceitfulness. ¹⁹ πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches. ²⁰ ἐπιθυμία, ας, ἡ, desire, passion. ²¹ εἶσπορεύομαι, enter, journey into. ²² συμπνίγω, choke, choke utterly. ²³ ἄκαρπος, unfruitful, barren.

Κατά Μᾶρκον 4:21 Byzantine NT

ἀκούουσιν τὸν λόγον, καὶ παραδέχονται, καὶ καρποφοροῦσιν, εν τριάκοντα, καὶ ἐν ἑξήκοντα, καὶ ἐν ἑκατόν.

Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Μήτι ὁ λύχνος ἔρχεται ἵνα ὑπὸ τὸν μόδιον τεθῃ ἢ 21 ὑπὸ τὴν κλίνην; Οὐχ ἵνα ἐπὶ τὴν λυχνίαν επιτεθῃ; Οὐ γάρ ἐστίν τι 22 κρυπτόν, ἐδ ἐὰν μὴ φανερωθῃ: οὐδὲ ἐγένετο ἀπόκρυφον, ἀλλ' ἵνα εἰς φανερὸν ἔδλθῃ. Εἴ τις ἔχει ὧτα ἀκούειν ἀκουέτω. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, 23 Βλέπετε τί ἀκούετε. Ἐν ῷ μέτρῳ μετρεῖτε μετρηθήσεται ὑμῖν, καὶ προστεθήσεται ὑμῖν τοῖς ἀκούουσιν. Ὁς γὰρ ἄν ἔχῃ, δοθήσεται αὐτῷ: 25 καὶ δς οὐκ ἔχει, καὶ δ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

Καὶ ἔλεγεν, Οὕτως ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ὡς ἐὰν ἄνθρωπος βάλῃ τὸν 26 σπόρον² ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ καθεύδη² καὶ ἐγείρηται νύκτα καὶ ἡμέραν, 27 καὶ ὁ σπόρος² βλαστάνη² καὶ μηκύνηται² ὡς οὐκ οἶδεν αὐτός. 28 Αὐτομάτη² γὰρ ἡ γῆ καρποφορεῖ, πρῶτον χόρτον, εἶτα² στάχυν, εἶτα² πλήρη² σῖτον² ἐν τῷ στάχυϊ. "Όταν δὲ παραδῷ ὁ καρπός, 29 εὐθέως ἀποστέλλει τὸ δρέπανον, οτι παρέστηκεν³ ὁ θερισμός. 32

¹ παραδέχομαι, receive, accept. ² καρποφορέω, bear fruit. ³ τριάκοντα, thirty, 30. ⁴ έξήκοντα, sixty, 60. ⁵ έκατόν, hundred, 100. ⁶ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ⁷λύχνος, ου, ό, lamp, lantern. ⁸ μόδιος, ου, ό, dry measure. ⁹ κλίνη, ης, ἡ, couch, bed. ¹⁰ λυχνία, ας, ἡ, lampstand. ¹¹ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ¹² κρυπτός, hidden, secret. ¹³ φανερόω, reveal, manifest. ¹⁴ ἀπόκρυφος, hidden, secret. ¹⁵ φανερός, manifest, apparent. ¹⁶ούς, ους, τό, ear. ¹⁷ μέτρον, ου, τό, measure, measuring rod. ¹⁸ μετρέω, measure, estimate. ¹⁹ προστίθημι, add, add to. ²⁰ σπόρος, ου, ό, seed (sown), seed for sowing. ²¹ καθεύδω, sleep. ²² βλαστάνω, sprout, produce. ²³ μηκύνω, lengthen, grow. ²⁴ αὐτόματος, by itself, of its own accord. ²⁵ χόρτος, ου, ό, grass, hay. ²⁶ εἶτα, then, thereafter. ²⁷ στάχυς, υος, ό, Stachys, head of grain. ²⁸ πλήρης, full. ²⁹ σῖτος, ου, ό, wheat, grain. ³⁰ δρέπανον, ου, τό, sickle, pruning hook. ³¹ παρίστημι, be present, stand by. ³² θερισμός, οῦ, ό, harvest, reaping.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 4:30

Καὶ ἔλεγεν, Τίνι ὁμοιώσωμεν¹ τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ; "Η ἐν ποίᾳ² 30 παραβολῆ παραβάλωμεν³ αὐτήν; Ὠς κόκκον⁴ σινάπεως,⁵ ὅς, ὅταν 31 σπαρῆ ἐπὶ τῆς γῆς, μικρότερος πάντων τῶν σπερμάτων⁻ ἐστὶν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς: καὶ ὅταν σπαρῆ, ἀναβαίνει, καὶ γίνεται πάντων τῶν λαχάνων 32 μείζων, καὶ ποιεῖ κλάδους μεγάλους, ὥστε δύνασθαι ὑπὸ τὴν σκιὰν¹ αὐτοῦ τὰ πετεινὰ¹¹ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνοῦν.¹² Καὶ τοιαύταις 33 παραβολαῖς πολλαῖς ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον, καθὼς ἐδύναντο ἀκούειν: χωρὶς¹³ δὲ παραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς: κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς μαθηταῖς 34 αὐτοῦ ἐπέλυεν¹⁴ πάντα.

Καὶ λέγει αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὀψίας¹⁵ γενομένης, Διέλθωμεν¹⁶ εἰς 35 τὸ πέραν.¹⁻ Καὶ ἀφέντες τὸν ὄχλον, παραλαμβάνουσιν¹⁶ αὐτὸν ὡς ἦν ἐν 36 τῷ πλοίῳ. Καὶ ἄλλα δὲ πλοιάρια¹⁰ ἦν μετ' αὐτοῦ. Καὶ γίνεται λαῖλαψ²⁰ 37 ἀνέμου²¹ μεγάλη: τὰ δὲ κύματα²² ἐπέβαλλεν²³ εἰς τὸ πλοῖον, ώστε αὐτὸ ἤδη γεμίζεσθαι.²⁴ Καὶ ἦν αὐτὸς ἐπὶ τῇ πρύμνῃ²⁵ ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον²⁶ 38 καθεύδων:²⁻ καὶ διεγείρουσιν²⁶ αὐτόν, καὶ λέγουσιν αὐτῷ, Διδάσκαλε, οὐ μέλει²⁰ σοι ὅτι ἀπολλύμεθα; Καὶ διεγερθεὶς²⁶ ἐπετίμησεν³⁰ τῷ ἀνέμῳ,²¹ 39 καὶ εἶπεν τῇ θαλάσσῃ, Σιώπα,³¹ πεφίμωσο.³² Καὶ ἐκόπασεν³³ ὁ ἄνεμος,²¹

¹ ὁμοιόω, make like, liken. ² ποῖος, what sort of? what? of what sort. ³ παραβάλλω, arrive, cross over. ⁴ κόκκος, ου, ὁ, grain, seed. ⁵ σίναπι, εως, τό, mustard plant, mustard. ⁴ μικρός, small, little. ⁻ σπέρμα, τος, τό, seed, offspring. δ λάχανον, ου, τό, garden herb, vegetable. 9 κλάδος, ου, ὁ, branch (of a tree), branch. ¹ σκιά, ᾶς, ἡ, shadow, thick darkness. ¹¹ πετεινόν, ου, τό, bird. ¹² κατασκηνόω, cause to dwell, settle. ¹³ χωρίς, separate, apart from (gen). ¹⁴ ἐπιλύω, explain, settle. ¹⁵ ὁψιος, late. ¹⁶ διέρχομαι, cross over, pass through. ¹⁻ πέραν, on the other side of, beyond (gen). ¹δ παραλαμβάνω, receive, take. ¹ョ πλοιάριον, ου, τό, small boat, little boat. ²ο λαίλαψ, απος, ἡ, hurricane, storm. ²¹ ἄνεμος, ου, ὁ, wind. ²² κῦμα, τος, τό, wave. ²³ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ²⁴ γεμίζω, fill, load. ²⁵ πρύμνα, ης, ἡ, stern (of a ship). ²⁶ προσκεφάλαιον, ου, τό, pillow, cushion. ²⁻ καθεύδω, sleep. ²δ διεγείρω, arouse completely, stir up. ²² μέλει, it is a care, it concerns. ³ο ἐπιτιμάω, rebuke, warn. ³¹ σιωπάω, be silent, keep silence. ³² φιμόω, muzzle, silence. ³³ κοπάζω, stop, abate.

Κατά Μᾶρκον 4:40 Byzantine NT

καὶ ἐγένετο γαλήνη¹ μεγάλη. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τί δειλοί² ἐστε οὕτως; ^{3} 40 Πῶς οὐκ ἔχετε πίστιν; Καὶ ἐφοβήθησαν φόβον⁴ μέγαν, καὶ ἔλεγον πρὸς 41 ἀλλήλους, Τίς ἄρα⁵ οὖτός ἐστιν, ὅτι καὶ ὁ ἄνεμος καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν αὐτῷ;

Καὶ ἤλθον εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης, εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν. 5 Καὶ ἐξελθόντι αὐτῷ ἐκ τοῦ πλοίου, εὐθέως ἀπήντησεν αὐτῷ ἐκ τῶν μνημείων ἀνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, δες τὴν κατοίκησιν 3 εἶχεν ἐν τοῖς μνήμασιν: καὶ οὔτε ἀλύσεσιν οὐδεὶς ἐδύνατο αὐτὸν δῆσαι, διὰ τὸ αὐτὸν πολλάκις πέδαις καὶ άλύσεσιν δεδέσθαι, καὶ 4 διεσπᾶσθαι ὑπ' αὐτοῦ τὰς ἀλύσεις, καὶ τὰς πέδας συντετρίφθαι: καὶ οὐδεὶς αὐτὸν ἴσχυεν δαμάσαι: καὶ διὰ παντός, νυκτὸς καὶ ἡμέρας, 5 ἐν τοῖς ὄρεσιν καὶ ἐν τοῖς μνήμασιν πλ κράζων καὶ κατακόπτων έαυτὸν λίθοις. Τδών δὲ τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ μακρόθεν, εδραμεν καὶ σοί, 7 Ἰησοῦ, υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου; Όρκιζω σε τὸν θεόν, μή με βασανίσης. Ελεγεν γὰρ αὐτῷ, Έξελθε, τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον, ἐκ εποῦ ἀνθρώπου. Καὶ ἐπηρώτα αὐτόν, Τί σοι ὄνομα; Καὶ ἀπεκρίθη, 9

¹ γαλήνη, ης, ἡ, calm. ² δειλός, cowardly, timid. ³ οὕτως, thus, so. ⁴ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ⁵ ἄρα, so? (introduces a question). ⁶ ἄνεμος, ου, ὁ, wind. ⁷ ὑπακούω, obey, listen. ⁸ πέραν, on the other side of, beyond (gen). ⁹ χώρα, ας, ἡ, land, region. ¹⁰ Γαδαρηνός, from Gadara, Gadarene. ¹¹ ἀπαντάω, meet, encounter. ¹² μνημεῖον, ου, τό, tomb, monument. ¹³ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ¹⁴ κατοίκησις, εως, ἡ, dwelling, abode. ¹⁵ μνῆμα, τος, τό, grave, tomb. ¹⁶ ἄλυσις, εως, ἡ, chain. ¹⁷ δέω, bind, tie. ¹⁸ πολλάκις, often, many times. ¹⁹ πέδη, ης, ἡ, fetter, shackle. ²⁰ διασπάω, tear apart, burst. ²¹ συντρίβω, break in pieces, crush. ²² ἰσχύω, be strong, able. ²³ δαμάζω, tame, subdue. ²⁴ κατακόπτω, lacereate, cut. ²⁵ μακρόθεν, from afar, afar. ²⁶ τρέχω, run, exercise myself. ²⁷ ΰψιστος, highest, most high. ²⁸ ὁρκίζω, adjure, implore. ²⁹ βασανίζω, torment, torture.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 5:10

λέγων, Λεγεών δνομά μοι, ότι πολλοί έσμεν. Καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολλὰ ἵνα μὴ αὐτοὺς ἀποστείλῃ ἔξω τῆς χώρας.2 Ἡν δὲ ἐκεῖ πρὸς τῷ όρει ἀγέλη³ χοίρων⁴ μεγάλη βοσκομένη:⁵ καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν πάντες οἱ δαίμονες, $^{\circ}$ λέγοντες, Π έμψον ἡμᾶς εἰς τοὺς χοίρους, † ἵνα εἰς αὐτοὺς εἰσέλθωμεν. Καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς εὐθέως ὁ Ἰησοῦς. Καὶ 13 έξελθόντα τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα⁸ εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους: * καὶ ώρμησεν° ή ἀγέλη³ κατὰ τοῦ κρημνοῦ¹⁰ εἰς τὴν θάλασσαν: ἦσαν δὲ ὡς δισχίλιοι: ^{11} καὶ ἐπνίγοντο ^{12} ἐν τῆ θαλάσση. Οἱ δὲ βόσκοντες ^{5} τοὺς 14χοίρους ^{4} ἔφυγον, ^{13} καὶ ἀνήγγειλαν ^{14} εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. ^{15} Καὶ ἐξῆλθον ἰδεῖν τί ἐστιν τὸ γεγονός: καὶ ἔρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν, 15 καὶ θεωροῦσιν τὸν δαιμονιζόμενον καθήμενον καὶ ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα, τον ἐσχηκότα τον Λεγεῶνα: καὶ ἐφοβήθησαν. 16 Δ ιηγήσαντο ^{19} δὲ αὐτοῖς οἱ ἰδόντες πῶς ἐγένετο τῷ δαιμονιζομέν ${}_{,}{}^{16}$ καὶ περὶ τῶν χοίρων. Καὶ ἤρξαντο παρακαλεῖν αὐτὸν ἀπελθεῖν ἀπὸ τῶν ορίων 20 αὐτῶν. Καὶ ἐμβάντος 21 αὐτοῦ εἰς τὸ πλοῖον, παρεκάλει αὐτὸν ὁ δαιμονισθείς, 16 ίνα ή μετ' αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκ ἀφῆκεν αὐτόν, ἀλλὰ 19 λέγει αὐτῷ, "Υπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου πρὸς τοὺς σούς," καὶ ἀνάγγειλον 14 αὐτοῖς ὄσα σοι ὁ κύριος πεποίηκεν, καὶ ἠλέησέν σε. Καὶ ἀπῆλθεν καὶ 20

¹ λεγεών, ῶνος, ἡ, legion, very large number. ² χώρα, ας, ἡ, land, region. ³ ἀγέλη, ης, ἡ, herd, flock. ⁴ χοῖρος, ου, ὁ, swine, pig. ⁵ βόσκω, feed. ⁶ δαίμων, ονος, ὁ, demon, evil spirit. ⁷ ἐπιτρέπω, permit, allow. ⁸ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ⁹ ὁρμάω, hasten on, rush. ¹⁰ κρημνός, οῦ, ὁ, steep bank, cliff. ¹¹ δισχίλιοι, two thousand, 2000. ¹² πνίγω, choke, strangle. ¹³ φεύγω, flee, escape. ¹⁴ ἀναγγέλλω, announce, report. ¹⁵ ἀγρός, ου, ὁ, field, farm. ¹⁶ δαιμονίζομαι, am demon possessed. ¹⁷ ἱματίζω, dress, clothe. ¹⁸ σωφρονέω, be of sound mind, judgment. ¹⁹ διηγέομαι, relate fully, relate in full. ²⁰ ὅριον, ου, τό, boundary, region. ²¹ ἐμβαίνω, embark. ²² σός, your, yours. ²³ ἐλεέω, have mercy, pity.

Κατά Μᾶρκον 5:21 Byzantine NT

ἤρξατο κηρύσσειν ἐν τῇ Δ εκαπόλει ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς: καὶ πάντες ἐθαύμαζον. ἑ

Καὶ διαπεράσαντος τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ πλοίῳ πάλιν εἰς τὸ πέραν, συνήχθη 21 ὅχλος πολὺς ἐπ' αὐτόν, καὶ ἦν παρὰ τὴν θάλασσαν. Καὶ ἰδού, ἔρχεται 22 εἶς τῶν ἀρχισυναγώγων, ὁνόματι Ἰάειρος, καὶ ἰδὼν αὐτόν, πίπτει πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολλά, λέγων ὅτι Τὸ 23 θυγάτριόν μου ἐσχάτως ἔχει: ἵνα ἐλθὼν ἐπιθῆς αὐτῆ τὰς χεῖρας, ὅπως σωθῆ καὶ ζήσεται. Καὶ ἀπῆλθεν μετ' αὐτοῦ: καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος 24 πολύς, καὶ συνέθλιβον αὐτόν.

Καὶ γυνή τις οὖσα ἐν ῥύσει αἴματος ἔτη δώδεκα, καὶ πολλὰ παθοῦσα 25 ὑπὸ πολλῶν ἰατρῶν, καὶ δαπανήσασα τὰ τὰ παρ' αὐτῆς πάντα, καὶ μηδὲν ἀφεληθεῖσα, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ χεῖρον ἐλθοῦσα, ἀκούσασα 27 περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἐλθοῦσα ἐν τῷ ὄχλῷ ὅπισθεν, ἡψατο τοῦ ἱματίου αὐτοῦ: ἔλεγεν γὰρ ὅτι Κἄν τῶν ἱματίων αὐτοῦ ἄψωμαι, σωθήσομαι. 28 Καὶ εὐθέως ἐξηράνθη ἡ πηγὴ τοῦ αἴματος αὐτῆς, καὶ ἔγνω τῷ σώματι ὅτι ἴαται ἀπὸ τῆς μάστιγος. Καὶ εὐθέως ὁ Ἰησοῦς ἐπιγνοὺς 30 ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐξ αὐτοῦ δύναμιν ἐξελθοῦσαν, ἐπιστραφεὶς ἐν τῷ ὄχλῷ,

¹ Δεκάπολις, εως, ή, Decapolis. ² θαυμάζω, am amazed, marvel at. ³ διαπεράω, cross over, pass through. ⁴ πέραν, on the other side of, beyond (gen). ⁵ ἀρχισυνάγωγος, ου, ό, ruler of a synagogue. ⁶ Ιάειρος, ου, ό, Jairus. ⁷ θυγάτριον, ου, τό, little daughter. ⁸ ἐσχάτως, finally, at the extremity. ⁹ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ¹⁰ συνθλίβω, press together, crowd upon. ¹¹ ῥύσις, εως, ή, flowing, hemorrhage. ¹² ἔτος, ους, τό, year. ¹³ πάσχω, suffer, am acted upon. ¹⁴ ἰατρός, οῦ, ὁ, physician. ¹⁵ δαπανάω, spend, spend freely. ¹⁶ ὡφελέω, profit, help. ¹⁷ χείρων, worse. ¹⁸ ὅπισθεν, behind, after. ¹⁹ ἄπτομαι, touch or handle. ²⁰ κἄν, and if, even if. ²¹ ξηραίνω, dry up, parch. ²² πηγή, ῆς, ἡ, spring, fountain. ²³ ἰάομαι, heal. ²⁴ μάστιξ, ιγος, ἡ, whip, scourge. ²⁵ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ²⁶ ἐπιστρέφω, turn to, return.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 5:31

ἔλεγεν, Τίς μου ἥψατο¹ τῶν ἱματίων; Καὶ ἔλεγον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ 31 αὐτοῦ, Βλέπεις τὸν ὄχλον συνθλίβοντά² σε, καὶ λέγεις, Τίς μου ἥψατο;¹ Καὶ περιεβλέπετο³ ἰδεῖν τὴν τοῦτο ποιήσασαν. Ἡ δὲ γυνὴ φοβηθεῖσα 32 καὶ τρέμουσα,⁴ εἰδυῖα ὃ γέγονεν ἐπ' αὐτῆ, ἦλθεν καὶ προσέπεσεν⁵ αὐτῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῆ, Θύγατερ,⁶ ἡ 34 πίστις σου σέσωκέν σε: ὕπαγε εἰς εἰρήνην, καὶ ἴσθι ὑγιὴς⁻ ἀπὸ τῆς μάστιγός⁵ σου.

Έτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἔρχονται ἀπὸ τοῦ ἀρχισυναγώγου, λέγοντες ὅτι Ἡ 35 θυγάτηρ σου ἀπέθανεν: τί ἔτι σκύλλεις τὸν διδάσκαλον; Ὁ δὲ Ἰησοῦς 36 εὐθέως ἀκούσας τὸν λόγον λαλούμενον λέγει τῷ ἀρχισυναγώγῳ, Μὴ φοβοῦ: μόνον πίστευε. Καὶ οὐκ ἀφῆκεν οὐδένα αὐτῷ συνακολουθῆσαι, 37 εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν Ἰακώβου. Καὶ 38 ἔρχεται εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχισυναγώγου, καὶ θεωρεῖ θόρυβον, κλαίοντας καὶ ἀλαλάζοντας πολλά. Καὶ εἰσελθών λέγει αὐτοῖς, Τί 39 θορυβεῖσθε καὶ κλαίετε; Τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει. 40 Καὶ κατεγέλων αὐτοῦ. Ὁ δέ, ἐκβαλών πάντας, παραλαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ παιδίου καὶ τὴν μητέρα καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ εἰσπορεύεται ὅπου ῆν τὸ παιδίον ἀνακείμενον. Καὶ κρατήσας τῆς 41

¹ ἄπτομαι, touch or handle. ² συνθλίβω, press together, crowd upon. ³ περιβλέπομαι, look around, look around on. ⁴ τρέμω, tremble, am afraid. ⁵ προσπίπτω, fall upon, fall down before. ⁶ θυγάτηρ, τρος, ή, daughter. ⁷ ὑγιής, whole, healthy. ⁸ μάστιξ, ιγος, ή, whip, scourge. ⁹ ἀρχισυνάγωγος, ου, ό, ruler of a synagogue. ¹⁰ σκύλλω, trouble, bother. ¹¹ συνακολουθέω, follow along with, accompany. ¹² Ἰάκωβος, James, Jacob. ¹³ θόρυβος, ου, ό, uproar, riot. ¹⁴ κλαίω, weep, weep for. ¹⁵ ἀλαλάζω, cry aloud, wail loudly. ¹⁶ θορυβέω, make a commotion, agitate. ¹⁷ καθεύδω, sleep. ¹⁸ καταγελάω, deride, ridicule. ¹⁹ παραλαμβάνω, receive, take. ²⁰ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ²¹ ἀνάκειμαι, recline, recline (at a meal). ²² κρατέω, grasp, lay hold of.

Κατὰ Μᾶρκον 5:42 Byzantine NT

χειρὸς τοῦ παιδίου, λέγει αὐτῆ, Ταλιθά, κοῦμι: ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον, Τὸ κοράσιον, σοὶ λέγω, ἔγειραι. Καὶ εὐθέως 42 ἀνέστη τὸ κοράσιον καὶ περιεπάτει, ῆν γὰρ ἐτῶν δώδεκα: καὶ ἐξέστησαν ἐκστάσει μεγάλη. Καὶ διεστείλατο αὐτοῖς πολλὰ ἵνα 43 μηδεὶς γνῷ τοῦτο: καὶ εἶπεν δοθῆναι αὐτῆ φαγεῖν.

Καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν πατρίδα¹⁰ αὐτοῦ: καὶ 6 ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. Καὶ γενομένου σαββάτου, 2 ἤρξατο ἐν τῆ συναγωγῆ διδάσκειν: καὶ πολλοὶ ἀκούοντες ἐξεπλήσσοντο, λέγοντες, Πόθεν τούτῷ ταῦτα; Καὶ τίς ἡ σοφία ἡ δοθεῖσα αὐτῷ, καὶ δυνάμεις τοιαῦται διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ γίνονται; 3 Οὐχ οὖτός ἐστιν ὁ τέκτων, ό ὑιὸς Μαρίας, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου καὶ Ἰωσῆ καὶ Ἰούδα καὶ Σίμωνος; Καὶ οὐκ εἰσὶν αὶ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ὧδε πρὸς ἡμᾶς; Καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. Ἐλεγεν δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς 4 ὅτι Οὐκ ἔστιν προφήτης ἄτιμος, εἰ μὴ ἐν τῆ πατρίδι αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς συγγενέσιν καὶ ἐν τῆ οἰκίᾳ αὐτοῦ. Καὶ οὐκ ἡδύνατο ἐκεῖ οὐδεμίαν 5 δύναμιν ποιῆσαι, εἰ μὴ ὀλίγοις ἀρρώστοις ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας, ἐθεράπευσεν. Καὶ ἐθαύμαζεν διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.

¹ ταλιθά, little girl. ² κοῦμι, arise. ³ μεθερμηνεύω, translate, interpret. ⁴ κοράσιον, ου, τό, girl, little girl. ⁵ ἔτος, ους, τό, year. ⁶ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ⁷ ἔκστασις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ⁸ διαστέλλομαι, set apart, fig. to distinguish. ⁹ ἐκεῖθεν, from there, from that place. ¹⁰ πατρίς, ίδος, ἡ, of one's fathers, fatherland. ¹¹ ἐκπλήσσω, am thunderstruck, astounded. ¹² πόθεν, from where? whence. ¹³ τέκτων, ονος, ὁ, builder, carpenter. ¹⁴ Τάκωβος, James, Jacob. ¹⁵ Τωσῆς, ῆτος, ὁ, Joses. ¹⁶ Τούδας, α, ὁ, Judas, Judah. ¹⁷ ἀδελφή, ῆς, ἡ, sister. ¹⁸ σκανδαλίζω, cause to stumble. ¹⁹ ἄτιμος, without honor, dishonored. ²⁰ συγγενής, kindred, relative. ²¹ ὀλίγος, little, few. ²² ἄρρωστος, sick, ill. ²³ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ²⁴ θεραπεύω, heal, care for. ²⁵ θαυμάζω, am amazed, marvel at. ²⁶ ἀπιστία, ας, ἡ, unbelief, unfaithfulness.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 6:7

Καὶ περιῆγεν¹ τὰς κώμας² κύκλω³ διδάσκων.

Καὶ προσκαλεῖται τοὺς δώδεκα, καὶ ἤρξατο αὐτοὺς ἀποστέλλειν δύο δύο, 7 καὶ ἐδίδου αὐτοῖς ἐξουσίαν τῶν πνευμάτων τῶν ἀκαθάρτων. Καὶ 8 παρήγγειλεν αὐτοῖς ἴνα μηδὲν αἴρωσιν εἰς ὁδόν, εἰ μὴ ῥάβδον μόνον: μὴ πήραν, μὴ ἄρτον, μὴ εἰς τὴν ζώνην χαλκόν: ἀλλ' ὑποδεδεμένους το σανδάλια: καὶ μὴ ἐνδύσησθε δύο χιτῶνας. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, 10 Τοπου ἐὰν εἰσέλθητε εἰς οἰκίαν, ἐκεῖ μένετε ἔως ἄν ἐξέλθητε ἐκεῖθεν. Το Καὶ ὅσοι ἄν μὴ δέξωνται ὑμᾶς, μηδὲ ἀκούσωσιν ὑμῶν, ἐκπορευόμενοι ἐκεῖθεν, ἐκεῖθεν, ἐκτινάξατε τὸν χοῦν τὸν ὑποκάτω τῶν ποδῶν ὑμῶν εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. Ἡμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται Σοδόμοις τὸν Γομόρροις ἐν ἡμέρα κρίσεως, τὴ τῆ πόλει ἐκείνη. Καὶ ἐξελθόντες 12 ἐκήρυσσον ἵνα μετανοήσωσιν: καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλλον, καὶ 13 ἤλειφον ἑλαίῳ πολλοὺς ἀρρώστους καὶ ἐθεράπευον.

Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης,³⁰ φανερὸν³¹ γὰρ ἐγένετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ, 14 καὶ ἔλεγεν ὅτι Ἰωάννης ὁ βαπτίζων ἐκ νεκρῶν ἠγέρθη, καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦσιν³² αἱ δυνάμεις ἐν αὐτῷ. Ἄλλοι ἔλεγον ὅτι Ἡλίας³³ ἐστίν: 15

¹περιάγω, lead around, go about. ²κώμη, ης, ἡ, village. ³κύκλος, ου, ὁ, circle. ⁴προσκαλέω, summon. ⁵ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ⁶παραγγέλλω, order, command. ⁷ ῥάβδος, ου, ἡ, staff, rod. ⁸πήρα, ας, ἡ, leather pouch, bag. ⁹ζώνη, ης, ἡ, belt, girdle. ¹⁰χαλκός, οῦ, ὁ, money, copper or bronze. ¹¹ ὑποδέω, put on my feet. ¹² σανδάλιον, ου, τό, sandal. ¹³ ἐνδύω, put on, clothe. ¹⁴χιτών, ῶνος, ὁ, tunic, garment. ¹⁵ ἐκεῖθεν, from there, from that place. ¹⁶ ἐκπορεύομαι, go out, come out. ¹⁷ ἐκτινάσσω, shake off or out, shake off. ¹⁸χοῦς, ὁ, soil, dust. ¹⁹ ὑποκάτω, under, below. ²⁰ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ²¹ ἀνεκτός, tolerable, bearable. ²² Σόδομα, ων, τό, Sodom. ²³ Γόμορρα, ας, ἡ, Gomorrah. ²⁴ κρίσις, εως, ἡ, judgment, judging. ²⁵ μετανοέω, repent, change my mind. ²⁶ ἀλείφω, anoint. ²⁷ ἔλαιον, ου, τό, olive oil. ²⁸ ἄρρωστος, sick, ill. ²⁹ θεραπεύω, heal, care for. ³⁰ Ἡρώδης, ου, ὁ, Herod. ³¹ φανερός, manifest, apparent. ³² ἐνεργέω, work, effect. ³³ Ἡλίας, ου, ὁ, Εlijah.

Κατά Μᾶρκον 6:16 Byzantine NT

άλλοι δὲ ἔλεγον ὅτι Προφήτης ἐστίν, ὡς εἶς τῶν προφητῶν. ἀκούσας 16 δὲ Ἡρώδης εἶπεν ὅτι Ὁν ἐγὼ ἀπεκεφάλισα Ἰωάννην, οὖτός ἐστιν: αὐτὸς ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν. Αὐτὸς γὰρ ὁ Ἡρώδης¹ ἀποστείλας ἐκράτησεν³ 17 τὸν Ἰωάννην, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν φυλακῆ, διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὅτι αὐτὴν ἐγάμησεν. ελεγεν 18 γὰρ ὁ Ἰωάννης τῷ Ἡρῷδη¹ ὅτι Οὐκ ἔξεστίν᾽ σοι ἔχειν τὴν γυναῖκα τοῦ άδελφοῦ σου. Ἡ δὲ Ἡρῳδιὰς ἐνεῖχεν ο αὐτῷ, καὶ ἤθελεν αὐτὸν 19 άποκτείναι: καὶ οὐκ ἠδύνατο: ὁ γὰρ Ἡρώδης¹ ἐφοβείτο τὸν Ἰωάννην, 20 είδως αὐτὸν ἄνδρα δίκαιον καὶ ἄγιον, καὶ συνετήρει αὐτόν: καὶ ἀκούσας αὐτοῦ, πολλὰ ἐποίει, καὶ ἡδέως ²² αὐτοῦ ἤκουεν. Καὶ γενομένης 21 ἡμέρας εὐκαίρου, ^{13} ὅτε Ἡρώδης ^{1} τοῖς γενεσίοις ^{14} αὐτοῦ δεῖπνον ^{15} ἐποίει τοῖς μεγιστᾶσιν¹6 αὐτοῦ καὶ τοῖς χιλιάρχοις¹7 καὶ τοῖς πρώτοις τῆς Γαλιλαίας, καὶ εἰσελθούσης τῆς θυγατρὸς αὐτῆς τῆς Ἡρῳδιάδος καὶ 22 όρχησαμένης, ^{19} καὶ ἀρεσάσης ^{20} τῷ Ἡρώδη ^{1} καὶ τοῖς συνανακειμένοις, ^{21} εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ κορασίῳ, 22 Αἴτησόν με ὃ ἐὰν θέλης, καὶ δώσω σοί: 23 καὶ ὤμοσεν ^{23} αὐτῆ ὅτι Ὁ ἐάν με αἰτήσης, δώσω σοί, ἔως ἡμίσους ^{24} τῆς βασιλείας μου. Ἡ δὲ ἐξελθοῦσα εἶπεν τῆ μητρὶ αὐτῆς, Τί αἰτήσομαι; 24 Ή δὲ εἶπεν, Τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ.25 Καὶ εἰσελθοῦσα 25

¹ Ἡρῷδης, ου, ὁ, Herod. ² ἀποκεφαλίζω, behead. ³ κρατέω, grasp, lay hold of. ⁴ δέω, bind, tie. ⁵ φυλακή, ῆς, ἡ, guard, prison. ⁶ Ἡρῳδιάς, άδος, ἡ, Herodias. ⁷ Φίλιππος, ου, ὁ, Philip. ⁸ γαμέω, marry. ⁹ ἔξεστιν, it is lawful, it is permitted. ¹⁰ ἐνέχω, have a grudge against, be subject to. ¹¹ συντηρέω, preserve, treasure. ¹² ἡδέως, sweetly, gladly. ¹³ εὔκαιρος, timely, suitable. ¹⁴ γενέσια, ων, τό, birthday celebration. ¹⁵ δεῖπνον, ου, τό, supper, dinner. ¹⁶ μεγιστάν, ἄνος, ὁ, great man, magnate. ¹⁷ χιλίαρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹⁸ θυγάτηρ, τρος, ἡ, daughter. ¹⁹ ὀρχέσμαι, dance. ²⁰ ἀρέσκω, please, serve. ²¹ συνανάκειμαι, recline at table with. ²² κοράσιον, ου, τό, girl, little girl. ²³ ὀμνύω, swear, take an oath. ²⁴ ἡμισυς, half. ²⁵ βαπτιστής, οῦ, ὁ, baptist, baptizer.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 6:26

εὐθέως μετὰ σπουδῆς¹ πρὸς τὸν βασιλέα, ἤτήσατο, λέγουσα, Θέλω ἵνα μοι δῷς ἐξαυτῆς² ἐπὶ πίνακι³ τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ.⁴ 26 Καὶ περίλυπος⁵ γενόμενος ὁ βασιλεύς, διὰ τοὺς ὅρκους⁶ καὶ τοὺς συνανακειμένους⁻ οὐκ ἡθέλησεν αὐτὴν ἀθετῆσαι.⁶ Καὶ εὐθέως 27 ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς σπεκουλάτοραց ἐπέταξεν¹⁰ ἐνεχθῆναι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Ὁ δὲ ἀπελθών ἀπεκεφάλισεν¹¹ αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ,¹² 28 καὶ ἤνεγκεν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι,³ καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ κορασίῳ:¹³ καὶ τὸ κοράσιον¹³ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ μητρὶ αὐτῆς. Καὶ 29 ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἤλθον, καὶ ἤραν τὸ πτῶμα¹⁴ αὐτοῦ, καὶ ἔθηκαν αὐτὸ ἐν μνημείῳ.¹⁵

Καὶ συνάγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ 30 πάντα, καὶ ὅσα ἐποίησαν καὶ ὅσα ἐδίδαξαν. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Δεῦτε 31 ὑμεῖς αὐτοὶ κατ ἰδίαν εἰς ἔρημον τόπον, καὶ ἀναπαύεσθε όλίγον. ά Ἡσαν γὰρ οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες πολλοί, καὶ οὐδὲ φαγεῖν εὐκαίρουν. Καὶ ἀπῆλθον εἰς ἔρημον τόπον τῷ πλοίῳ κατ ἱδίαν. Καὶ 32 εἶδον αὐτοὺς ὑπάγοντας καὶ ἐπέγνωσαν αὐτὸν πολλοί, καὶ πεζῆ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων συνέδραμον έκεῖ, καὶ προῆλθον εἰς καὶ τούς, καὶ

¹ σπουδή, ής, ή, haste, diligence. ² ἔξαυτῆς, at once, forthwith. ³ πίναξ, ακος, ή, board, dish. ⁴ βαπτιστής, οῦ, ὁ, baptist, baptizer. ⁵ περίλυπος, very sad, very sorrowful. ⁶ ὅρκος, ου, ὁ, oath. ⁷ συνανάκειμαι, recline at table with. ⁸ ἀθετέω, reject, annul. ⁹ σπεκουλάτωρ, ορος, ὁ, courier, executioner. ¹⁰ ἔπιτάσσω, command, give order. ¹¹ ἀποκεφαλίζω, behead. ¹² φυλακή, ῆς, ή, guard, prison. ¹³ κοράσιον, ου, τό, girl, little girl. ¹⁴ πτώμα, τος, τό, dead body, corpse. ¹⁵ μνημεῖον, ου, τό, tomb, monument. ¹⁶ ἀπαγγέλλω, announce, report. ¹⁷ δεῦτε, comel. ¹⁸ ἔρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ¹⁹ ἀναπαύω, refresh, take rest. ²⁰ δλίγος, little, few. ²¹ εὐκαιρέω, have opportunity, time. ²² ἔπιγινώσκω, recognise, come to know. ²³ πεζῆ, by land, on foot. ²⁴ συντρέχω, run together, go with. ²⁵ προέρχομαι, go in front, precede.

Κατὰ Μᾶρκον 6:34 Byzantine NT

συνήλθον πρός αὐτόν. Καὶ ἐξελθών εἶδεν ὁ Ἰησοῦς πολύν ὄχλον, καὶ 34 ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοῖς, ὅτι ἦσαν ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα: * καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς πολλά. Καὶ ἤδη ὥρας πολλῆς γενομένης, 35 προσελθόντες αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγουσιν ὅτι Ἔρημός ὁ ἐστιν ὁ τόπος, καὶ ἤδη ώρα πολλή: ἀπόλυσον αὐτούς, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τοὺς 36 κύκλω άγρους και κώμας άγοράσωσιν έαυτοῖς ἄρτους. Τί γὰρ φάγωσιν οὐκ ἔχουσιν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Δότε αὐτοῖς ὑμεῖς 37 φαγεῖν. Καὶ λέγουσιν αὐτῷ, Ἀπελθόντες ἀγοράσωμεν δηναρίων 10 διακοσίων άρτους, καὶ δώμεν αὐτοῖς φαγεῖν; Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς, 38 Πόσους το ἄρτους ἔχετε; Υπάγετε καὶ ἴδετε. Καὶ γνόντες λέγουσιν, Π έντε, 3 καὶ δύο ἰχθύας. 4 Καὶ ἐπέταξεν δαὐτοῖς ἀνακλῖναι 6 πάντας 39 συμπόσια ^{17} συμπόσια ^{17} ἐπὶ τῷ χλωρῷ ^{18} χόρτῳ. ^{19} Καὶ ἀνέπεσον ^{20} πρασιαὶ 40πρασιαί, $^{^{21}}$ ἀνὰ $^{^{22}}$ ἑκατὸν $^{^{23}}$ καὶ ἀνὰ $^{^{22}}$ πεντήκοντα. $^{^{24}}$ Καὶ λαβών τοὺς πέντε ^{41} ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ¹⁴ ἀναβλέψας ²⁵ εἰς τὸν οὐρανόν, εὐλόγησεν, ²⁶ καὶ κατέκλασεν²⁷ τοὺς ἄρτους, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα παραθῶσιν ^{28} αὐτοῖς: καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ^{14} ἐμέρισεν ^{29} πᾶσιν. Καὶ ἔφαγον 42 πάντες, καὶ ἐχορτάσθησαν: ³⁰ καὶ ἦραν κλασμάτων ³¹ δώδεκα κοφίνους ³² 43 πλήρεις, ^{33} καὶ ἀπὸ τῶν ἰχθύων. ^{14} Καὶ ἦσαν οἱ φαγόντες τοὺς ἄρτους ^{44}

¹ συνέρχομαι, come together, come or go with. ² σπλαγχνίζομαι, have compassion, have pity on. ³ πρόβατον, ου, τό, sheep. ⁴ ποιμήν, ένος, ὁ, shepherd. ⁵ ξρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ⁶ κύκλος, ου, ὁ, circle. ⁷ ἀγρός, ου, ὁ, field, farm. ⁸ κώμη, ης, ἡ, village. ⁹ ἀγοράζω, buy. ¹⁰ δηνάριον, ου, ὁ, denarius. ¹¹ διακόσιοι, two hundred, 200. ¹² πόσος, how many? how great? ¹³ πέντε, five, 5. ¹⁴ ἰχθύς, ὑος, ὁ, fish. ¹⁵ ἐπιτάσσω, command, give order. ¹⁶ ἀνακλίνω, lay upon, lay down. ¹⁷ συμπόσιον, ου, τό, party, group. ¹⁸ χλωρός, pale green, pale. ¹⁹ χόρτος, ου, ὁ, grass, hay. ²⁰ ἀναπίπτω, recline, lie down. ²¹ πρασιά, ᾶς, ἡ, group, company formed into divisions. ²² ἀνά, upwards, upon. ²³ ἐκατόν, hundred, 100. ²⁴ πεντήκοντα, fifty, 50. ²⁵ ἀναβλέπω, look up, receive sight. ²⁶ εὐλογέω, bless. ²⁷ κατακλάω, break in pieces. ²⁸ παρατίθημι, set before, entrust. ²⁹ μερίζω, divide, part. ³⁰ χορτάζω, eat until full, be filled. ³¹ κλάσμα, τος, τό, broken piece, fragment. ³² κόφινος, ου, ὁ, basket, large basket. ³³ πλήρης, full.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 6:45

πεντακισχίλιοι άνδρες.

 $\mathbf{K}$ αὶ εὐθέως ἠνάγκασεν $^{^2}$ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι $^{^3}$ εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ^{45} προάγειν εἰς τὸ πέραν πρὸς Βηθσαϊδάν, εως αὐτὸς ἀπολύση τὸν ἔχλον. Καὶ ἀποταξάμενος αὐτοῖς, ἀπῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι. Καὶ 46όψίας γενομένης, ήν το πλοῖον ἐν μέσω τῆς θαλάσσης, καὶ αὐτὸς μόνος ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ εἶδεν αὐτοὺς βασανιζομένους ἐν τῷ ἐλαύνειν, ^{10} ἦν γὰρ ^{48} ό ἄνεμος εναντίος αὐτοῖς, καὶ περὶ τετάρτην συλακὴν τῆς νυκτὸς ἔρχεται πρὸς αὐτούς, περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης: καὶ ἤθελεν αὐτούς. Οἱ δέ, ἰδόντες αὐτὸν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς 49 θαλάσσης, ἔδοξαν φάντασμα εἶναι, καὶ ἀνέκραξαν: πάντες γὰρ αὐτὸν 50 είδον, καὶ ἐταράχθησαν. 18 Καὶ εὐθέως ἐλάλησεν μετ' αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτοῖς, Θαρσεῖτε: '' ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. Καὶ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς εἰς 51 τὸ πλοῖον, καὶ ἐκόπασεν ο ἄνεμος: καὶ λίαν ἐκπερισσοῦ ἐν ἑαυτοῖς έξίσταντο, ^{22} καὶ ἐθαύμαζον. ^{23} Οὐ γὰρ συνῆκαν ^{24} ἐπὶ τοῖς ἄρτοις: ἦν γὰρ 52 αὐτῶν ἡ καρδία πεπωρωμένη.25

¹πεντακισχίλιοι, five thousand, 5000. ² ἀναγκάζω, force, compel. ³ ἐμβαίνω, embark. ⁴προάγω, lead forth, go before. ⁵ πέραν, on the other side of, beyond (gen). ⁶ Βηθσαΐδά, ή, Bethsaida. ⁷ ἀποτάσσομαι, set apart, take leave of. ⁸ ὅψιος, late. ⁹ βασανίζω, torment, torture. ¹⁰ ἐλαύνω, drive or push, row. ¹¹ ἄνεμος, ου, ὁ, wind. ¹² ἐναντίος, opposite, hostile. ¹³ τέταρτος, fourth. ¹⁴ φυλακή, ῆς, ἡ, guard, prison. ¹⁵ παρέρχομαι, pass by, go by. ¹⁶ φάντασμα, τος, τό, apparition, ghost. ¹⁷ ἀνακράζω, cry out, shout aloud. ¹⁸ ταράσσω, trouble, agitate. ¹⁹ θαρσέω, of good courage, of good cheer. ²⁰ κοπάζω, stop, abate. ²¹ λίαν, greatly, very. ²² ἔξίστημι, amaze, be amazed. ²³ θαυμάζω, am amazed, marvel at. ²⁴ συνίημι, understand, consider. ²⁵ πωρόω, harden, render callous.

Κατά Μᾶρκον 6:53

Καὶ διαπεράσαντες ἤλθον ἐπὶ τὴν γῆν Γεννησαρέτ, καὶ 53 προσωρμίσθησαν. Καὶ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ πλοίου, εὐθέως 54 ἐπιγνόντες ἀὐτόν, περιδραμόντες ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην, 55 ἤρξαντο ἐπὶ τοῖς κραββάτοις τοὺς κακῶς ἔχοντας περιφέρειν, ὅπου ἤκουον ὅτι ἐκεῖ ἐστιν. Καὶ ὅπου ἄν εἰσεπορεύετο εἰς κώμας ἡ πόλεις 56 ἢ ἀγρούς, ἐν ταῖς ἀγοραῖς ἐτίθουν τοὺς ἀσθενοῦντας, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα κὰν τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ἄψωνται: καὶ ὅσοι ἄν ἤπτοντο αὐτοῦ ἐσῷζοντο.

Καὶ συνάγονται πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι, καί τινες τῶν γραμματέων, 7 ἐλθόντες ἀπὸ Ἱεροσολύμων: καὶ ἰδόντες τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ 2 κοιναῖς τοῦς τοῦς ἔστιν ἀνίπτοις, ἐσθίοντας ἄρτους ἐμέμψαντο. 3 Οἱ γὰρ Φαρισαῖοι καὶ πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, ἐὰν μὴ πυγμῆ νίψωνται τὰς χεῖρας, οὐκ ἐσθίουσιν, κρατοῦντες τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων: καὶ ἀπὸ ἀγορᾶς, ἐὰν μὴ βαπτίσωνται, οὐκ ἐσθίουσιν: 4 καὶ ἄλλα πολλά ἐστιν ἃ παρέλαβον κρατεῖν, βαπτισμοὺς ποτηρίων καὶ ξεστῶν καὶ χαλκίων καὶ κλινῶν. Επειτα ἐπερωτῶσιν αὐτὸν οἱ 5 Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς, Διὰ τί οἱ μαθηταί σου οὐ περιπατοῦσιν

¹ διαπεράω, cross over, pass through. ² Γεννησαρέτ, ή, Gennesaret. ³ προσορμίζω, anchor at a place. ⁴ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ⁵ περιτρέχω, run around, run about. ⁶ περίχωρος, ου, ή, neighboring. ⁷ κράβαττος, ου, ό, mattress, pallet. ⁸ κακῶς, badly, evilly. ⁹ περιφέρω, carry about, carry around. ¹⁰ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ¹¹ κώμη, ης, ή, village. ¹² ἀγρός, ου, ό, field, farm. ¹³ ἀγορά, ᾶς, ή, marketplace, place of assembly. ¹⁴ ἀσθενέω, be weak, sick. ¹⁵ κἄν, and if, even if. ¹⁶ κράσπεδον, ου, τό, border, tassel. ¹⁷ ἄπτομαι, touch or handle. ¹⁸ κοινός, common, unclean. ¹⁹ ἄνιπτος, unwashed. ²⁰ μέμφομαι, find fault with, blame. ²¹ πυγμή, ῆς, ή, hand and wrist, fist. ²² νίπτω, wash. ²³ κρατέω, grasp, lay hold of. ²⁴ παράδοσις, εως, ή, tradition, instruction. ²⁵ παραλαμβάνω, receive, take. ²⁶ βαπτισμός, οῦ, ό, washing, cleansing. ²⁷ ποτήριον, ου, τό, cup, drinking cup. ²⁸ ξέστης, ου, ό, pitcher, jug. ²⁹ χαλκίον, ου, τό, bronze vessel. ³⁰ κλίνη, ης, ή, couch, bed. ³¹ ἔπειτα, then, after this.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 7:6

κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων, ἀλλὰ ἀνίπτοις χερσὶν έσθίουσιν τὸν ἄρτον; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς ὅτι Καλῶς ὁ προεφήτευσεν 'Ήσαΐας περὶ ὑμῶν τῶν ὑποκριτῶν, ώς γέγραπται, $\mathbf{O}$ ύτος ὁ λαὸς τοῖς χείλεσίν $^{^{7}}$ με τιμᾳ, $^{^{8}}$ ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρ $\mathbf{\omega}^{^{3}}$ ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ. Μάτην ^{11} δὲ σέβονται ^{12} με, διδάσκοντες διδασκαλίας ^{13} 7 ἐντάλματα ^{14} ἀνθρώπων. Ἀφέντες γὰρ τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ, κρατεῖτε ^{15} 8 τὴν παράδοσιν¹ τῶν ἀνθρώπων, βαπτισμοὺς¹ε ξεστῶν¹7 καὶ ποτηρίων:¹ε καὶ ἄλλα παρόμοια ^{19} τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε. $\overline{ ext{K}}$ αὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, $\overline{ ext{K}}$ αλ $\overline{ ext{ω}}$ ς ^{3} άθετεῖτε την ἐντολην τοῦ θεοῦ, ἵνα την παράδοσιν ύμῶν τηρήσητε. 10 Μωσῆς γὰρ εἶπεν, Τίμα ^{s} τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου: καί, Oκακολογῶν 21 πατέρα ἢ μητέρα θανάτω τελευτάτω: 22 ὑμεῖς δὲ λέγετε, 11 Ἐὰν εἴπῃ ἄνθρωπος τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί, Κορβᾶν, ^{23} ὅ ἐστιν, δῶρον, ^{24} ὅ έὰν ἐξ ἐμοῦ ἀφεληθῆς: ^{25} καὶ οὐκέτι ^{26} ἀφίετε αὐτὸν οὐδὲν ποιῆσαι τῷ 12πατρὶ αὐτοῦ ἢ τῇ μητρὶ αὐτοῦ, ἀκυροῦντες² τὸν λόγον τοῦ θεοῦ τῇ 13 παραδόσει υμῶν ή παρεδώκατε: καὶ παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε. Καὶ προσκαλεσάμενος ^{28} πάντα τὸν ὄχλον, ἔλεγεν αὐτοῖς, Ἀκούετέ μου ^{14} Οὐδέν ἐστιν ἔξωθεν³ο τοῦ ἀνθρώπου 15 καὶ συνίετε.29 εἰσπορευόμενον ^{31} εἰς αὐτόν, ^{3} δύναται αὐτὸν κοινῶσαι ^{32} άλλὰ τὰ

¹παράδοσις, εως, ή, tradition, instruction. ²ἄνιπτος, unwashed. ³καλῶς, rightly, well. ⁴προφητεύω, prophesy, foretell. ⁵Ήσαϊας, ου, ὁ, Isaiah. ⁶ ὑποκριτής, οῦ, ὁ, hypocrite, pretender. ⁷χείλος, ους, τό, lip, edge. ⁸τιμάω, honor, value at a price. ⁹πόρρω, far (away), far. ¹⁰ἀπέχω, received, obtain. ¹¹μάτην, in vain, no end. ¹²σέβομαι, reverence, worship. ¹³διδασκαλία, ας, ή, teaching, doctrine. ¹⁴ἔνταλμα, τος, τό, precept, commandment. ¹⁵κρατέω, grasp, lay hold of. ¹⁶βαπτισμός, οῦ, ὁ, washing, cleansing. ¹⁷ξέστης, ου, ὁ, pitcher, jug. ¹⁸ποτήριον, ου, τό, cup, drinking cup. ¹⁹παρόμοιος, like, similar. ²⁰ἀθετέω, reject, annul. ²¹κακολογέω, speak evil of, revile. ²²τελευτάω, die, end. ²³Κορβᾶν, gift to God, corban. ²⁴δῶρον, ου, τό, gift, present. ²⁵ ὡφελέω, profit, help. ²⁶οὐκέτι, no longer, no more. ²⁷ἀκυρόω, revoke, invalidate. ²⁸προσκαλέω, summon. ²⁹συνίημι, understand, consider. ³⁰ἔξωθεν, from without, outside (gen). ³¹εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ³²κοινόω, make common, defile.

Κατὰ Μᾶρκον 7:16 Byzantine NT

ἐκπορευόμενα¹ ἀπ' αὐτοῦ, ἐκεῖνά ἐστιν τὰ κοινοῦντα² τὸν ἄνθρωπον. Εἴ 16 τις ἔχει ὧτα³ ἀκούειν ἀκουέτω. Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς οἶκον ἀπὸ τοῦ 17 ὄχλου, ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ τῆς παραβολῆς. Καὶ 18 λέγει αὐτοῖς, Οὕτως καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί⁴ ἐστε; Οὐ νοεῖτε⁺ ὅτι πᾶν τὸ ἔξωθεν⁶ εἰσπορευόμενον⁻ εἰς τὸν ἄνθρωπον οὐ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι,² ὅτι οὐκ εἰσπορεύεται⁻ αὐτοῦ εἰς τὴν καρδίαν, ἀλλ' εἰς τὴν κοιλίαν,⁵ καὶ 19 εἰς τὸν ἀφεδρῶναց ἐκπορεύεται,¹ καθαρίζον¹⁰ πάντα τὰ βρώματα.¹¹ 20 Ἦλεγεν δὲ ὅτι Τὸ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενον,¹ ἐκεῖνο κοινοῖ² τὸν ἄνθρωπον. Ἦσωθεν¹² γάρ, ἐκ τῆς καρδίας τῶν ἀνθρώπων οἱ 21 διαλογισμοι¹³ οἱ κακοὶ ἐκπορεύονται,¹ μοιχεῖαι,¹⁴ πορνεῖαι,¹⁵ φόνοι,¹⁶ 22 κλοπαί,¹⁻ πλεονεξίαι,¹⁵ πονηρίαι,¹⁰ δόλος,²⁰ ἀσέλγεια,²¹ ὀφθαλμὸς πονηρός, βλασφημία,²² ὑπερηφανία,²³ ἀφροσύνη:²⁴ πάντα ταῦτα τὰ 23 πονηρὸ ἔσωθεν¹² ἐκπορεύεται,¹ καὶ κοινοῖ² τὸν ἄνθρωπον.

Καὶ ἐκεῖθεν²⁵ ἀναστὰς ἀπῆλθεν εἰς τὰ μεθόρια²6 Τύρου²7 καὶ Σιδῶνος.²8 24
Καὶ εἰσελθὼν εἰς οἰκίαν, οὐδένα ἤθελεν γνῶναι, καὶ οὐκ ἠδυνήθη λαθεῖν.
ἀκούσασα γὰρ γυνὴ περὶ αὐτοῦ, ῆς εἶχεν τὸ θυγάτριον³0 αὐτῆς πνεῦμα 25
ἀκάθαρτον,³1 ἐλθοῦσα προσέπεσεν³2 πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ: ἦν δὲ ἡ 26

¹ ἐκπορεύομαι, go out, come out. ² κοινόω, make common, defile. ³ οὕς, ους, τό, ear. ⁴ ἀσύνετος, without understanding, unintelligent. ⁵ νοέω, understand, consider. ⁶ ἔξωθεν, from without, outside (gen). ⁷ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ⁸ κοιλία, ας, ἡ, belly, womb. ⁹ ἀφεδρών, ῶνος, ὁ, toilet, latrine. ¹⁰ καθαρίζω, cleanse, make clean. ¹¹ βρώμα, τος, τό, food, food of any kind. ¹² ἔσωθεν, from within, within. ¹³ διαλογισμός, οῦ, ὁ, reasoning, questioning. ¹⁴ μοιχεία, ας, ἡ, adultery. ¹⁵ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ¹⁶ φόνος, ου, ὁ, murder, slaughter. ¹⁷ κλοπή, ῆς, ἡ, theft, thieving. ¹⁸ πλεονεξία, ας, ἡ, covetousness, avarice. ¹⁹ πονηρία, ας, ἡ, iniquity, wickedness. ²⁰ δόλος, ου, ὁ, guile, deceit. ²¹ ἀσέλγεια, ας, ἡ, licentiousness, debauchery. ²² βλασφημία, ας, ἡ, blasphemy, reproach. ²³ ὑπερηφανία, ας, ἡ, arrogance, haughtiness. ²⁴ ἀφροσύνη, ης, ἡ, foolishness, want of sense. ²⁵ ἐκεῖθεν, from there, from that place. ²⁶ μεθόριον, ου, τό, confine, border. ²⁷ Τύρος, ου, ἡ, Tyre. ²⁸ Σιδών, ῶνος, ἡ, Sidon. ²⁹ λανθάνω, escape notice, am hidden. ³⁰ θυγάτριον, ου, τό, little daughter. ³¹ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ³² προσπίπτω, fall upon, fall down before.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 7:27

γυνὴ Ἑλληνίς,¹ Συραφοινίκισσα² τῷ γένει:³ καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα τὸ δαιμόνιον ἐκβάλῃ ἐκ τῆς θυγατρὸς⁴ αὐτῆς. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῆ, 27 Ἄφες πρῶτον χορτασθῆναι⁵ τὰ τέκνα: οὐ γὰρ καλόν ἐστιν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις.⁴ Ἡ δὲ ἀπεκρίθη καὶ λέγει 28 αὐτῷ, Ναί,⁻ κύριε: καὶ γὰρ τὰ κυνάρια⁴ ὑποκάτω⁵ τῆς τραπέζης² ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψιχίων¹⁰ τῶν παιδίων. Καὶ εἶπεν αὐτῆ, Διὰ τοῦτον τὸν λόγον 29 ὑπαγε: ἐξελήλυθεν τὸ δαιμόνιον ἐκ τῆς θυγατρός⁴ σου. Καὶ ἀπελθοῦσα 30 εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, εὖρεν τὸ δαιμόνιον ἐξεληλυθός, καὶ τὴν θυγατέρα⁴ βεβλημένην ἐπὶ τῆς κλίνης.¹¹

Καὶ πάλιν ἐξελθών ἐκ τῶν ὁρίων¹² Τύρου¹³ καὶ Σιδῶνος,¹⁴ ἦλθεν πρὸς τὴν 31 θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, ἀνὰ¹⁵ μέσον τῶν ὁρίων¹² Δεκαπόλεως.¹⁶ Καὶ 32 φέρουσιν αὐτῷ κωφὸν¹⁻ μογγιλάλον,¹⁵ καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα ἐπιθῆ¹³ αὐτῷ τὴν χεῖρα. Καὶ ἀπολαβόμενος²⁰ αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὄχλου κατ' 33 ἰδίαν, ἔβαλεν τοὺς δακτύλους²¹ αὐτοῦ εἰς τὰ ὧτα²² αὐτοῦ, καὶ πτύσας²³ ἤψατο²⁴ τῆς γλώσσης αὐτοῦ, καὶ ἀναβλέψας²⁵ εἰς τὸν οὐρανόν, 34 ἐστέναξεν,²⁶ καὶ λέγει αὐτῷ, Ἐφφαθά,²⁻ ὅ ἐστιν, Διανοίχθητι.²⁶ Καὶ 35 εὐθέως διηνοίχθησαν²⁶ αὐτοῦ αἱ ἀκοαί:²⁰ καὶ ἐλύθη³⁰ ὁ δεσμὸς³¹ τῆς

¹ Έλληνίς, ίδος, ἡ, Greek, Greek woman. ² Συροφοινίκισσα, ης, ἡ, Syrophoenician woman, Syrophoenician. ³ γένος, ους, τό, race, kind. ⁴ θυγάτηρ, τρος, ἡ, daughter. ⁵ χορτάζω, eat until full, be filled. ⁶ κυνάριον, ου, τό, little dog. ⁷ ναί, yes, truly. ⁸ ὑποκάτω, under, below. ⁹ τράπεζα, ης, ἡ, table. ¹⁰ ψιχίον, ου, τό, crumb, scrap. ¹¹ κλίνη, ης, ἡ, couch, bed. ¹² ὅριον, ου, τό, boundary, region. ¹³ Τύρος, ου, ἡ, Tyre. ¹⁴ Σιδών, ῶνος, ἡ, Sidon. ¹⁵ ἀνά, upwards, upon. ¹⁶ Δεκάπολις, εως, ἡ, Decapolis. ¹⁷ κωφός, deaf, dumb. ¹⁸ μογγιλάλος, ου, ὁ, one speaking with difficulty. ¹⁹ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ²⁰ ἀπολαμβάνω, receive from, get back. ²¹ δάκτυλος, ου, ὁ, finger. ²² οὕς, ους, τό, ear. ²³ πτύω, spit. ²⁴ ἄπτομαι, touch or handle. ²⁵ ἀναβλέπω, look up, receive sight. ²⁶ στενάζω, groan (internally), sigh deeply. ²⁷ ἐφφαθά, ephphatha, be opened! ²⁸ διανοίγω, open up completely, open fully. ²⁹ ἀκοή, ῆς, ἡ, hearing, report. ³⁰λύω, He/she was untied. ³¹ δεσμός, οῦ, ὁ, chain, bond.

Κατά Μᾶρκον 7:36 Byzantine NT

γλώσσης αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει ὀρθῶς. Καὶ διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ 36 εἴπωσιν: ὅσον δὲ αὐτὸς αὐτοῖς διεστέλλετο, μᾶλλον περισσότερον ἐκήρυσσον. Καὶ ὑπερπερισσῶς ἐξεπλήσσοντο, λέγοντες, Καλῶς 37 πάντα πεποίηκεν: καὶ τοὺς κωφοὺς ποιεῖ ἀκούειν, καὶ τοὺς ἀλάλους λαλεῖν.

¹ ὀρθῶς, rightly, correctly. ² διαστέλλομαι, set apart, fig. to distinguish. ³περισσός, excessive, abundant. ⁴ ὑπερπερισσῶς, beyond all measure, utterly. ⁵ ἐκπλήσσω, am thunderstruck, astounded. ⁶ καλῶς, rightly, well. ⁻ κωφός, deaf, dumb. ⁶ ἄλαλος, speechless, mute. ⁰ πάμπολυς, very great. ¹⁰ προσκαλέω, summon. ¹¹ σπλαγχνίζομαι, have compassion, have pity on. ¹² προσμένω, wait longer, remain. ¹³ νῆστις, ὁ, not eating, hungry. ¹⁴ ἐκλύω, am unstrung, become weak. ¹⁵ μακρόθεν, from afar, afar. ¹⁶ ἥκω, have come, am present. ¹⁻ πόθεν, from where? whence. ¹⁶ χορτάζω, eat until full, be filled. ¹⁰ ἐρημία, ας, ἡ, wilderness, desert. ²⁰ πόσος, how many? how great? ²¹ παραγγέλλω, order, command. ²² ἀναπίπτω, recline, lie down. ²³ εὐχαριστέω, give thanks, thank. ²⁴ κλάω, break. ²⁵ παρατίθημι, set before, entrust. ²⁶ ἰχθύδιον, ου, τό, small fish, little fish. ²⁻ ὀλίγος, little, few. ²ఠ ἐλογέω, bless.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 8:9

έχορτάσθησαν: καὶ ἦραν περισσεύματα κλασμάτων έπτὰ σπυρίδας. 9

Ήσαν δὲ οἱ φαγόντες ὡς τετρακισχίλιοι: καὶ ἀπέλυσεν αὐτούς. Καὶ 10
εὐθέως ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἦλθεν εἰς τὰ μέρη Δαλμανουθά.

Καὶ ἐξῆλθον οἱ Φαρισαῖοι, καὶ ἤρξαντο συζητεῖν αὐτῷ, ζητοῦντες παρ' 11 αὐτοῦ σημεῖον ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, πειράζοντες αὐτόν. Καὶ ἀναστενάξας 12 τῷ πνεύματι αὐτοῦ λέγει, Τί ἡ γενεὰ αὕτη σημεῖον ἐπιζητεῖ; Άμὴν λέγω ὑμῖν, εἰ δοθήσεται τῆ γενεᾳ ταύτη σημεῖον. Καὶ ἀφεὶς αὐτούς, 13 ἐμβὰς πάλιν εἰς πλοῖον, ἀπῆλθεν εἰς τὸ πέραν.

Καὶ ἐπελάθοντο¹⁵ λαβεῖν ἄρτους, καὶ εἰ μὴ ἕνα ἄρτον οὐκ εἶχον μεθ' 14 ἑαυτῶν ἐν τῷ πλοίῳ. Καὶ διεστέλλετο¹⁶ αὐτοῖς, λέγων, 'Όρᾶτε, βλέπετε 15 ἀπὸ τῆς ζύμης¹⁷ τῶν Φαρισαίων καὶ τῆς ζύμης¹⁷ Ἡρῷδου.¹⁸ Καὶ 16 διελογίζοντο¹⁹ πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες ὅτι Ἄρτους οὐκ ἔχομεν. Καὶ 17 γνοὺς ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, Τί διαλογίζεσθε¹⁹ ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχετε; Οὔπω²⁰ νοεῖτε,²¹ οὐδὲ συνίετε;²² Ἔτι πεπωρωμένην²³ ἔχετε τὴν καρδίαν ὑμῶν; Όφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε; Καὶ ὧτα²⁴ ἔχοντες οὐκ ἀκούετε; 18 Καὶ οὐ μνημονεύετε;²⁵ "Ότε τοὺς πέντε²⁶ ἄρτους ἔκλασα²⁷ εἰς τοὺς 19

¹χορτάζω, eat until full, be filled. ²περίσσευμα, τος, τό, superfluity, abundance. ³κλάσμα, τος, τό, broken piece, fragment. ⁴σπυρίς, ίδος, ή, large basket, plaited basket. ⁵τετρακισχίλιοι, four thousand, 4000. ⁶ἐμβαίνω, embark. ⁷μέρος, ους, τό, part, portion. ⁸Δαλμανουθά, ή, Dalmanutha. ⁹συζητέω, discuss, dispute. ¹⁰πειράζω, test, tempt. ¹¹ἀναστενάζω, sigh deeply, groan or sigh deeply. ¹²γενεά, ᾶς, ή, generation. ¹³ἐπιζητέω, seek for, seek after. ¹⁴πέραν, on the other side of, beyond (gen). ¹⁵ἐπιλανθάνομαι, forget, neglect. ¹⁶διαστέλλομαι, set apart, fig. to distinguish. ¹⁷ζύμη, ης, ή, leaven, ferment. ¹⁸ Ἡρώδης, ου, ό, Herod. ¹⁹διαλογίζομαι, debate, reason. ²⁰σύπω, not yet. ²¹νοέω, understand, consider. ²²συνίημι, understand, consider. ²³πωρόω, harden, render callous. ²⁴σύς, ους, τό, ear. ²⁵μνημονεύω, remember, make mention of. ²⁶πέντε, five, 5. ²⁷κλάω, break.

Κατά Μᾶρκον 8:20 Byzantine NT

πεντακισχιλίους, ^{1} πόσους ^{2} κοφίνους ^{3} πλήρεις ^{4} κλασμάτων ήρατε; Λέγουσιν αὐτῷ, Δώδεκα. Ότε δὲ τοὺς ἑπτὰ εἰς τοὺς τετρακισχιλίους, ^{6} 20 πόσων ^{2} σπυρίδων ^{7} πληρώματα ^{8} κλασμάτων ^{5} ήρατε; Οἱ δὲ εἶπον, ^{4} Έπτά. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, ^{4} Πῶς οὐ συνίετε; ^{6} 21

Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὰς κώμας ¹⁴ Καισαρείας ²⁵ 27 τῆς Φιλίππου: ²⁶ καὶ ἐν τῆ ὁδῷ ἐπηρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγων αὐτοῖς, Τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι; Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν, 28

¹ πεντακισχίλιοι, five thousand, 5000. ² πόσος, how many? how great? ³ κόφινος, ου, ό, basket, large basket. ⁴ πλήρης, full. ⁵ κλάσμα, τος, τό, broken piece, fragment. ⁶ τετρακισχίλιοι, four thousand, 4000. ⁷ σπυρίς, ίδος, ή, large basket, plaited basket. ⁸ πλήρωμα, τος, τό, fullness, fulfillment. ⁹ συνίημι, understand, consider. ¹⁰ Βηθσαϊδά, ή, Bethsaida. ¹¹ ἄπτομαι, touch or handle. ¹² ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ¹³ ἔξάγω, lead out. ¹⁴ κώμη, ης, ή, village. ¹⁵ πτύω, spit. ¹⁶ ὅμμα, ος, τό, eye. ¹⁷ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ¹⁸ ἀναβλέπω, look up, receive sight. ¹⁹ δένδρον, ου, τό, tree. ²⁰ εἵτα, then, thereafter. ²¹ ἀποκαθίστημι, restore, give back. ²² ἐμβλέπω, look at, look into. ²³ τηλαυγώς, plainly, clearly. ²⁴ ἄπας, each, every. ²⁵ Καισάρεια, ας, ή, Caesarea. ²⁶ Φίλιππος, ου, ὁ, Philip.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 8:29

Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν: καὶ ἄλλοι Ἡλίαν: ἄλλοι δὲ ἕνα τῶν προφητών. Καὶ αὐτὸς λέγει αὐτοῖς, Ύμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; 29 Άποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ, Σὺ εἶ ὁ χριστός. Καὶ ἐπετίμησεν ἐ αὐτοῖς, ἵνα μηδενὶ λέγωσιν περὶ αὐτοῦ. Καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτούς, 31 ότι δεῖ τὸν υίὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι δ άπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων, καὶ ἀποκτανθήναι, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστήναι: καὶ παρρησία τὸν 32 λόγον ἐλάλει. Καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾶν³ αὐτῶ. Ὁ δὲ ἐπιστραφείς, καὶ ἰδών τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ἐπετίμησεν τῷ Πέτρῳ, λέγων, "Υπαγε ὀπίσω" μου, Σατανᾶ: ^{10} ὅτι οὐ φρονεῖς ^{11} τὰ τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων. Καὶ προσκαλεσάμενος τον ὄχλον 34 σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς, "Οστις θέλει ὀπίσω" μου άκολουθεῖν, ἀπαρνησάσθω¹³ ἑαυτόν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν¹⁴ αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι. Ὁς γὰρ ἄν θέλη τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, 35 ἀπολέσει αὐτήν: ος δ' ἂν ἀπολέση τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, οὖτος σώσει αὐτήν. Τί γὰρ ἀφελήσει ἀνθρωπον, ἐὰν κερδήση ^{17} τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ζημιωθ $\tilde{\eta}^{18}$ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; $^{\circ}$ Η τί ^{37} δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα¹⁹ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; Ὁς γὰρ ἐὰν 38

¹ βαπτιστής, οῦ, ὁ, baptist, baptizer. ² Ἡλίας, ου, ὁ, Elijah. ³ ἐπιτιμάω, rebuke, warn. ⁴ πάσχω, suffer, am acted upon. ⁵ ἀποδοκιμάζω, reject, reject after testing. ⁶ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ⁷ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ⁸ ἐπιστρέφω, turn to, return. ⁹ ὀπίσω, behind, after (gen). ¹⁰ Σατανᾶς, ᾶ, ὁ, Satan, adversary. ¹¹ φρονέω, think, judge. ¹² προσκαλέω, summon. ¹³ ἀπαρνέομαι, deny, refuse. ¹⁴ σταυρός, οῦ, ὁ, cross. ¹⁵ ἔνεκεν, for the sake of, on account of. ¹⁶ ἀφελέω, profit, help. ¹⁷ κερδαίνω, gain, win. ¹⁸ ζημιόω, suffer loss, inflict loss upon. ¹⁹ ἀντάλλαγμα, τος, τό, exchange, purchasing price.

Κατά Μᾶρκον 9:2 Byzantine NT

ἐπαισχυνθῆ¹ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους ἐν τῆ γενεᾳ² ταύτῃ τῆ μοιχαλίδι³ καὶ ἁμαρτωλῷ, † καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται¹ αὐτόν, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῆ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων.

Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσίν τινες τῶν ὧδε ἑστηκότων, 🤊 οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται δανάτου, ἔως ἂν ἴδωσιν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει.

¹ἐπαισχύνομαι, be ashamed, am ashamed. ²γενεά, ᾶς, ἡ, generation. ³ μοιχαλίς, ίδος, ἡ, adulteress. ⁴ ἀμαρτωλός, ου, ὁ, sinner. ⁵γεύομαι, taste, experience. ⁶ξξ, six, 6. ⁿ παραλαμβάνω, receive, take. Ἦπωβος, James, Jacob. ⁰ ἀναφέρω, bring up, offer. ¹⁰ ὑψηλός, high, lofty. ¹¹ μεταμορφόω, change the form, transform. ¹² ἔμπροσθεν, in front of, before (gen). ¹³ στίλβω, shine, be radiant. ¹⁴ λευκός, white, bright. ¹⁵ λίαν, greatly, very. ¹⁶ χιών, όνος, ἡ, snow. ¹ⁿ οἷος, such as, of what kind. ¹⁵ γναφεύς, έως, ὁ, one who cleans woolen cloth. ¹⁰ λευκαίνω, make white, whiten. ²⁰ Ἡλίας, ου, ὁ, Elijah. ²¹ συλλαλέω, talk with, discuss. ²² σκηνή, ῆς, ἡ, tent, tabernacle. ²³ ἔκφοβος, terrified, greatly terrified. ²⁴ νεφέλη, ης, ἡ, cloud. ²⁵ ἐπισκιάζω, overshadow, envelop. ²⁶ ἔξάπινα, suddenly, unexpectedly. ²ⁿ περιβλέπομαι, look around, look around on. ²δ οὐκέτι, no longer, no more.

Byzantine NT Κατά Μᾶρκον 9:9

οὐδένα εἶδον, ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον μεθ' ἑαυτῶν.

Καταβαινόντων δὲ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὅρους, διεστείλατο¹ αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ 9 διηγήσωνται² ἃ εἶδον, εἰ μὴ ὅταν ὁ υίὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῆ. Καὶ τὸν λόγον ἐκράτησαν³ πρὸς ἑαυτούς, συζητοῦντες⁴ τί ἐστιν 10 τὸ ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. Καὶ ἐπηρώτων αὐτόν, λέγοντες ὅτι Λέγουσιν 11 οἱ γραμματεῖς ὅτι Ἡλίαν⁵ δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; Ὁ δὲ ἀποκριθείς, εἶπεν 12 αὐτοῖς, Ἡλίας⁵ μὲν ἐλθὼν πρῶτον, ἀποκαθιστᾳς πάντα: καὶ πῶς γέγραπται ἐπὶ τὸν υίὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα πολλὰ πάθη⁻ καὶ ἐξουδενωθῆ. ἀλλὰ λέγω ὑμῖν ὅτι καὶ Ἡλίας⁵ ἐλήλυθεν, καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ὅσα 13 ἡθέλησαν, καθὼς γέγραπται ἐπ᾽ αὐτόν.

Καὶ ἐλθών πρὸς τοὺς μαθητάς, εἶδεν ὅχλον πολὺν περὶ αὐτούς, καὶ 14 γραμματεῖς συζητοῦντας αὐτοῖς. Καὶ εὐθέως πᾶς ὁ ὅχλος ἰδών αὐτὸν 15 ἐξεθαμβήθη, καὶ προστρέχοντες ήσπάζοντο αὐτόν. Καὶ ἐπηρώτησεν 16 τοὺς γραμματεῖς, Τί συζητεῖτε πρὸς αὐτούς; Καὶ ἀποκριθεὶς εἶς ἐκ τοῦ 17 ὅχλου εἶπεν, Διδάσκαλε, ἤνεγκα τὸν υἱόν μου πρός σε, ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον. Καὶ ὅπου ἄν αὐτὸν καταλάβη, ἡρήσσει αὐτόν: καὶ ἀφρίζει, 14 18 καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ, καὶ ξηραίνεται: καὶ εἶπον τοῖς

¹διαστέλλομαι, set apart, fig. to distinguish. ²διηγέομαι, relate fully, relate in full. ³κρατέω, grasp, lay hold of. ⁴συζητέω, discuss, dispute. ⁵Ηλίας, ου, ὁ, Elijah. ⁶ἀποκαθίστημι, restore, give back. ⁷πάσχω, suffer, am acted upon. ⁸ἐξουδενόω, ignore, despise. ⁹ἐκθαμβέομαι, amaze, be amazed. ¹⁰ προστρέχω, run up to, run to. ¹¹ ἄλαλος, speechless, mute. ¹²καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ¹³ ῥήγνυμι, break apart, throw down. ¹⁴ ἀφρίζω, foam at the mouth. ¹⁵ τρίζω, gnash, grind. ¹⁶ ὁδούς, ὁ, tooth. ¹⁷ ξηραίνω, dry up, parch.

Κατά Μᾶρκον 9:19 Byzantine NT

μαθηταῖς σου ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσιν, καὶ οὐκ ἴσχυσαν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς 19 αὐτῷ λέγει, Ω^2 γενεὰ ^{3} ἄπιστος, ^{4} ἔως πότε ^{5} πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; ^{6} Εως πότε ἀνέξομαι τομών; Φέρετε αὐτὸν πρός με. Καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν πρὸς 20 αὐτόν: καὶ ἰδών αὐτόν, εὐθέως τὸ πνεῦμα ἐσπάραξεν αὐτόν: καὶ πεσών έπὶ τῆς γῆς, ἐκυλίετο ἀφρίζων. Καὶ ἐπηρώτησεν τὸν πατέρα αὐτοῦ, 21 Πόσος ^{10} χρόνος ἐστίν, ώς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ; ^{10} δὲ εἶπεν, Παιδιόθεν. ^{11} 22 Καὶ πολλάκις 2 αὐτὸν καὶ εἰς τὸ πῦρ ἔβαλεν καὶ εἰς ὕδατα, ἵνα ἀπολέση αὐτόν: ἀλλ' εἴ τι δύνασαι, βοήθησον ^{13} ἡμῖν, σπλαγχνισθεὶς ^{14} ἐφ' ἡμᾶς. 23 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Τὸ εἰ δύνασαι πιστεῦσαι, πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι. Καὶ εὐθέως κράξας ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου, μετὰ δακρύων 16 24 ἔλεγεν, Πιστεύω, κύριε, βοήθει ^{13} μου τῆ ἀπιστία. ^{17} Ἰδών δὲ ὁ Ἰησοῦς 25 ὅτι ἐπισυντρέχει ^{18} ὄχλος, ἐπετίμησεν ^{19} τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτ ^{20} λέγων αὐτῷ, Τὸ πνεῦμα τὸ ἄλαλον ^{21} καὶ κωφόν, ^{22} ἐγώ σοι ἐπιτάσσω, ^{23} ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ, καὶ μηκέτι ^{24} εἰσέλθης εἰς αὐτόν. Καὶ κράξαν, καὶ ^{26} πολλὰ σπαράξαν ^{7} αὐτόν, ἐξῆλθεν: καὶ ἐγένετο ὡσεὶ ^{25} νεκρός, ώστε πολλούς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς κρατήσας 26 αὐτὸν τῆς χειρός, 27 ήγειρεν αὐτόν: καὶ ἀνέστη. Καὶ εἰσελθόντα αὐτὸν εἰς οἶκον, οἱ μαθηταὶ 28 αὐτοῦ ἐπηρώτων αὐτὸν κατ' ἰδίαν ὅτι Ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν

¹ ἰσχύω, be strong, able. ² ὧ, Oh! omega. ³γενεά, ᾶς, ἡ, generation. ⁴ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ⁵ πότε, when? at what time? ⁶ ἀνέχομαι, endure, bear with. ⁷ σπαράσσω, convulse, shake to and fro. ⁸ κυλίω, roll. ⁹ ἀφρίζω, foam at the mouth. ¹0 πόσος, how many? how great? ¹¹ παιδιόθεν, from childhood. ¹² πολλάκις, often, many times. ¹³ βοηθέω, come to the aid of. ¹⁴ σπλαγχνίζομαι, have compassion, have pity on. ¹⁵ δυνατός, powerful, possible. ¹⁶ δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ¹⁻ ἀπιστία, ας, ἡ, unbelief, unfaithfulness. ¹8 ἐπισυντρέχω, run together again, run together to. ¹⁰ ἐπιτιμάω, rebuke, warn. ²⁰ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ²¹ ἄλαλος, speechless, mute. ²² κωφός, deaf, dumb. ²³ ἐπιτάσσω, command, give order. ²⁴ μηκέτι, no longer. ²⁵ ώσεί, like, about. ²⁶ κρατέω, grasp, lay hold of.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 9:29

αὐτό; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτο τὸ γένος¹ ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελθεῖν, εἰ 29 μὴ ἐν προσευχῆ² καὶ νηστείᾳ.³

Καὶ ἐκεῖθεν ἐξελθόντες παρεπορεύοντο διὰ τῆς Γαλιλαίας: καὶ οὐκ 30 ἤθελεν ἵνα τις γνῷ. Ἐδίδασκεν γὰρ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν 31 αὐτοῖς ὅτι Ὁ υίὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν: καὶ ἀποκτανθείς, τῆ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται. 32 Οἱ δὲ ἡγνόουν τὸ ῥῆμα, καὶ ἐφοβοῦντο αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.

Καὶ ἦλθεν εἰς Καπερναούμ: καὶ ἐν τῆ οἰκίᾳ γενόμενος ἐπηρώτα αὐτούς, 33
Τί ἐν τῆ ὁδῷ πρὸς ἑαυτοὺς διελογίζεσθε; Οἱ δὲ ἐσιώπων: πρὸς 34
ἀλλήλους γὰρ διελέχθησαν ἐν τῆ ὁδῷ, τίς μείζων. Καὶ καθίσας 35
ἐφώνησεν τοὺς δώδεκα, καὶ λέγει αὐτοῖς, Εἴ τις θέλει πρῶτος εἶναι,
ἔσται πάντων ἔσχατος, καὶ πάντων διάκονος. Καὶ λαβών παιδίον, 36
ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῷ αὐτῶν: καὶ ἐναγκαλισάμενος ἀντό, εἶπεν αὐτοῖς:
Ός ἐὰν ἕν τῶν τοιούτων παιδίων δέξηται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ 37
δέχεται: καὶ δς ἐὰν ἐμὲ δέξηται, οὐκ ἐμὲ δέχεται, ἀλλὰ τὸν
ἀποστείλαντά με.

¹γένος, ους, τό, race, kind. ²προσευχή, ῆς, ἡ, prayer, place for prayer. ³νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ⁴ἐκεῖθεν, from there, from that place. ⁵ παραπορεύομαι, go beside, go past. ⁶ἀγνοέω, not know, be unaware. ⁷Καπερναούμ, ἡ, Capernaum. ⁸ διαλογίζομαι, debate, reason. ⁹σιωπάω, be silent, keep silence. ¹⁰ διαλέγομαι, dispute, reason. ¹¹ καθίζω, seat, sit. ¹²φωνέω, call, crow. ¹³ διάκονος, ου, ὁ, minister, deacon. ¹⁴ἐναγκαλίζομαι, take in one's arms, hug.

Κατά Μᾶρκον 9:38 Byzantine NT

Άπεκρίθη δὲ αὐτῷ Ἰωάννης, λέγων, Διδάσκαλε, εἴδομέν τινα τῷ ὀνόματί 38 σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια, ὃς οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν: καὶ ἐκωλύσαμεν¹ αὐτόν, ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Μὴ κωλύετε¹ αὐτόν: 39 οὐδεὶς γάρ ἐστιν ὃς ποιήσει δύναμιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, καὶ δυνήσεται ταχ v^2 κακολογήσα v^3 με. vΟς γὰρ οὐκ ἔστιν καθv ὑμῶν ὑπὲρ ὑμῶν ἐστιν. v40 $^\circ$ Ος γὰρ ἂν ποτίση $^\circ$ ὑμᾶς ποτήριον $^\circ$ ὕδατος ἐν ὀνόματί μου, ὅτι χριστοῦ $^\circ$ 41 έστέ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέση τὸν μισθὸν αὐτοῦ. Καὶ ὃς ἐὰν 42 σκανδαλίση ενα των μικρων των πιστευόντων εἰς ἐμέ, καλόν ἐστιν αὐτῷ μᾶλλον εἰ περίκειται λίθος μυλικὸς περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ βέβληται εἰς τὴν θάλασσαν. Καὶ ἐὰν σκανδαλίζη σε ἡ χείρ σου, 43 ἀπόκοψον ^{12} αὐτήν: καλόν σοι ἐστὶν κυλλὸν ^{13} εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ τὰς δύο χεῖρας ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰς τὴν γέενναν, έἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον, ^{15} ὅπου ὁ σκώλη ξ^{16} αὐτῶν οὐ τελευτᾳ, ^{17} καὶ τὸ πῦρ οὐ 44σβέννυται. Καὶ ἐὰν ὁ πούς σου σκανδαλίζη σε, ἀπόκοψον αὐτόν: 45καλόν ἐστίν σοι εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλόν, ἢ ἢ τοὺς δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον, 5 ὅπου ὁ 46 σκώλη ξ^{16} αὐτῶν οὐ τελευτᾳ, το πῦρ οὐ σβέννυται. Καὶ ἐὰν δ 47όφθαλμός σου σκανδαλίζη ^{7} σε, ἔκβαλε αὐτόν: καλόν σοι ἐστὶν

¹ κωλύω, forbid, hinder. ² ταχύ, quickly, speedily. ³ κακολογέω, speak evil of, revile. ⁴ ποτίζω, give drink to, cause to drink. ⁵ ποτήριον, ου, τό, cup, drinking cup. ⁶ μισθός, οῦ, ὁ, wages, reward. ⁷ σκανδαλίζω, cause to stumble. ⁸ μικρός, small, little. ⁹ περίκειμαι, be around, surround. ¹⁰ μυλικός, belonging to a mill. ¹¹ τράχηλος, ου, ὁ, neck. ¹² ἀποκόπτω, cut off, smite. ¹³ κυλλός, crippled, lame. ¹⁴ γέεννα, ης, ἡ, gehenna, Gehenna. ¹⁵ ἄσβεστος, unquenchable, inextinguishable. ¹⁶ σκώληξ, ηκος, ὁ, worm, gnawing worm. ¹⁷ τελευτάω, die, end. ¹⁸ σβέννυμι, quench, extinguish. ¹⁹ χωλός, lame, deprived of a foot.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 9:48

μονόφθαλμον εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός, ὅπου ὁ σκώληξ αὐτών οὐ 48 τελευτᾳ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. Πᾶς γὰρ πυρὶ άλισθήσεται, καὶ 49 πᾶσα θυσία άλὶ άλισθήσεται. Καλὸν τὸ ἄλας: ἐὰν δὲ τὸ ἄλας ἄναλον 50 γένηται, ἐν τίνι αὐτὸ ἀρτύσετε; Έχετε ἐν ἑαυτοῖς ἄλας, καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις.

Κάκειθεν¹³ ἀναστὰς ἔρχεται εἰς τὰ ὅρια¹⁴ τῆς Ἰουδαίας¹⁵ διὰ τοῦ πέραν¹⁶ τοῦ 10 Ἰορδάνου:¹⁻ καὶ συμπορεύονται¹ఠ πάλιν ὅχλοι πρὸς αὐτόν: καί, ὡς εἰώθει,¹³ πάλιν ἐδίδασκεν αὐτούς. Καὶ προσελθόντες Φαρισαῖοι 2 ἐπηρώτησαν αὐτόν, Εἰ ἔξεστιν²⁰ ἀνδρὶ γυναῖκα ἀπολῦσαι, πειράζοντες²¹ αὐτόν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Τί ὑμῖν ἐνετείλατο²² Μωσῆς; Οἱ 3 δὲ εἶπον, Μωσῆς ἐπέτρεψεν²³ βιβλίον²⁴ ἀποστασίου²⁵ γράψαι, καὶ ἀπολῦσαι. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Πρὸς τὴν 5 σκληροκαρδίαν²⁶ ὑμῶν ἔγραψεν ὑμῖν τὴν ἐντολὴν ταύτην: ἀπὸ δὲ 6 ἀρχῆς κτίσεως,²⁻ ἄρσεν²ఠ καὶ θῆλυ²⁰ ἐποίησεν αὐτοὺς ὁ θεός. Ένεκεν³⁰ 7 τούτου καταλείψει³¹ ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται³² πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς 8

¹ μονόφθαλμος, one-eyed. ²γέεννα, ης, ή, gehenna, Gehenna. ³ σκώληξ, ηκος, ό, worm, gnawing worm. ⁴ τελευτάω, die, end. ⁵ σβέννυμι, quench, extinguish. ⁶ άλίζω, salt, sprinkle with salt. ⁷ θυσία, ας, ή, sacrifice. ⁸ ἄλς, ό, salt. ⁹ ἄλας, ατος, τό, salt. ¹⁰ ἄναλος, without salt, saltless. ¹¹ ἀρτύω, season, make salty. ¹² εἰρηνεύω, bring to peace, be at peace. ¹³ κἀκεῖθεν, and thence, and from there. ¹⁴ ὅριον, ου, τό, boundary, region. ¹⁵ Ιουδαία, ας, ή, Judea. ¹⁶ πέραν, on the other side of, beyond (gen). ¹⁷ Ιορδάνης, ου, ό, Jordan. ¹⁸ συμπορεύομαι, come together, travel with. ¹⁹ εἴωθα, be accustomed, to maintain a custom. ²⁰ ἔξεστιν, it is lawful, it is permitted. ²¹ πειράζω, test, tempt. ²² ἐντέλλομαι, command, give orders. ²³ ἐπιτρέπω, permit, allow. ²⁴ βιβλίον, ου, τό, book, scroll. ²⁵ ἀποστάσιον, ου, τό, certificate of divorce, repudiation. ²⁶ σκληροκαρδία, ας, ή, hardness of heart. ²⁷ κτίσις, εως, ή, creation, creature. ²⁸ ἄρσην, male. ²⁹ θῆλυς, female, woman. ³⁰ ἔνεκεν, for the sake of, on account of. ³¹ καταλείπω, leave, leave behind. ³² προσκολλάω, join closely, cleave to.

Κατά Μᾶρκον 10:9 Byzantine NT

σάρκα μίαν. "Ωστε οὐκέτι¹ εἰσὶν δύο, ἀλλὰ μία σάρξ. "Ο οὖν ὁ θεὸς 9 συνέζευξεν,² ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω.³ Καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ πάλιν οἱ μαθηταὶ 10 αὐτοῦ περὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπηρώτησαν αὐτόν. Καὶ λέγει αὐτοῖς, "Ος ἐὰν 11 ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμήσῃ⁴ ἄλλην, μοιχᾶται⁵ ἐπ' αὐτήν: 12 καὶ ἐὰν γυνὴ ἀπολύσῃ τὸν ἄνδρα αὐτῆς καὶ γαμηθῆ⁴ ἄλλῳ, μοιχᾶται.⁵

Καὶ προσέφερον αὐτῷ παιδία, ἵνα ἄψηται αὐτῶν: οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμων 13 τοῖς προσφέρουσιν. Ἱδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ἠγανάκτησεν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, 14 Ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με: μὴ κωλύετε αὐτά: τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅς ἐὰν μὴ 15 δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν. 16 Καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτά, τιθεὶς τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτά, εὐλόγει αὐτά.

Καὶ ἐκπορευομένου¹³ αὐτοῦ εἰς ὁδόν, προσδραμὼν¹⁴ εἶς καὶ γονυπετήσας¹⁵ 17 αὐτὸν ἐπηρώτα αὐτόν, Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσω ἵνα ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω;¹⁶ Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Τί με λέγεις ἀγαθόν; Οὐδεὶς 18 ἀγαθός, εἰ μὴ εἷς, ὁ θεός. Τὰς ἐντολὰς οἶδας, Μὴ μοιχεύσης,¹⁷ μὴ 19 φονεύσης,¹⁸ μὴ κλέψης,¹⁹ μὴ ψευδομαρτυρήσης,²⁰ μὴ ἀποστερήσης,²¹

¹ οὐκέτι, no longer, no more. ² συζεύγνυμι, join together, unite. ³χωρίζω, separate, depart. ⁴γαμέω, marry. ⁵ μοιχάομαι, commit adultery with, commit adultery. ⁶ προσφέρω, bring to, offer. ⁷ ἄπτομαι, touch or handle. ⁸ ἐπιτιμάω, rebuke, warn. ⁹ ἀγανακτέω, be indignant, am angry. ¹⁰ κωλύω, forbid, hinder. ¹¹ ἐναγκαλίζομαι, take in one's arms, hug. ¹² εὐλογέω, bless. ¹³ ἐκπορεύομαι, go out, come out. ¹⁴ προστρέχω, run up to, run to. ¹⁵ γονυπετέω, fall on the knees, kneel down. ¹⁶ κληρονομέω, inherit, obtain. ¹⁷ μοιχεύω, commit adultery. ¹⁸ φονεύω, kill, murder. ¹⁹ κλέπτω, steal. ²⁰ ψευδομαρτυρέω, bear false witness, testify falsely. ²¹ ἀποστερέω, defraud, deprive of.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 10:20

τίμα¹ τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ, 20 Διδάσκαλε, ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην² ἐκ νεότητός³ μου. Ὁ δὲ Ἰησοῦς 21 ἐμβλέψας⁴ αὐτῷ ἢγάπησεν αὐτόν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, "Εν σοι ὑστερεῖ:⁵ ὑπαγε, ὅσα ἔχεις πώλησον, καὶ δὸς πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν⁵ ἐν οὐρανῷ: καὶ δεῦρο, ἀκολούθει μοι, ἄρας τὸν σταυρόν.¹⁰ Ὁ δὲ 22 στυγνάσας¹¹ ἐπὶ τῷ λόγῳ ἀπῆλθεν λυπούμενος:¹² ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά.

Καὶ περιβλεψάμενος ό Ἰησοῦς λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Πῶς 23 δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα εχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελεύσονται. Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐθαμβοῦντο το ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ. Ὁ δὲ 24 Ἰησοῦς πάλιν ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς, Τέκνα, πῶς δύσκολόν ἐστιν τοὺς πεποιθότας ἐπὶ χρήμασιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. 25 Εὐκοπώτερόν ἐστιν κάμηλον διὰ τῆς τρυμαλιᾶς τῆς ραφίδος εἰσελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. Οἱ δὲ 26 περισσῶς ἐξεπλήσσοντο, ἐκγοντες πρὸς ἑαυτούς, Καὶ τίς δύναται σωθῆναι; Ἐμβλέψας δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγει, Παρὰ ἀνθρώποις 27 ἀδύνατον, αλλ' οὐ παρὰ θεῷ: πάντα γὰρ δυνατά ἐξεπιν παρὰ τῷ θεῷ. 28

¹τιμάω, honor, value at a price. ² φυλάσσω, guard, keep. ³ νεότης, ητος, ή, youth, youthfulness. ⁴ ἐμβλέπω, look at, look into. ⁵ ὑστερέω, lack, need. ⁶ πωλέω, sell. ⁷ πτωχός, poor, poor man (as a noun). ⁸ θησαυρός, οῦ, ὁ, storehouse, treasure. ⁹ δεῦρο, until now, come here! ¹⁰ σταυρός, οῦ, ὁ, cross. ¹¹ στυγνάζω, become gloomy, be shocked or sad. ¹² λυπέω, grieve, pain. ¹³ κτῆμα, ος, τό, possession, piece of property. ¹⁴ περιβλέπομαι, look around, look around on. ¹⁵ δυσκόλως, with difficulty, hardly. ¹⁶ χρῆμα, τος, τό, wealth, money. ¹⁷ θαμβέω, amaze. ¹⁸ δύσκολος, hard, difficult. ¹⁹ εὐκοπώτερον, easier. ²⁰ κάμηλος, ου, ὁ, camel. ²¹ τρυμαλιά, ᾶς, ἡ, hole, eye of a needle. ²² ῥαφίς, ίδος, ἡ, needle. ²³ πλούσιος, rich. ²⁴ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ²⁵ ἐκπλήσσω, am thunderstruck, astounded. ²⁶ ἀδύνατος, impossible, unable. ²⁷ δυνατός, powerful, possible.

Κατά Μᾶρκον 10:29 Byzantine NT

"Ηρξατο ὁ Πέτρος λέγειν αὐτῷ, Ἰδού, ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἡκολουθήσαμέν σοι. Ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, 29 οὐδείς ἐστιν ὅς ἀφῆκεν οἰκίαν, ἢ ἀδελφούς, ἢ ἀδελφάς, ἢ πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἢ ἀγρούς, ἐνεκεν ἐμοῦ καὶ ἔνεκεν τοῦ εὐαγγελίου, ἐὰν μὴ λάβῃ ἑκατονταπλασίονα νῦν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, 30 οἰκίας καὶ ἀδελφοὺς καὶ ἀδελφὰς καὶ μητέρας καὶ τέκνα καὶ ἀγρούς, μετὰ διωγμῶν, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον. Πολλοὶ δὲ 31 ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι, καὶ ἔσχατοι πρῶτοι.

³Ησαν δὲ ἐν τῆ ὁδῷ ἀναβαίνοντες εἰς Ἱεροσόλυμα: καὶ ἦν προάγων 32 αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐθαμβοῦντο, καὶ ἀκολουθοῦντες ἐφοβοῦντο. Καὶ παραλαβων πάλιν τοὺς δωδεκα, ἤρξατο αὐτοῖς λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν: ὅτι Ἰδού, ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς 33 τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ γραμματεῦσιν, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ, καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν, 34 καὶ ἐμπαίξουσιν αὐτὸν, καὶ μαστιγώσουσιν αὐτόν, καὶ ἐμπτύσουσιν αὐτῷ, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν: καὶ τῆ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται.

¹ ἀδελφή, ῆς, ἡ, sister. ² ἀγρός, ου, ὁ, field, farm. ³ ἕνεκεν, for the sake of, on account of. ⁴ ἐκατονταπλασίων, hundred times, hundredfold. ⁵ διωγμός, οῦ, ὁ, persecution. ⁶ προάγω, lead forth, go before. ⁷ θαμβέω, amaze. ⁸ παραλαμβάνω, receive, take. ⁹ συμβαίνω, come together, come to pass. ¹⁰ κατακρίνω, condemn. ¹¹ ἐμπαίζω, mock. ¹² μαστιγόω, whip, lash. ¹³ ἐμπτύω, spit upon.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 10:35

Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης οἱ υἱοὶ Ζεβεδαίου, 35λέγοντες, Διδάσκαλε, θέλομεν ίνα ο έαν αἰτήσωμεν, ποιήσης ἡμῖν. Ο 36 δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Τί θέλετε ποιῆσαί με ὑμῖν; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Δ ὸς ἡμῖν, 37ἵνα εἶς ἐκ δεξιῶν σου καὶ εἶς ἐξ εὐωνύμων σου καθίσωμεν ἐν τῇ δόξῃ σου. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε. Δύνασθε πιεῖν 38 τὸ ποτήριον δ ἐγὼ πίνω, καὶ τὸ βάπτισμα δ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήναι; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Δυνάμεθα. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, 39 Τὸ μὲν ποτήριον ὁ ἐγὼ πίνω πίεσθε, καὶ τὸ βάπτισμα ὁ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε: τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ 40 εὐωνύμων † οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται. $^{\$}$ Καὶ 41ἀκούσαντες οἱ δέκα ηρξαντο ἀγανακτεῖν ^{10} περὶ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. 42 Ο δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς λέγει αὐτοῖς, Οἴδατε ὅτι οἱ δοκούντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν ^{13} αὐτῶν. Οὐχ οὕτως δὲ ἔσται ἐν ὑμῖν: ἀλλ' δς ^{43} έὰν θέλη γενέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν ἔσται ὑμῶν διάκονος: 4 καὶ ὃς ἐὰν θέλη 44 ύμων γενέσθαι πρώτος, ἔσται πάντων δούλος. Καὶ γὰρ ὁ υίὸς τού 45 άνθρώπου οὐκ ἦλθεν διακονηθῆναι, 3 άλλὰ διακονῆσαι, 5 καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον αὐτὶ πολλῶν.

¹προσπορεύομαι, approach, come near. ² Τάκωβος, James, Jacob. ³ Ζεβεδαῖος, ου, ὁ, Zebedee. ⁴ εὐώνυμος, of good name, euph. for left. ⁵ καθίζω, seat, sit. ⁶ποτήριον, ου, τό, cup, drinking cup. ⁷ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ⁸ έτοιμάζω, prepare, make ready. ⁹ δέκα, ten, 10. ¹⁰ ἀγανακτέω, be indignant, am angry. ¹¹ προσκαλέω, summon. ¹² κατακυριεύω, exercise dominion over, lord over. ¹³ κατεξουσιάζω, exercise authority over. ¹⁴ διάκονος, ου, ὁ, minister, deacon. ¹⁵ διακονέω, serve, minister. ¹⁶ λύτρον, ου, τό, price of release, ransom. ¹⁷ ἀντί, instead of, in place of.

Κατὰ Μᾶρκον 10:46 Byzantine NT

Καὶ ἔρχονται εἰς Ἰεριχώ: καὶ ἐκπορευομένου¹ αὐτοῦ ἀπὸ Ἰεριχώ, καὶ τῶν 46 μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ ὄχλου ἱκανοῦ,² υἱὸς Τιμαίου³ Βαρτίμαιος⁴ ὁ τυφλὸς ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν.⁵ Καὶ ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ὁ 47 Ναζωραῖός⁶ ἐστιν, ἤρξατο κράζειν καὶ λέγειν, Ὁ υἱὸς Δαυίδ, Ἰησοῦ, ἐλέησόν² με. Καὶ ἐπετίμων⁶ αὐτῷ πολλοί, ἵνα σιωπήση:⁰ ὁ δὲ πολλῷ 48 μᾶλλον ἔκραζεν, Υἱὲ Δαυίδ, ἐλέησόν² με. Καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν 49 αὐτὸν φωνηθῆναι:¹⁰ καὶ φωνοῦσιν¹⁰ τὸν τυφλόν, λέγοντες αὐτῷ, Θάρσει: ἔγειραι, φωνεῖ¹⁰ σε. Ὁ δὲ ἀποβαλὼν¹² τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ ἀναστὰς ἦλθεν 50 πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Καὶ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Τί θέλεις 51 ποιήσω σοί; Ὁ δὲ τυφλὸς εἶπεν αὐτῷ, Ραββουνί,¹³ ἵνα ἀναβλέψω.¹⁴ Ὁ 52 δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, "Υπαγε: ἡ πίστις σου σέσωκέν σε. Καὶ εὐθέως ἀνέβλεψεν,¹⁴ καὶ ἡκολούθει τῷ Ἰησοῦ ἐν τῆ ὁδῷ.

Καὶ ὅτε ἐγγίζουσιν¹⁵ εἰς Ἱερουσαλήμ, εἰς Βηθσφαγὴ¹⁶ καὶ Βηθανίαν,¹⊓ πρὸς 11 τὸ ὅρος τῶν Ἐλαιῶν,¹ఠ ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ λέγει 2 αὐτοῖς, Ὑπάγετε εἰς τὴν κώμην¹⁰ τὴν κατέναντι²⁰ ὑμῶν: καὶ εὐθέως εἰσπορευόμενοι²¹ εἰς αὐτὴν εὑρήσετε πῶλον²² δεδεμένον,²³ ἐφ' ὅν οὐδεὶς ἀνθρώπων κεκάθικεν:²⁴ λύσαντες²⁵ αὐτὸν ἀγάγετε. Καὶ ἐάν τις ὑμῖν 3 εἶπη, Τί ποιεῖτε τοῦτο; εἴπατε ὅτι Ὁ κύριος αὐτοῦ χρείαν²⁶ ἔχει: καὶ

¹ ἐκπορεύομαι, go out, come out. ² ἱκανός, sufficient, able. ³ Τιμαῖος, ου, ὁ, Timaeus. ⁴ Βαρτιμαῖος, ου, ὁ, Bartimaeus. ⁵ προσαιτέω, beg. ⁶ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ² ἐλεέω, have mercy, pity. § ἐπιτιμάω, rebuke, warn. ⁵ σιωπάω, be silent, keep silence. ¹⁰ φωνέω, call, crow. ¹¹ θαρσέω, of good courage, of good cheer. ¹² ἀποβάλλω, throw away, cast aside. ¹³ ῥαββουνί, Rabboni, my master. ¹⁴ ἀναβλέπω, look up, receive sight. ¹⁵ ἐγγίζω, come near, approach. ¹⁶ Βηθφαγή, ἡ, Bethphage. ¹² Βηθανία, ας, ἡ, Bethany. ¹δ ἐλαία, ας, ἡ, olive tree. ¹⁰ κώμη, ης, ἡ, village. ²⁰ κατέναντι, over against, opposite. ²¹ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ²² πῶλος, ου, ὁ, colt, young ass. ²³ δέω, bind, tie. ²⁴ καθίζω, seat, sit. ²⁵ λύω, untie, loose. ²⁶ γρεία, ας, ἡ, need, necessity.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 11:4

εὐθέως αὐτὸν ἀποστέλλει ὧδε. Ἀπῆλθον δὲ καὶ εὖρον πῶλον 4 δεδεμένον² πρὸς τὴν θύραν³ ἔξω ἐπὶ τοῦ ἀμφόδου,⁴ καὶ λύουσιν⁵ αὐτόν. 5 Καί τινες τῶν ἐκεῖ ἑστηκότων ἔλεγον αὐτοῖς, Τί ποιεῖτε λύοντες⁵ τὸν πῶλον;¹ Οἱ δὲ εἶπον αὐτοῖς καθὼς ἐνετείλατο° ὁ Ἰησοῦς: καὶ ἀφῆκαν 6 αὐτούς. Καὶ ἤγαγον τὸν πῶλον¹ πρὸς τὸν Ἰησοῦν: καὶ ἐπέβαλον⁻ αὐτῷ 7 τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐκάθισεν⁵ ἐπ' αὐτῷ. Πολλοὶ δὲ τὰ ἱμάτια αὐτῶν 8 ἔστρωσαν² εἰς τὴν ὁδόν: ἄλλοι δὲ στοιβάδας¹⁰ ἔκοπτον¹¹ ἐκ τῶν δένδρων, καὶ ἐστρώννυον² εἰς τὴν ὁδόν. Καὶ οἱ προάγοντες¹⁵ καὶ οἱ 9 ἀκολουθοῦντες ἔκραζον, λέγοντες, Ὠσαννά:¹⁴ εὐλογημένος¹⁵ ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου. Εὐλογημένη¹⁵ ἡ ἐρχομένη βασιλεία ἐν 10 ὀνόματι κυρίου τοῦ πατρὸς ἡμῶν Δαυίδ. Ὠσαννὰ¹⁴ ἐν τοῖς ὑψίστοις.¹6

Καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἰς τὸ ἱερόν: καὶ 1: περιβλεψάμενος ταντα, ὀψίας δηδη οὔσης τῆς ὥρας, ἐξῆλθεν εἰς Βηθανίαν μετὰ τῶν δώδεκα.

Καὶ τῆ ἐπαύριον²⁰ ἐξελθόντων αὐτῶν ἀπὸ Βηθανίας,¹⁹ ἐπείνασεν.²¹ Καὶ 12 ἰδὼν συκῆν²² μακρόθεν,²³ ἔχουσαν φύλλα,²⁴ ἦλθεν εἰ ἄρα²⁵ εὑρήσει τι ἐν αὐτῆ: καὶ ἐλθὼν ἐπ' αὐτήν, οὐδὲν εὖρεν εἰ μὴ φύλλα:²⁴ οὐ γὰρ ἦν καιρὸς

¹πώλος, ου, ὁ, colt, young ass. ² δέω, bind, tie. ³ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ⁴ ἄμφοδον, ου, τό, street, quarter. ⁵ λύω, untie, loose. ⁶ ἐντέλλομαι, command, give orders. ⁷ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ⁸ καθίζω, seat, sit. ⁹ στρωννύω, spread, furnish. ¹⁰ στοιβάς, αδος, ἡ, bough, branch of a tree. ¹¹ κόπτω, strike, smite. ¹² δένδρον, ου, τό, tree. ¹³ προάγω, lead forth, go before. ¹⁴ ώσαννά, hosanna. ¹⁵ εὐλογέω, bless. ¹⁶ ὕψιστος, highest, most high. ¹⁷ περιβλέπομαι, look around, look around on. ¹⁸ ὄψιος, late. ¹⁹ Βηθανία, ας, ἡ, Bethany. ²⁰ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ²¹ πεινάω, hunger, am hungry. ²² συκῆ, ῆς, ἡ, fig tree. ²³ μακρόθεν, from afar, afar. ²⁴ φύλλον, ου, τό, leaf. ²⁵ ἄρα, so? (introduces a question).

Κατά Μᾶρκον 11:14 Byzantine NT

σύκων. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῆ, Μηκέτι ἐκ σοῦ εἰς τὸν 14 αἰῶνα μηδεὶς καρπὸν φάγοι. Καὶ ἤκουον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱεροσόλυμα: καὶ εἰσελθών ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν ἤρξατο 15 ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας³ καὶ ἀγοράζοντας⁴ ἐν τῷ ἱερῷ: καὶ τὰς τραπέζας⁵ τῶν κολλυβιστῶν, καὶ τὰς καθέδρας⁻ τῶν πωλούντων³ τὰς περιστερὰς⁵ κατέστρεψεν: καὶ οὐκ ἤφιεν ἵνα τις διενέγκῃ σκεῦος¹¹ διὰ 16 τοῦ ἱεροῦ. Καὶ ἐδίδασκεν, λέγων αὐτοῖς, Οὐ γέγραπται ὅτι Ὁ οἶκός μου 17 οἶκος προσευχῆς¹² κληθήσεται πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν; Ὑ μεῖς δὲ ἐποιήσατε αὐτὸν σπήλαιον¹³ λῃστῶν.¹⁴ Καὶ ἤκουσαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ 18 ἀρχιερεῖς, καὶ ἐζήτουν πῶς αὐτὸν ἀπολέσωσιν: ἐφοβοῦντο γὰρ αὐτόν, ὅτι πᾶς ὁ ὅχλος ἐξεπλήσσετο¹⁵ ἐπὶ τῆ διδαχῆ¹6 αὐτοῦ.

Καὶ ὅτε ὀψὲ ^{17} ἐγένετο, ἐξεπορεύετο ^{18} ἔξω τῆς πόλεως.

Καὶ πρωΐ παραπορευόμενοι, είδον τὴν συκῆν ἐξηραμμένην ἐἐκ ῥιζῶν. 23 20 Καὶ ἀναμνησθεὶς ό Πέτρος λέγει αὐτῷ, Ῥαββί, ἴδε, ἡ συκῆ ἡν 21 κατηράσω ἐξήρανται. 22 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, Ἔχετε 22 πίστιν θεοῦ. Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν ὅτι ὃς ἄν εἴπῃ τῷ ὄρει τούτῳ, Ἄρθητι, 23

¹ σῦκον, ου, τό, fig. ² μηκέτι, no longer. ³ πωλέω, sell. ⁴ ἀγοράζω, buy. ⁵ τράπεζα, ης, ἡ, table. ⁶ κολλυβιστής, οῦ, ὁ, moneychanger, money-changer. ⁷ καθέδρα, ας, ἡ, seat, chair. ⁸ περιστερά, ᾶς, ἡ, dove. ⁹ καταστρέφω, overturn, destroy. ¹⁰ διαφέρω, differ, carry through. ¹¹ σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ¹² προσευχή, ῆς, ἡ, prayer, place for prayer. ¹³ σπήλαιον, ου, τό, cave, den. ¹⁴ ληστής, οῦ, ὁ, robber, brigand. ¹⁵ ἐκπλήσσω, am thunderstruck, astounded. ¹⁶ διδαχή, ῆς, ἡ, teaching, instruction. ¹⁷ ὀψέ, long after, late. ¹⁸ ἐκπορεύομαι, go out, come out. ¹⁹ πρωΐ, early in the morning, at dawn. ²⁰ παραπορεύομαι, go beside, go past. ²¹ συκῆ, ῆς, ἡ, fig tree. ²² ξηραίνω, dry up, parch. ²³ ῥίζα, ης, ἡ, root, that which grows from the root. ²⁴ ἀναμιμνήσκω, remind, remember. ²⁵ καταράομαι, curse.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 11:24

καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ μὴ διακριθῆ¹ ἐν τῆ καρδία αὐτοῦ, ἀλλὰ πιστεύση ὅτι ἃ λέγει γίνεται: ἔσται αὐτῷ ὅ ἐὰν εἴπῃ. Διὰ τοῦτο 24 λέγω ὑμῖν, Πάντα ὅσα ἄν προσευχόμενοι αἰτῆσθε, πιστεύετε ὅτι λαμβάνετε, καὶ ἔσται ὑμῖν. Καὶ ὅταν στήκητε² προσευχόμενοι, ἀφίετε 25 εἴ τι ἔχετε κατά τινος: ἵνα καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφῆ ὑμῖν τὰ παραπτώματα³ ὑμῶν. Εἰ δὲ ὑμεῖς οὐκ ἀφίετε, οὐδὲ ὁ πατὴρ 26 ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφήσει τὰ παραπτώματα³ ὑμῶν.

Καὶ ἔρχονται πάλιν εἰς Ἱεροσόλυμα: καὶ ἐν τῷ ἰερῷ περιπατοῦντος αὐτοῦ, 27 ἔρχονται πρὸς αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι, καὶ λέγουσιν αὐτῷ, Ἐν ποίᾳ⁴ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; Καὶ τίς σοι τὴν 28 ἐξουσίαν ταύτην ἔδωκεν ἵνα ταῦτα ποιῆς; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεἰς 29 εἶπεν αὐτοῖς, Ἐπερωτήσω ὑμᾶς καὶ ἐγὼ ἕνα λόγον, καὶ ἀποκρίθητέ μοι, καὶ ἐρῶ ὑμῖν ἐν ποίᾳ⁴ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. Τὸ βάπτισμα⁵ Ἰωάννου ἐξ 30 οὐρανοῦ ἦν, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; Ἀποκρίθητέ μοι. Καὶ ἐλογίζοντο⁶ πρὸς 31 ἑαυτούς, λέγοντες, Ἑὰν εἴπωμεν, Ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ, Διὰ τί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; Ἀλλ' εἴπωμεν, Ἑξ ἀνθρώπων, ἐφοβοῦντο τὸν λαόν: 32 ἄπαντες⁻ γὰρ εἶχον τὸν Ἰωάννην, ὅτι ὄντωςϐ προφήτης ἦν. Καὶ 33 ἀποκριθέντες λέγουσιν τῷ Ἰησοῦ, Οὐκ οἴδαμεν. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς, Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ⁴ ἐξουσίᾳ ταῦτα

¹ διακρίνω, discriminate, judge. ² στήκω, stand, stand fast. ³ παράπτωμα, τος, τό, trespass, falling away. ⁴ ποῖος, what sort of? what? of what sort. ⁵ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ⁶λογίζομαι, calculate, consider. ⁷ ἄπας, each, every. ⁸ ὄντως, really, indeed.

Κατὰ Μᾶρκον 12:2 Byzantine NT

ποιῶ.

Καὶ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς λέγειν, ἀμπελῶνα ΄ έφύτευσεν 12 ἄνθρωπος, καὶ περιέθηκεν φραγμόν, καὶ ὤρυξεν ὑπολήνιον, καὶ ώκοδόμησεν⁷ πύργον, * καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς, 10 καὶ ἀπεδήμησεν. 11 Καὶ ἀπέστειλεν πρὸς τοὺς γεωργοὺς ^{10} τῷ καιρῷ δοῦλον, ἵνα παρὰ τῶν 2γεωργῶν 10 λάβη ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος. Οἱ δὲ λαβόντες 3 αὐτὸν ἔδειραν, 12 καὶ ἀπέστειλαν κενόν. 13 Καὶ πάλιν ἀπέστειλεν πρὸς 4 αὐτοὺς ἄλλον δοῦλον: κἀκεῖνον 14 λιθοβολήσαντες 15 ἐκεφαλαίωσαν, 16 καὶ ἀπέστειλαν ἠτιμωμένον. ^{17} Καὶ πάλιν ἄλλον ἀπέστειλεν: κἀκεῖνον ^{14} 5 ἀπέκτειναν: καὶ πολλούς ἄλλους, τοὺς μὲν δέροντες, τοὺς δὲ ἀποκτένοντες. Ἐτι οὖν ἕνα υίὸν ἔχων ἀγαπητὸν αὐτοῦ, ἀπέστειλεν καὶ 6 αὐτὸν πρὸς αὐτοὺς ἔσχατον, λέγων ὅτι Ἐντραπήσονται¹s τὸν υἱόν μου. 7 Έκεῖνοι δὲ οἱ γεωργοὶ ^{10} εἶπον πρὸς ἑαυτοὺς ὅτι Οὖτός ἐστιν ὁ δεῦτε, αποκτείνωμεν αὐτόν, καὶ ἡμῶν ἔσται ἡ κληρονόμος: κληρονομία. Καὶ λαβόντες αὐτὸν ἀπέκτειναν, καὶ ἐξέβαλον ἔξω τοῦ 8 άμπελώνος. Τί οὖν ποιήσει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελώνος; Ἐλεύσεται καὶ 9 ἀπολέσει τοὺς γεωργούς, ακαὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. Οὐδὲ τὴν 10 γραφὴν ταύτην ἀνέγνωτε, Αίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν δι οἰκοδομοῦντες,

¹ ἀμπελών, ῶνος, ὁ, vineyard. ² φυτεύω, plant. ³ περιτίθημι, place around, put around. ⁴ φραγμός, οῦ, ὁ, wall, fence. ⁵ ὀρύσσω, dig, dig out. ⁶ ὑπολήνιον, ου, τό, wine trough, vat. ⁷ οἰκοδομέω, build up, construct. ⁸ πύργος, ου, ὁ, tower, fortified structure. ⁹ ἐκδίδωμι, rent, let out for hire. ¹⁰ γεωργός, οῦ, ὁ, farmer, worker of the soil. ¹¹ ἀποδημέω, go abroad, go on a journey. ¹² δέρω, beat, flay. ¹³ κενός, empty, vain. ¹⁴ κἀκεῖνος, and he, and she. ¹⁵ λιθοβολέω, pelt with stones, stone. ¹⁶ κεφαλαιόω, wound in the head. ¹⁷ ἀτιμόω, dishonor, treat shamefully. ¹⁸ ἐντρέπω, turn about, reverence. ¹⁹ κληρονόμος, ου, ὁ, heir, inheritor. ²⁰ δεῦτε, come!. ²¹ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ²² ἀναγινώσκω, read. ²³ ἀποδοκιμάζω, reject, reject after testing.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 12:11

οὖτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας: παρὰ κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ 11 ἔστιν θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν; Καὶ ἐζήτουν αὐτὸν κρατῆσαι, 12 καὶ ἐφοβήθησαν τὸν ὄχλον: ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν εἶπεν: καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον.

Καὶ ἀποστέλλουσιν πρὸς αὐτόν τινας τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν 13 Ἡρωδιανῶν, ⁴ ἴνα αὐτὸν ἀγρεύσωσιν λόγω. Οἱ δὲ ἐλθόντες λέγουσιν 14 αὐτῷ, Διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ἀληθης ⁶ εἶ, καὶ οὐ μέλει ⁷ σοι περὶ οὐδενός: οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις. Ἔξεστιν κῆνσον Καίσαρι δοῦναι, ἢ οὕ; 15 Δῶμεν, ἢ μὴ δῶμεν; Ὁ δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὴν ὑπόκρισιν ἐἶπεν αὐτοῖς, Τί με πειράζετε; ¹² Φέρετέ μοι δηνάριον, ¹³ ἵνα ἴδω. Οἱ δὲ ἤνεγκαν. Καὶ 16 λέγει αὐτοῖς, Τίνος ἡ εἰκὼν ἀῦτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; ¹⁵ Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Καίσαρος. ¹⁰ Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ἀπόδοτε ¹⁶ τὰ 17 Καίσαρος ¹⁰ Καίσαρι, ¹⁰ καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ. Καὶ ἐθαύμασαν ¹⁷ ἐπ' αὐτῷ.

¹γωνία, ας, ή, angle, corner. ²θαυμαστός, wonderful, marvelous. ³ κρατέω, grasp, lay hold of. ⁴Ηρωδιανοί, ῶν, ὁ, Herodian, Herodians. ⁵ ἀγρεύω, trap, catch. ⁶ ἀληθής, true, unconcealed. ⁷ μέλει, it is a care, it concerns. ⁸ ἔξεστιν, it is lawful, it is permitted. ⁹ κῆνσος, ου, ὁ, government tax, poll tax. ¹⁰ Καῖσαρ, ος, ὁ, Caesar. ¹¹ ὑπόκρισις, εως, ἡ, hypocrisy. ¹² πειράζω, test, tempt. ¹³ δηνάριον, ου, ὁ, denarius. ¹⁴ εἰκών, όνος, ἡ, image, likeness. ¹⁵ ἐπιγραφή, ῆς, ἡ, inscription, title. ¹⁶ ἀποδίδωμι, give back, pay. ¹⁷ θαυμάζω, am amazed, marvel at.

Κατά Μᾶρκον 12:18 Byzantine NT

Καὶ ἔρχονται Σαδδουκαῖοι πρὸς αὐτόν, οἵτινες λέγουσιν ἀνάστασιν μὴ 18 είναι: καὶ ἐπηρώτησαν αὐτόν, λέγοντες, Διδάσκαλε, Μωσῆς ἔγραψεν 19 ήμῖν ὅτι Ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνη, καὶ καταλίπη γυναῖκα, καὶ τέκνα μὴ ἀφῆ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ έξαναστήση σπέρμα τω άδελφω αὐτοῦ. Έπτα άδελφοὶ ἦσαν: καὶ δ 20 πρώτος ἔλαβεν γυναῖκα, καὶ ἀποθνήσκων οὐκ ἀφῆκεν σπέρμα: καὶ ὁ 21 δεύτερος έλαβεν αὐτήν, καὶ ἀπέθανεν, καὶ οὐδὲ αὐτὸς ἀφῆκεν σπέρμα: καὶ ὁ τρίτος ώσαύτως. Καὶ ἔλαβον αὐτὴν οἱ ἑπτά, καὶ οὐκ ἀφῆκαν 22 σπέρμα. Έσχάτη πάντων ἀπέθανεν καὶ ἡ γυνή. Έν τῆ ἀναστάσει, 23 όταν αναστώσιν, τίνος αὐτών ἔσται γυνή; Οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναίκα. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ διὰ τοῦτο 24 πλανᾶσθε, μη είδότες τὰς γραφάς, μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ; "Όταν 25 γὰρ ἐκ νεκρῶν ἀναστῶσιν, οὔτε γαμοῦσιν, οὔτε γαμίσκονται, οἄλλ' εἰσὶν ὡς ἄγγελοι οἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Π ερὶ δὲ τῶν νεκρῶν, ὅτι ἐγείρονται, 26 οὐκ ἀνέγνωτε εν τῆ βίβλω Μωσέως, ἐπὶ τοῦ βάτου, δα εἶπεν αὐτῷ ό θεός, λέγων, Έγὼ ό θεὸς Άβραάμ, καὶ ό θεὸς Ίσαάκ, καὶ ό θεὸς Ίακώβ ; Οὐκ ἔστιν ὁ θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ θεὸς ζώντων: ὑμεῖς οὖν πολὺ 27 πλανᾶσθε.

¹ Σαδδουκαῖος, ου, ὁ, Sadducee. ² ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ³ καταλείπω, leave, leave behind. ⁴ ἐξανίστημι, raise up, rise up. ⁵ σπέρμα, τος, τό, seed, offspring. ⁶ δεύτερος, second. ⁷ ώσαύτως, likewise. ⁸ πλανάω, deceive, lead astray. ⁹ γαμέω, marry. ¹⁰ γαμίσκω, give in marriage. ¹¹ ἀναγινώσκω, read. ¹² βίβλος, ου, ἡ, book, scroll. ¹³ βάτος, ου, ὁ, bath (a liquid measure).

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 12:28

Καὶ προσελθών είς τῶν γραμματέων, ἀκούσας αὐτῶν συζητούντων, 28 είδως ότι καλως αὐτοῖς ἀπεκρίθη, ἐπηρώτησεν αὐτόν, Ποία ἐστὶν πρώτη πάντων έντολή; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη αὐτῷ ὅτι Πρώτη 29 πάντων τῶν ἐντολῶν, Ἄκουε, Ἰσραήλ: κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, κύριος εἶς έστίν: καὶ ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ 30 έξ όλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ έξ όλης τῆς διανοίας σου, καὶ έξ όλης τῆς ἰσχύος σου. Αϋτη πρώτη ἐντολή. Καὶ δευτέρα δμοία αϋτη, 31 Άγαπήσεις τὸν πλησίον σου ως σεαυτόν. Μείζων τούτων ἄλλη έντολη οὐκ ἔστιν. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γραμματεύς, Καλῶς, διδάσκαλε, 32 ἐπ' ἀληθείας εἶπας ὅτι εἷς ἐστιν, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν ^{10} αὐτοῦ: καὶ 33τὸ ἀγαπᾳν αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, καὶ ἐξ ὅλης τῆς συνέσεως, 11 καὶ έξ ὅλης τῆς ψυχῆς, καὶ έξ ὅλης τῆς ἰσχύος, καὶ τὸ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον $^{\rm s}$ ώς ξαυτόν, πλεῖόν ἐστιν πάντων τῶν δλοκαυτωμάτων ^{12} καὶ θυσιῶν. ^{13} 34 Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν αὐτὸν ὅτι νουνεχῶς ¾ ἀπεκρίθη, εἶπεν αὐτῷ, Οὐ μακρὰν εἶ ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. Καὶ οὐδεὶς οὐκέτι ἐτόλμα τοῦ αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.

¹ συζητέω, discuss, dispute. ² καλῶς, rightly, well. ³ ποῖος, what sort of? what? of what sort. ⁴ διάνοια, ας, ή, mind, understanding. ⁵ ἰσχύς, ύος, ή, strength, power. ⁶ δεύτερος, second. ⁷ ὅμοιος, like, similar. ⁸ πλησίον, near, neighbor (as a noun). ⁹ σεαυτοῦ, yourself, of you. ¹⁰ πλήν, however, but. ¹¹ σύνεσις, εως, ή, understanding, insight. ¹² όλοκαύτωμα, τος, τό, whole burnt offering. ¹³ θυσία, ας, ή, sacrifice. ¹⁴ νουνεχῶς, wisely, thoughtfully. ¹⁵ μακράν, far away. ¹⁶ οὐκέτι, no longer, no more. ¹⁷ τολμάω, dare, endure.

Κατά Μᾶρκον 12:35 Byzantine NT

Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἔλεγεν, διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ, Πῶς λέγουσιν οἱ 35 γραμματεῖς ὅτι ὁ χριστὸς υἱός ἐστιν Δαυίδ; Αὐτὸς γὰρ Δαυὶδ εἶπεν ἐν 36 πνεύματι ἀγίῳ, Λέγει ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἄν θῶ τοὺς ἐχθρούς¹ σου ὑποπόδιον² τῶν ποδῶν σου. Αὐτὸς οὖν 37 Δαυὶδ λέγει αὐτὸν κύριον: καὶ πόθεν³ υἱὸς αὐτοῦ ἐστιν; Καὶ ὁ πολὺς ὅχλος ἤκουεν αὐτοῦ ἡδέως.⁴

Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, Βλέπετε ἀπὸ τῶν γραμματέων, 38 τῶν θελόντων ἐν στολαῖς περιπατεῖν, καὶ ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς 39 δείπνοις: οἱ κατεσθίοντες τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει 40 μακρὰ προσευχόμενοι: οὖτοι λήψονται περισσότερον κρίμα.

Καὶ καθίσας¹⁸ ὁ Ἰησοῦς κατέναντι¹⁹ τοῦ γαζοφυλακίου²⁰ ἐθεώρει πῶς ὁ 41 ὅχλος βάλλει χαλκὸν²¹ εἰς τὸ γαζοφυλάκιον:²⁰ καὶ πολλοὶ πλούσιοι²² ἔβαλλον πολλά. Καὶ ἐλθοῦσα μία χήρα¹³ πτωχὴ²³ ἔβαλεν λεπτὰ²⁴ δύο, ὅ 42 ἐστιν κοδράντης.²⁵ Καὶ προσκαλεσάμενος²⁶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγει 43 αὐτοῖς, ᾿Αμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα¹³ αὕτη ἡ πτωχὴ²³ πλεῖον πάντων

¹ ἐχθρός, hating, enemy (as a noun). ² ὑποπόδιον, ου, τό, footstool. ³πόθεν, from where? whence. ⁴ ἡδέως, sweetly, gladly. ⁵ διδαχή, ῆς, ἡ, teaching, instruction. ⁶ στολή, ῆς, ἡ, equipment, apparel. ⁻ ἀσπασμός, οῦ, ὁ, greeting, salutation. ⁶ ἀγορά, ᾶς, ἡ, marketplace, place of assembly. ⁰ πρωτοκαθεδρία, ας, ἡ, chief seat, seat of honor. ¹⁰ πρωτοκλισία, ας, ἡ, chief place. ¹¹ δεῖπνον, ου, τό, supper, dinner. ¹² κατεσθίω, eat up, devour. ¹³ χήρα, ας, ἡ, widow. ¹⁴ πρόφασις, εως, ἡ, pretense, pretext. ¹⁵ μακρός, long, far distant. ¹⁶ περισσός, excessive, abundant. ¹⁻ κρίμα, ος, τό, judgment, verdict. ¹⁵ καθίζω, seat, sit. ¹⁰ κατέναντι, over against, opposite. ²⁰ γαζοφυλάκιον, ου, τό, treasury. ²¹ χαλκός, οῦ, ὁ, money, copper or bronze. ²² πλούσιος, rich. ²³ πτωχός, poor, poor man (as a noun). ²⁴ λεπτόν, τό, small coin, small piece of money. ²⁵ κοδράντης, ου, ὁ, quadrans (penny). ²⁶ προσκαλέω, summon.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 12:44

βέβληκεν τῶν βαλλόντων εἰς τὸ γαζοφυλάκιον: πάντες γὰρ ἐκ τοῦ 44 περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον: αὕτη δὲ ἐκ τῆς ὑστερήσεως αὐτῆς πάντα ὅσα εἶχεν ἔβαλεν, ὅλον τὸν βίον αὐτῆς.

Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ, λέγει αὐτῷ εἶς τῶν μαθητῶν 13 αὐτοῦ, Διδάσκαλε, ἴδε, ποταποὶ λίθοι καὶ ποταπαὶ οἰκοδομαί. Καὶ ὁ 2 Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ, Βλέπεις ταύτας τὰς μεγάλας οἰκοδομάς ; Οὐ μὴ ἀφεθῆ λίθος ἐπὶ λίθῳ, ὃς οὐ μὴ καταλυθῆ. *

Καὶ καθημένου αὐτοῦ εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἑλαιῶν κατέναντι τοῦ ἱεροῦ, 3 ἐπηρώτων αὐτὸν κατ' ἰδίαν Πέτρος καὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης καὶ ἀνδρέας, Εἰπὲ ἡμῖν, πότε ταῦτα ἔσται; Καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν 4 μέλλη πάντα ταῦτα συντελεῖσθαι; Ό δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς αὐτοῖς 5 ἤρξατο λέγειν, Βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήση. Πολλοὶ γὰρ 6 ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες ὅτι Ἐγώ εἰμι: καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν. Όταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων, μὴ θροεῖσθε: δεῖ γὰρ γενέσθαι, ἀλλ' οὕπω τὸ τέλος. Κεγερθήσεται 8 γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν: καὶ ἔσονται σεισμοὶ κατὰ τόπους, καὶ ἔσονται λιμοὶ καὶ ταραχαί: Δρχαὶ ἀδίνων ταῦτα.

¹ γαζοφυλάκιον, ου, τό, treasury. ² περισσεύω, abound, be rich. ³ ὑστέρησις, εως, ή, need, want. ⁴ βίος, ου, ό, life, manner of life. ⁵ ἐκπορεύομαι, go out, come out. ⁶ ποταπός, what kind of? what type of? ⁷ οἰκοδομή, ῆς, ἡ, building, edification. ⁸ καταλύω, destroy, lodge. ⁹ ἐλαία, ας, ἡ, olive tree. ¹⁰ κατέναντι, over against, opposite. ¹¹ Ἰάκωβος, James, Jacob. ¹² Ἀνδρέας, ου, ὁ, Andrew. ¹³ πότε, when? at what time? ¹⁴ συντελέω, complete, accomplish. ¹⁵ πλανάω, deceive, lead astray. ¹⁶ πόλεμος, ου, ὁ, war, battle. ¹⁷ ἀκοή, ῆς, ἡ, hearing, report. ¹⁸ θροέω, disturb, agitate. ¹⁹ οὔπω, not yet. ²⁰ τέλος, ους, τό, end, purpose. ²¹ σεισμός, οῦ, ὁ, earthquake, storm. ²² λιμός, οῦ, ὁ, hunger, famine. ²³ ταραχή, ἡ, disturbance, tumult. ²⁴ ώδίν, ῖνος, ἡ, birth pang, agony.

Κατά Μᾶρκον 13:9 Byzantine NT

Βλέπετε δὲ ὑμεῖς ἑαυτούς: παραδώσουσιν γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια, καὶ εἰς 9 συναγωγὰς δαρήσεσθε, καὶ ἐπὶ ἡγεμόνων καὶ βασιλέων σταθήσεσθε ἔνεκεν ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. Καὶ εἰς πάντα τὰ ἔθνη δεῖ πρῶτον 10 κηρυχθῆναι τὸ εὐαγγέλιον. "Όταν δὲ ἀγάγωσιν ὑμᾶς παραδιδόντες, μὴ 11 προμεριμνᾶτε τί λαλήσητε, μηδὲ μελετᾶτε: ἀλλ' ὁ ἐὰν δοθῆ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῆ ὥρᾳ, τοῦτο λαλεῖτε: οὐ γάρ ἐστε ὑμεῖς οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον. Παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον, καὶ 12 πατὴρ τέκνον: καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς, καὶ θανατώσουσιν αὐτούς. Καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ 13 ὄνομά μου: ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, δῦτος σωθήσεται.

Όταν δὲ ἴδητε τὸ βδέλυγμα¹⁴ τῆς ἐρημώσεως, ¹⁵ τὸ ἡηθὲν ὑπὸ Δανιὴλ τοῦ 14 προφήτου, ἐστὼς ὅπου οὐ δεῖ – ὁ ἀναγινώσκων ¹⁶ νοείτω¹⁷ – τότε οἱ ἐν τῆ Ἰουδαίᾳ ¹⁸ φευγέτωσαν ¹⁹ εἰς τὰ ὄρη: ὁ δὲ ἐπὶ τοῦ δώματος ²⁰ μὴ 15 καταβάτω εἰς τὴν οἰκίαν, μηδὲ εἰσελθέτω ἄραί τι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ: 16 καὶ ὁ εἰς τὸν ἀγρὸν ²¹ ὢν μὴ ἐπιστρεψάτω ²² εἰς τὰ ὀπίσω, ²³ ἄραι τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ. Οὐαὶ ²⁴ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ²⁵ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις 17 ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. Προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ²⁷ 18

¹ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ² δέρω, beat, flay. ³ ἡγεμών, όνος, ό, governor, leader. ⁴ ἕνεκεν, for the sake of, on account of. ⁵ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ⁶ προμεριμνάω, be anxious beforehand. ⁷ μελετάω, take care, take pains with. ⁸ ἐπανίστημι, rise up against. ⁹ γονεύς, έως, ό, parent. ¹⁰ θανατόω, put to death, subdue. ¹¹ μισέω, hate, detest. ¹² ὑπομένω, tarry, endure. ¹³ τέλος, ους, τό, end, purpose. ¹⁴ βδέλυγμα, τος, τό, detestable thing, abomination. ¹⁵ ἐρήμωσις, εως, ἡ, desolation, devastation. ¹⁶ ἀναγινώσκω, read. ¹⁷ νοέω, understand, consider. ¹⁸ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ¹⁹ φεύγω, flee, escape. ²⁰ δώμα, τος, τό, house, housetop. ²¹ ἀγρός, ου, ό, field, farm. ²² ἐπιστρέφω, turn to, return. ²³ ὀπίσω, behind, after (gen). ²⁴ οὐαί, woe! alas! woe! ²⁵ γαστήρ, τρος, ἡ, belly, womb. ²⁶ θηλάζω, suckle, nurse. ²⁷ φυγή, ῆς, ἡ, flight.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 13:19

ύμῶν χειμῶνος.¹ "Εσονται γὰρ αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι θλίψις,² οἴα³ οὐ γέγονεν 19 τοιαύτη ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως⁴ ῆς ἔκτισεν⁵ ὁ θεὸς ἔως τοῦ νῦν, καὶ οὐ μὴ γένηται. Καὶ εἰ μὴ κύριος ἐκολόβωσεν⁶ τὰς ἡμέρας, οὐκ ἄν ἐσώθη πᾶσα 20 σάρξ: ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτούς,⁻ οῦς ἐξελέξατο,⁵ ἐκολόβωσεν⁶ τὰς ἡμέρας. Τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ, Ἰδού, ὧδε ὁ χριστός, ἢ Ἰδού, ἐκεῖ, μὴ 21 πιστεύετε. Ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοιց καὶ ψευδοπροφῆται,¹⁰ καὶ 22 δώσουσιν σημεῖα καὶ τέρατα,¹¹ πρὸς τὸ ἀποπλανᾶν,¹² εἰ δυνατόν,¹³ καὶ τοὺς ἐκλεκτούς.⁻ Ὑμεῖς δὲ βλέπετε: ἰδού, προείρηκα¹⁴ ὑμῖν πάντα.

Άλλ' ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, μετὰ τὴν θλίψιν² ἐκείνην, ὁ ἥλιος¹ 24 σκοτισθήσεται,¹ καὶ ἡ σελήνη¹ οὐ δώσει τὸ φέγγος¹ αὐτῆς, καὶ οἱ 25 ἀστέρες¹ τοῦ οὐρανοῦ ἔσονται ἐκπίπτοντες,² καὶ αἱ δυνάμεις αἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς σαλευθήσονται.² Καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου 26 ἐρχόμενον ἐν νεφέλαις² μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ δόξης. Καὶ τότε 27 ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ ἐπισυνάξει² τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων² ἀνέμων,² ἀπ' ἄκρου² γῆς ἕως ἄκρου² οὐρανοῦ.

¹ χειμών, ῶνος, ὁ, winter, storm. ² θλῖψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ³ οἶος, such as, of what kind. ⁴ κτίσις, εως, ἡ, creation, creature. ⁵ κτίζω, create, form. ⁶ κολοβόω, curtail, shorten. ⁷ ἐκλεκτός, chosen, elect. ⁸ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁹ ψευδόχριστος, ου, ὁ, false Christ or Messiah, false Christ. ¹⁰ ψευδοπροφήτης, ου, ὁ, false prophet. ¹¹ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹² ἀποπλανάω, mislead, cause to wander astray. ¹³ δυνατός, powerful, possible. ¹⁴ προλέγω, say beforehand, forewarn. ¹⁵ ἥλιος, ου, ὁ, sun, sunlight. ¹⁶ σκοτίζω, darken. ¹⁷ σελήνη, ης, ἡ, moon. ¹⁸ φέγγος, ους, τό, light, brightness. ¹⁹ ἀστήρ, ος, ὁ, star. ²⁰ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ²¹ σαλεύω, shake, excite. ²² νεφέλη, ης, ἡ, cloud. ²³ ἐπισυνάγω, gather, gather together. ²⁴ τέσσαρες, four, 4. ²⁵ ἄνεμος, ου, ὁ, wind. ²⁶ ἄκρον, ου, τό, high point, boundary.

Κατά Μᾶρκον 13:28 Byzantine NT

 ^{1} Απὸ δὲ τῆς συκῆς ^{1} μάθετε ^{2} τὴν παραβολήν: ὅταν αὐτῆς ἤδη ὁ κλάδος ^{3} 28 άπαλὸς ^{4} γένηται, καὶ ἐκφύ $\mathfrak{h}^5$ τὰ φύλλα, ^{6} γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς ^{7} τὸ θέρος ^{8} έστίν: οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ταῦτα ἴδητε γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς 29 έστιν ἐπὶ θύραις. ᾿ Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθη ¹ ἡ γενεὰ ¹ αὕτη, 30 μέχρι ^{12} οδ πάντα ταῦτα γένηται. ^{10} οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσεται, ^{10} οἱ ^{11} δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσιν. ^{10} Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἢ ώρας ^{32} ούδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι οἱ ἐν οὐρανῷ, οὐδὲ ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατήρ. 33 Βλέπετε, ἀγρυπνεῖτε 13 καὶ προσεύχεσθε: οὐκ οἴδατε γὰρ πότε 14 δ καιρόςέστιν. Ω ς ἄνθρωπος ἀπόδημος ^{15} ἀφεὶς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, καὶ δοὺς τοῖς ^{34} δούλοις αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν, καὶ ἑκάστω τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ τῷ θυρωρ $\tilde{\omega}^{16}$ ἐνετείλατο ¹⁷ ἴνα γρηγορ $\tilde{\eta}$. Γρηγορεῖτε $\tilde{\omega}^{18}$ οὖν: οὐκ οἴδατε γὰρ 35 πότε ^{14} ὁ κύριος τῆς οἰκίας ἔρχεται, ὀψέ, ^{19} ἢ μεσονυκτίου, ^{20} ἢ $\mathring{\eta}$ πρω $\ddot{i}$: μὴ ἐλθών ἐξαίφνης ^{23} εὕρη ὑμᾶς 36 άλεκτοροφωνίας,²¹ καθεύδοντας. $^{^{24}}$ Ά δὲ ὑμῖν λέγω πᾶσιν λέγω, Γρηγορεῖτε. $^{^{18}}$

⁵Ην δὲ τὸ Πάσχα²⁵ καὶ τὰ ἄζυμα²⁶ μετὰ δύο ἡμέρας: καὶ ἐζήτουν οἱ **14**ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς πῶς αὐτὸν ἐν δόλῳ²⁷ κρατήσαντες²⁸
ἀποκτείνωσιν. Ἔλεγον δέ, Μὴ ἐν τῆ ἑορτῆ,²⁹ μήποτε³⁰ θόρυβος³¹ ἔσται 2

¹ συκῆ, ῆς, ἡ, fig tree. ² μανθάνω, learn, ascertain. ³ κλάδος, ου, ὁ, branch (of a tree), branch. ⁴ ἀπαλός, tender. ⁵ ἐκφύω, put forth, cause to sprout. ⁶ φύλλον, ου, τό, leaf. ⁷ ἐγγύς, near. ⁸ θέρος, ους, τό, summer. ⁹ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ¹⁰ παρέρχομαι, pass by, go by. ¹¹ γενεά, ᾶς, ἡ, generation. ¹² μέχρι, until, as far as (gen). ¹³ ἀγρυπνέω, sleepless, watchful. ¹⁴ πότε, when? at what time? ¹⁵ ἀπόδημος, away on a journey, away from home. ¹⁶ θυρωρός, οῦ, ὁ, doorkeeper, gatekeeper. ¹⁷ ἐντέλλομαι, command, give orders. ¹⁸ γρηγορέω, watch, keep watch. ¹⁹ ὀψέ, long after, late. ²⁰ μεσονύκτιον, ου, τό, midnight. ²¹ ἀλεκτοροφωνία, ας, ἡ, crowing of a rooster, cockcrow. ²² πρωΐ, early in the morning, at dawn. ²³ ἐξαίφνης, suddenly, unexpectedly. ²⁴ καθεύδω, sleep. ²⁵ πάσχα, τό, passover, passover feast. ²⁶ ἄζυμος, unleavened, paschal feast. ²⁷ δόλος, ου, ὁ, guile, deceit. ²⁸ κρατέω, grasp, lay hold of. ²⁹ ἐορτή, ῆς, ἡ, feast, festival. ³⁰ μήποτε, never, lest perchance. ³¹ θόρυβος, ου, ὁ, uproar, riot.

Syzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 14:3

τοῦ λαοῦ.

Καὶ ὅντος αὐτοῦ ἐν Βηθανίᾳ, ἐν τῆ οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, 3 κατακειμένου αὐτοῦ, ἤλθεν γυνὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτελοῦς: καὶ συντρίψασα τὸ ἀλάβαστρον, κατέχεεν αὐτοῦ κατὰ τῆς κεφαλῆς. Ἡσαν δέ τινες ἀγανακτοῦντες πρὸς ἑαυτούς, 4 καὶ λέγοντες, Εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὐτη τοῦ μύρου γέγονεν; Ἡδύνατο 5 γὰρ τοῦτο πραθῆναι ἐπάνω τριακοσίων δηναρίων, καὶ δοθῆναι τοῖς πτωχοῖς. Καὶ ἐνεβριμῶντο αὐτῆ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, ἤφετε αὐτήν: 6 τί αὐτῆ κόπους παρέχετε; Καλὸν ἔργον εἰργάσατο ἐν ἐμοί. Πάντοτε 7 γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ ἐαυτῶν, καὶ ὅταν θέλητε δύνασθε αὐτοὺς εὖ ποιῆσαι: ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. Ὁ ἔσχεν αὔτη ἐποίησεν: 8 προέλαβεν μυρίσαι μου τὸ σῶμα εἰς τὸν ἐνταφιασμόν. Αμὴν λέγω 9 ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῆ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ ὅ ἐποίησεν αὔτη λαληθήσεται εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.

¹ Βηθανία, ας, ή, Bethany. ² λεπρός, οῦ, ὁ, scaly, leprous. ³ κατάκειμαι, lie down, lie sick. ⁴ ἀλάβαστρον, ου, τό, alabaster jar. ⁵ μύρον, ου, τό, ointment, perfume. ⁶ νάρδος, ου, ἡ, spikenard, oil of nard. ⁷ πιστικός, genuine, pure. ⁸ πολυτελής, very costly, precious. ⁹ συντρίβω, break in pieces, crush. ¹⁰ καταχέω, pour out, down. ¹¹ ἀγανακτέω, be indignant, am angry. ¹² ἀπώλεια, ας, ἡ, destruction, ruin. ¹³ πιπράσκω, sell. ¹⁴ ἐπάνω, above, over (gen). ¹⁵ τριακόσιοι, three hundred, 300. ¹⁶ δηνάριον, ου, ὁ, denarius. ¹⁷ πτωχός, poor, poor man (as a noun). ¹⁸ ἐμβριμάομαι, be moved with anger, admonish sternly. ¹⁹ κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ²⁰ παρέχω, offer, afford. ²¹ ἐργάζομαι, work, word. ²² πάντοτε, always, at all times. ²³ εὖ, well, well done. ²⁴ προλαμβάνω, take beforehand, take before. ²⁵ μυρίζω, anoint. ²⁶ ἐνταφιασμός, οῦ, ὁ, preparation for burial, burial. ²⁷ μνημόσυνον, ου, τό, memory, memorial.

Κατὰ Μᾶρκον 14:10 Byzantine NT

Καὶ ὁ Ἰούδας¹ ὁ Ἰσκαριώτης,² εἶς τῶν δώδεκα, ἀπῆλθεν πρὸς τοὺς 10 ἀρχιερεῖς, ἵνα παραδῷ αὐτὸν αὐτοῖς. Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐχάρησαν, καὶ 11 ἐπηγγείλαντο³ αὐτῷ ἀργύριον⁴ δοῦναι, καὶ ἐζήτει πῶς εὐκαίρως⁵ αὐτὸν παραδῷ.

Καὶ τῆ πρώτη ἡμέρα τῶν ἀζύμων, ὅτε τὸ Πάσχα ἔθυον, λέγουσιν αὐτῷ 12 οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Ποῦ θέλεις ἀπελθόντες ἐτοιμάσωμεν το πάσχα; Καὶ ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτοῖς, 13 Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπαντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὑδατος βαστάζων: ἀκολουθήσατε αὐτῷ, καὶ ὅπου ἐὰν εἰσέλθη, εἴπατε 14 τῷ οἰκοδεσπότη ὅτι Ὁ διδάσκαλος λέγει, Ποῦ ἐστιν τὸ κατάλυμα, ὅπου τὸ Πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω; Καὶ αὐτὸς ὑμῖν δείξει ἱ 15 ἀνώγεον μέγα ἐστρωμένον ἔτοιμον: ἐκεῖ ἐτοιμάσατε ἡμῖν. Καὶ 16 ἐξῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν, καὶ εὖρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ Πάσχα. ὅ

Καὶ ὀψίας²⁰ γενομένης ἔρχεται μετὰ τῶν δώδεκα. Καὶ ἀνακειμένων²¹ 17 αὐτῶν καὶ ἐσθιόντων, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με, ὁ ἐσθίων μετ' ἐμοῦ. Οἱ δὲ ἤρξαντο λυπεῖσθαι,²² καὶ 19

¹Τούδας, α, ὁ, Judas, Judah. ²Τσκαριώτης, ου, ὁ, Iscariot, man of Kerioth. ³ἐπαγγέλλομαι, promise, profess. ⁴ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ⁵ εὐκαίρως, in season, conveniently. ⁶ἄζυμος, unleavened, paschal feast. ⊓άσχα, τό, passover, passover feast. ⁶θύω, sacrifice, kill. ഊποῦ, where?. ¹⁰ ἑτοιμάζω, prepare, make ready. ¹¹ ἀπαντάω, meet, encounter. ¹² κεράμιον, ου, τό, earthen vessel, jar. ¹³ βαστάζω, bear, carry. ¹⁴ οἰκοδεσπότης, ου, ὁ, householder, head of a household. ¹⁵ κατάλυμα, τος, τό, lodging place, inn. ¹⁶ δείκνυμι, show, point out. ¹² ἀνώγεον, ου, τό, upper room. ¹ፄ στρωννύω, spread, furnish. ¹⁰ ἔτοιμος, ready, prepared. ²⁰ ὄψιος, late. ²¹ ἀνάκειμαι, recline, recline (at a meal). ²² λυπέω, grieve, pain.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 14:20

λέγειν αὐτῷ εἶς καθ' εἶς, Μήτι¹ ἐγώ; Καὶ ἄλλος, Μήτι¹ ἐγώ; Ὁ δὲ 20 ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ ἐμβαπτόμενος² μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ τρυβλίον.³ Ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼς γέγραπται 21 περὶ αὐτοῦ: οὐαὶ⁴ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οῦ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται: καλὸν ἦν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος.

Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν, λαβὼν ὁ Ἰησοῦς ἄρτον, εὐλογήσας ἔκλασεν καὶ 22 ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ εἶπεν, Λάβετε, φάγετε: τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου. 23 Καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον, εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἔπιον ἐξ αὐτοῦ πάντες. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτό ἐστιν τὸ αἷμά μου, τὸ τῆς 24 καινῆς διαθήκης, τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον. ᾿ Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι 25 οὐκέτι² οὐ μὴ πίω ἐκ τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου, ἐως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω καινὸν ἐν τῆ βασιλεία τοῦ θεοῦ.

Καὶ ὑμνήσαντες ^{15} ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν. ^{16}

Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι Πάντες σκανδαλισθήσεσθε¹⁷ ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ 27 νυκτὶ ταύτῃ: ὅτι γέγραπται, Πατάξω¹⁸ τὸν ποιμένα, ¹⁹ καὶ διασκορπισθήσεται²⁰ τὰ πρόβατα.²¹ ἀλλὰ μετὰ τὸ ἐγερθῆναί με, 28

¹ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ² ἐμβάπτω, dip, dip into. ³ τρύβλιον, ου, τό, bowl, dish. ⁴οὐαί, woe! alas! woe! ⁵ εὐλογέω, bless. ⁶ κλάω, break. ⁷ ποτήριον, ου, τό, cup, drinking cup. ⁸ εὐχαριστέω, give thanks, thank. ⁹ καινός, new, fresh. ¹⁰ διαθήκη, ης, ή, covenant, will. ¹¹ ἐκχέω, pour out, shed. ¹² οὐκέτι, no longer, no more. ¹³ γέννημα, τος, τό, offspring, child. ¹⁴ ἄμπελος, ου, ή, vine. ¹⁵ ὑμνέω, sing to, praise. ¹⁶ ἐλαία, ας, ή, olive tree. ¹⁷ σκανδαλίζω, cause to stumble. ¹⁸ πατάσσω, strike, smite. ¹⁹ ποιμήν, ένος, ό, shepherd. ²⁰ διασκορπίζω, scatter, separate. ²¹ πρόβατον, ου, τό, sheep.

Κατά Μᾶρκον 14:29 Byzantine NT

προάξω¹ ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ὁ δὲ Πέτρος ἔφη αὐτῷ, Καὶ εἰ πάντες 29 σκανδαλισθήσονται,² ἀλλ' οὐκ ἐγώ. Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν 30 λέγω σοι ὅτι σὺ σήμερον³ ἐν τῆ νυκτὶ ταύτῃ, πρὶν⁴ ἢ δὶς⁵ ἀλέκτορα⁶ φωνῆσαι,⁻ τρὶς⁶ ἀπαρνήσῃˀ με. Ὁ δὲ ἐκπερισσοῦ ἔλεγεν μᾶλλον, Ἐάν 31 με δέῃ συναποθανεῖν¹⁰ σοι, οὐ μή σε ἀπαρνήσωμαι.² Ωσαύτως¹¹ δὲ καὶ πάντες ἔλεγον.

Καὶ ἔρχονται εἰς χωρίον¹² οὖ τὸ ὄνομα Γεθσημανή,¹³ καὶ λέγει τοῖς 32 μαθηταῖς αὐτοῦ, Καθίσατε¹⁴ ὧδε, ἔως προσεύξωμαι. Καὶ παραλαμβάνει 33 τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον¹6 καὶ Ἰωάννην μεθ' ἑαυτοῦ, καὶ ἤρξατο ἐκθαμβεῖσθαι¹7 καὶ ἀδημονεῖν.¹8 Καὶ λέγει αὐτοῖς, Περίλυπός¹³ ἐστιν ἡ 34 ψυχή μου ἔως θανάτου: μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε.²0 Καὶ προσελθών 35 μικρόν,²¹ ἔπεσεν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ προσηύχετο ἵνα, εἰ δυνατόν²² ἐστιν, παρέλθη²³ ἀπ' αὐτοῦ ἡ ὥρα. Καὶ ἔλεγεν, Ἡββᾶ, ὁ πατήρ, πάντα δυνατά 36 σοι. Παρένεγκε²⁴ τὸ ποτήριον²⁵ ἀπ' ἐμοῦ τοῦτο: ἀλλ' οὐ τί ἐγὼ θέλω, ἀλλὰ τί σύ. Καὶ ἔρχεται καὶ εὑρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας,²6 καὶ λέγει 37 τῷ Πέτρῳ, Σίμων, καθεύδεις;²6 Οὺκ ἴσχυσας²7 μίαν ὥραν γρηγορῆσαι;²0 Γρηγορεῖτε²0 καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν.²8 Τὸ 38

¹προάγω, lead forth, go before. ²σκανδαλίζω, cause to stumble. ³σήμερον, today, now. ⁴πρίν, before, formerly. ⁵δίς, twice. ⁶ἀλέκτωρ, ορος, ό, rooster, cock. ⁷φωνέω, call, crow. ⁸τρίς, thrice, three times. ⁹ἀπαρνέομαι, deny, refuse. ¹⁰συναποθνήσκω, die with, die together with. ¹¹ώσαύτως, likewise. ¹²χωρίον, ου, τό, place, field. ¹³Γεθσημανή, ή, Gethsemane. ¹⁴καθίζω, seat, sit. ¹⁵παραλαμβάνω, receive, take. ¹⁶Ίάκωβος, James, Jacob. ¹⁷ ἐκθαμβέομαι, amaze, be amazed. ¹⁸ἀδημονέω, distressed, troubled. ¹⁹περίλυπος, very sad, very sorrowful. ²⁰γρηγορέω, watch, keep watch. ²¹μικρός, small, little. ²²δυνατός, powerful, possible. ²³παρέρχομαι, pass by, go by. ²⁴παραφέρω, carry away, remove. ²⁵ποτήριον, ου, τό, cup, drinking cup. ²⁶καθεύδω, sleep. ²⁷ἰσχύω, be strong, able. ²⁸πειρασμός, οῦ, ὁ, temptation, trial.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 14:39

μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής. Καὶ πάλιν ἀπελθών 39 προσηύξατο, τὸν αὐτὸν λόγον εἰπών. Καὶ ὑποστρέψας εὖρεν αὐτοὺς 40 πάλιν καθεύδοντας: ἡσαν γὰρ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν βεβαρημένοι, καὶ οὐκ ἤδεισαν τί αὐτῷ ἀποκριθῶσιν. Καὶ ἔρχεται τὸ τρίτον, καὶ λέγει 41 αὐτοῖς, Καθεύδετε λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε. ᾿Απέχει: ἡλθεν ἡ ὥρα. Ἰδού, παραδίδοται ὁ υἰὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἁμαρτωλῶν. Εγείρεσθε, ἄγωμεν. Ἰδού, ὁ παραδιδούς με ἤγγικεν. ΄

Καὶ εὐθέως, ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, παραγίνεται 10 Ἰούδας, 11 εἶς ὢν τῶν 43 δώδεκα, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν 12 καὶ ξύλων, 13 παρὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων. 44 Δεδώκει δὲ ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν σύσσημον 14 αὐτοῖς, λέγων, "Ον ἄν φιλήσω, 15 αὐτός ἐστιν: κρατήσατε 16 αὐτόν, καὶ ἀπαγάγετε 17 ἀσφαλῶς. 18 45 Καὶ ἐλθών, εὐθέως προσελθών αὐτῷ λέγει αὐτῷ, 'Ραββί, ῥαββί: καὶ κατεφίλησεν 19 αὐτόν. Οἱ δὲ ἐπέβαλον 200 ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ 46 ἐκράτησαν 16 αὐτόν. Εἶς δὲ τις τῶν παρεστηκότων 21 σπασάμενος 22 τὴν 47 μάχαιραν 12 ἔπαισεν 23 τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἀφεῖλεν 24 αὐτοῦ τὸ ἀντίον. 25 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, 'Ως ἐπὶ ληστὴν 26 48

¹πρόθυμος, willing, ready. ²ἀσθενής, weak, infirm. ³ὑποστρέφω, return, turn back. ⁴ καθεύδω, sleep. ⁵βαρέω, burden, weigh down. ⁶ἀναπαύω, refresh, take rest. ⁷ἀπέχω, received, obtain. ⁸ ἀμαρτωλός, ου, ὁ, sinner. ⁹ἐγγίζω, come near, approach. ¹⁰παραγίνομαι, come, arrive. ¹¹Τούδας, α, ὁ, Judas, Judah. ¹² μάχαιρα, ης, ἡ, sword. ¹³ξύλον, ου, τό, wood, tree. ¹⁴σύσσημον, ου, ἡ, signal, sign. ¹⁵ φιλέω, love, kiss. ¹⁶ κρατέω, grasp, lay hold of. ¹⁷ ἀπάγω, lead away, lead. ¹⁸ ἀσφαλῶς, safely, securely. ¹⁹ καταφιλέω, kiss fervently, kiss affectionately. ²⁰ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ²¹παρίστημι, be present, stand by. ²²σπάω, draw (as a sword). ²³παίω, strike, hit. ²⁴ ἀφαιρέω, take away, smite off. ²⁵ ἀτίον, ου, τό, ear. ²⁶ληστής, οῦ, ὁ, robber, brigand.

Κατά Μᾶρκον 14:49 Byzantine NT

ἐξήλθετε μετὰ μαχαιρῶν¹ καὶ ξύλων² συλλαβεῖν³ με; Καθ' ἡμέραν ἤμην 49 πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ⁴ με: ἀλλ' ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαί. Καὶ ἀφέντες αὐτὸν πάντες ἔφυγον.⁵

Καὶ εἶς τις νεανίσκος ἡκολούθησεν αὐτῷ, περιβεβλημένος σινδόνα ἐπὶ 51 γυμνοῦ. Καὶ κρατοῦσιν αὐτὸν οἱ νεανίσκοι: ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν 52 σινδόνα γυμνὸς ἔφυγεν ἀπ' αὐτῶν.

Καὶ ἀπήγαγον¹¹ τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα: καὶ συνέρχονται¹² αὐτῷ 53 πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμματεῖς. Καὶ ὁ 54 Πέτρος ἀπὸ μακρόθεν¹³ ἡκολούθησεν αὐτῷ ἔως ἔσω¹⁴ εἰς τὴν αὐλὴν¹⁵ τοῦ ἀρχιερέως: καὶ ἡν συγκαθήμενος¹⁶ μετὰ τῶν ὑπηρετῶν,¹⁷ καὶ θερμαινόμενος¹⁸ πρὸς τὸ φῶς. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον¹⁹ 55 ἐζήτουν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ μαρτυρίαν,²⁰ εἰς τὸ θανατῶσαι²¹ αὐτόν, καὶ οὐχ εὕρισκον. Πολλοὶ γὰρ ἐψευδομαρτύρουν²² κατ' αὐτοῦ, καὶ ἴσαι²³ αἱ 56 μαρτυρίαι²⁰ οὐκ ἡσαν. Καὶ τινες ἀναστάντες ἐψευδομαρτύρουν²² κατ' 57 αὐτοῦ, λέγοντες ὅτι Ἡμεῖς ἡκούσαμεν αὐτοῦ λέγοντος ὅτι Ἐγὼ 58 καταλύσω²⁴ τὸν ναὸν²⁵ τοῦτον τὸν χειροποίητον,²⁶ καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν

¹ μάχαιρα, ης, ἡ, sword. ² ξύλον, ου, τό, wood, tree. ³ συλλαμβάνω, take, conceive. ⁴ κρατέω, grasp, lay hold of. ⁵ φεύγω, flee, escape. ⁶ νεανίσκος, ου, ὁ, youth, young man. ⁷ περιβάλλω, put around, clothe. ⁸ σινδών, όνος, ἡ, fine cloth, linen cloth. ⁹ γυμνός, naked, wearing only under-garments. ¹⁰ καταλείπω, leave, leave behind. ¹¹ ἀπάγω, lead away, lead. ¹² συνέρχομαι, come together, come or go with. ¹³ μακρόθεν, from afar, afar. ¹⁴ ἔσω, within, inside. ¹⁵ αὐλή, ῆς, ἡ, courtyard, enclosed open space. ¹⁶ συγκάθημαι, sit with. ¹⁷ ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ¹⁸ θερμαίνω, warm. ¹⁹ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ²⁰ μαρτυρία, ας, ἡ, testimony, witness. ²¹ θανατόω, put to death, subdue. ²² ψευδομαρτυρέω, bear false witness, testify falsely. ²³ ἴσος, equal, identical. ²⁴ καταλύω, destroy, lodge. ²⁵ ναός, οῦ, ὁ, temple, shrine. ²⁶ χειροποίητος, made by hand, done or made with hands.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶοκον 14:59

άλλον ἀχειροποίητον οἰκοδομήσω. Καὶ οὐδὲ οὕτως ἴση ἤν ή 59 μαρτυρία αὐτῶν. Καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἰς μέσον ἐπηρώτησεν τὸν 60 Ἰησοῦν, λέγων, Οὐκ ἀποκρίνη οὐδέν; Τί οὕτοί σου καταμαρτυροῦσιν; 61 Ὁ δὲ ἐσιώπα, καὶ οὐδὲν ἀπεκρίνατο. Πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς ἐπηρώτα αὐτόν, καὶ λέγει αὐτῷ, Σὰ εἶ ὁ χριστός, ὁ υίὸς τοῦ εὐλογητοῦ; Ό δὲ 62 Ἰησοῦς εἶπεν, Ἐγώ εἰμι. Καὶ ὄψεσθε τὸν υίὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν καθήμενον τῆς δυνάμεως, καὶ ἐρχόμενον μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς διαρρήξας τοὺς χιτῶνας αὐτοῦ λέγει, Τί ἔτι 63 χρείαν ἔχομεν μαρτύρων; Ἡκούσατε τῆς βλασφημίας. Ἡ Τί ὑμῖν 64 φαίνεται; Οἱ δὲ πάντες κατέκριναν αὐτὸν εἶναι ἔνοχον θανάτου. Καὶ 65 ἤρξαντό τινες ἐμπτύειν αὐτῷ, καὶ περικαλύπτειν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ κολαφίζειν αὐτόν, καὶ λέγειν αὐτῷ, Προφήτευσον. Καὶ οἱ ὑπηρέται ἐνραπίσμασιν ἐβαλλον.

Καὶ ὄντος τοῦ Πέτρου ἐν τῇ αὐλῷ²⁴ κάτω,²⁵ ἔρχεται μία τῶν παιδισκῶν²⁶ 66 τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον θερμαινόμενον,²⁷ ἐμβλέψασα²⁸ 67 αὐτῷ λέγει, Καὶ σὺ μετὰ τοῦ Ναζαρηνοῦ²⁹ Ἰησοῦ ἦσθα. Ὁ δὲ ἠρνήσατο, 68 λέγων, Οὐκ οἶδα, οὐδὲ ἐπίσταμαι³¹ τί σὺ λέγεις. Καὶ ἐξῆλθεν ἔξω εἰς τὸ

¹ ἀχειροποίητος, not made with hands, not made by hand. ² οἰκοδομέω, build up, construct. ³ οὕτως, thus, so. ⁴ ἴσος, equal, identical. ⁵ μαρτυρία, ας, ἡ, testimony, witness. ⁶ καταμαρτυρέω, bear witness against, testify against. ⁻ σιωπάω, be silent, keep silence. ⁶ εὐλογητός, well spoken of, blessed. ⁰ νεφέλη, ης, ἡ, cloud. ¹⁰ διαρρήσσω, tear asunder. ¹¹ χιτών, ώνος, ὁ, tunic, garment. ¹² χρεία, ας, ἡ, need, necessity. ¹³ μάρτυς, υρος, ὁ, witness. ¹⁴ βλασφημία, ας, ἡ, blasphemy, reproach. ¹⁵ φαίνω, shine, appear. ¹⁶ κατακρίνω, condemn. ¹⁻ ἔνοχος, involved in, liable. ¹ẽ ἐμπτύω, spit upon. ¹⁰ περικαλύπτω, cover, conceal. ²⁰ κολαφίζω, strike with the fist, treat roughly. ²¹ προφητεύω, prophesy, foretell. ²² ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ²³ ῥάπισμα, τος, τό, blow, slap in the face. ²⁴ αὐλή, ῆς, ἡ, courtyard, enclosed open space. ²⁵ κάτω, down, below. ²⁶ παιδίσκη, ης, ἡ, maid, female servant. ²⁻ θερμαίνω, warm. ²ẽ ἐμβλέπω, look at, look into. ²ց Ναζαρηνός, οῦ, ὁ, Nazarene, of Nazareth. ³⁰ ἀρνέομαι, deny, repudiate. ³¹ ἐπίσταμαι, understand, know.

Κατά Μᾶρκον 14:69 Byzantine NT

προαύλιον: καὶ ἀλέκτωρ² ἐφώνησεν. Καὶ ἡ παιδίσκη⁴ ἰδοῦσα αὐτὸν 69 πάλιν ἤρξατο λέγειν τοῖς παρεστηκόσιν ὅτι Οὖτος ἐξ αὐτῶν ἐστίν. Ὁ 70 δὲ πάλιν ἤρνεῖτο. Καὶ μετὰ μικρὸν πάλιν οἱ παρεστῶτες ἔλεγον τῷ Πέτρῳ, Ἀληθῶς ἐξ αὐτῶν εἶ: καὶ γὰρ Γαλιλαῖος εἶ, καὶ ἡ λαλιά σου ὁμοιάζει. Ό δὲ ἤρξατο ἀναθεματίζειν καὶ ὀμνύναι ὅτι Οὐκ οἶδα τὸν 71 ἄνθρωπον τοῦτον ὃν λέγετε. Καὶ ἐκ δευτέρου ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. 72 Καὶ ἀνεμνήσθη ὁ Πέτρος τὸ ῥῆμα ὃ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι Πρὶν άλέκτορα φωνῆσαι δίς, πάπαρνήση με τρίς. Καὶ ἐπιβαλὼν εκλαιεν.

Καὶ εὐθέως ἐπὶ τὸ πρωῖ²² συμβούλιον²³ ποιήσαντες οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν 15 πρεσβυτέρων καὶ γραμματέων, καὶ ὅλον τὸ συνέδριον,²⁴ δήσαντες²⁵ τὸν Ἰησοῦν ἀπήνεγκαν²⁶ καὶ παρέδωκαν τῷ Πιλάτῳ. Καὶ ἐπηρώτησεν 2 αὐτὸν ὁ Πιλάτος, Σὰ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ, Σὰ λέγεις. Καὶ κατηγόρουν²⁻ αὐτοῦ οἱ ἀρχιερεῖς πολλά: ὁ δὲ 3 Πιλάτος πάλιν ἐπηρώτησεν αὐτόν, λέγων, Οὐκ ἀποκρίνη οὐδέν; Ἰδε, πόσα²⁵ σου καταμαρτυροῦσιν.² Ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκέτι³⁰ οὐδὲν ἀπεκρίθη, 5 ὥστε θαυμάζειν³¹ τὸν Πιλάτον.

¹ προαύλιον, ου, τό, porch, forecourt. ² ἀλέκτωρ, ορος, ὁ, rooster, cock. ³ φωνέω, call, crow. ⁴ παιδίσκη, ης, ή, maid, female servant. ⁵ παρίστημι, be present, stand by. ⁶ ἀρνέομαι, deny, repudiate. ⁷ μικρός, small, little. ⁸ ἀληθώς, truly, really. ⁹ Γαλιλαῖος, Galilean. ¹⁰ λαλιά, ᾶς, ή, speech, way of talking. ¹¹ ὁμοιάζω, am like, resemble. ¹² ἀναθεματίζω, curse, put under an oath or curse. ¹³ ὀμνύω, swear, take an oath. ¹⁴ δεύτερος, second. ¹⁵ ἀναμμνήσκω, remind, remember. ¹⁶ πρίν, before, formerly. ¹⁷ δίς, twice. ¹⁸ ἀπαρνέομαι, deny, refuse. ¹⁹ τρίς, thrice, three times. ²⁰ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ²¹ κλαίω, weep, weep for. ²² πρωΐ, early in the morning, at dawn. ²³ συμβούλιον, ου, τό, counsel, council. ²⁴ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ²⁵ δέω, bind, tie. ²⁶ ἀποφέρω, carry off, bear away. ²⁷ κατηγορέω, accuse, charge. ²⁸ πόσος, how many? how great? ²⁹ καταμαρτυρέω, bear witness against, testify against. ³⁰ οὐκέτι, no longer, no more. ³¹ θαυμάζω, am amazed, marvel at.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 15:6

Κατὰ δὲ ἐορτὴν ἀπέλυεν αὐτοῖς ἕνα δέσμιον, ὅνπερ ἡτοῦντο. Ἦν δὲ ὁ 6 λεγόμενος Βαραββᾶς μετὰ τῶν συστασιαστῶν δεδεμένος, οἵτινες ἐν τῆ στάσει φόνον πεποιήκεισαν. Καὶ ἀναβοήσας δ ὄχλος ἤρξατο 8 αἰτεῖσθαι καθώς ἀεὶ¹⁰ ἐποίει αὐτοῖς. Ὁ δὲ Πιλάτος ἀπεκρίθη αὐτοῖς, 9λέγων, Θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; Ἐγίνωσκεν 10 γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παραδεδώκεισαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς. Οἱ δὲ 11 ἀρχιερεῖς ἀνέσεισαν12 τὸν ὄχλον ἵνα μᾶλλον τὸν Βαραββᾶν ἀπολύση αὐτοῖς. Ὁ δὲ Πιλάτος ἀποκριθεὶς πάλιν εἶπεν αὐτοῖς, Τί οὖν θέλετε 12 ποιήσω ου λέγετε βασιλέα των Ιουδαίων; Οἱ δὲ πάλιν ἔκραξαν, 13 Σταύρωσον ^{13} αὐτόν. Ὁ δὲ Πιλάτος ἔλεγεν αὐτοῖς, Τί γὰρ κακὸν 14ἐποίησεν; Οἱ δὲ περισσοτέρως ^{14} ἔκραξαν, Σταύρωσον ^{13} αὐτόν. Ὁ δὲ 15 Πιλάτος βουλόμενος ^{15} τῷ ὄχλῷ τὸ ἱκανὸν ^{16} ποιῆσαι, ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν: καὶ παρέδωκεν τὸν Ἰησοῦν φραγελλώσας ίνα σταυρωθῆ. 13

Οἱ δὲ στρατιῶται¹⁸ ἀπήγαγον¹⁹ αὐτὸν ἔσω²⁰ τῆς αὐλῆς,²¹ ὅ ἐστιν 16 πραιτώριον,²² καὶ συγκαλοῦσιν²³ ὅλην τὴν σπεῖραν.²⁴ Καὶ ἐνδύουσιν²⁵ 17 αὐτὸν πορφύραν,²⁶ καὶ περιτιθέασιν²⁷ αὐτῷ πλέξαντες²⁸ ἀκάνθινον²⁹

¹ ἐορτή, ῆς, ἡ, feast, festival. ² δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ³ ὅσπερ, very one who. ⁴ Βαραββᾶς, ᾶ, ὁ, Barabbas. ⁵ συστασιαστής, ὁ, fellow insurgent. ⁶ δέω, bind, tie. ⊓ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ϐ φόνος, ου, ὁ, murder, slaughter. ἢ ἀναβοάω, cry out, shout upwards. ¹¹ ἀεί, always, ever. ¹¹ φθόνος, ου, ὁ, envy, grudge. ¹² ἀνασείω, stir up, incite. ¹³ σταυρόω, crucify. ¹⁴ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ¹⁵ βούλομαι, wish, will. ¹⁶ ἱκανός, sufficient, able. ¹ⁿ φραγελλόω, flog, scourge. ¹ፄ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ¹⁰ ἀπάγω, lead away, lead. ²⁰ ἔσω, within, inside. ²¹ αὐλή, ῆς, ἡ, courtyard, enclosed open space. ²² πραιτώριον, ου, τό, palace (of the governor). ²³ συγκαλέω, call together. ²⁴ σπεῖρα, ης, ἡ, cohort. ²⁵ ἐνδύω, put on, clothe. ²⁶ πορφύρα, ας, ἡ, purple (cloth), purple garment. ²ⁿ περιτίθημι, place around, put around. ²ፄ πλέκω, plait, weave. ²⁰ ἀκάνθινος, of thorns, thorny.

Κατὰ Μᾶρκον 15:18 Byzantine NT

στέφανον, καὶ ἤρξαντο ἀσπάζεσθαι αὐτόν, Χαῖρε, ὁ βασιλεὺς τῶν 18 Ἰουδαίων: καὶ ἔτυπτον αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καλάμω, καὶ ἐνέπτυον 19 αὐτῷ, καὶ τιθέντες τὰ γόνατα προσεκύνουν αὐτῷ. Καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν 20 αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν πορφύραν, καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια τὰ ἴδια, καὶ ἐξάγουσιν αὐτὸν ἵνα σταυρώσωσιν αὐτὸν.

Καὶ ἀγγαρεύουσιν¹² παράγοντά¹³ τινα Σίμωνα Κυρηναῖον,¹⁴ ἐρχόμενον ἀπ² 21 ἀγροῦ,¹⁵ τὸν πατέρα Ἡλεξάνδρου¹⁶ καὶ Ῥούφου,¹⁻ ἵνα ἄρη τὸν σταυρὸν¹⁶ αὐτοῦ. Καὶ φέρουσιν αὐτὸν ἐπὶ Γολγοθᾶ¹⁰ τόπον, ὅ ἐστιν 22 μεθερμηνευόμενον²⁰ Κρανίου²¹ Τόπος. Καὶ ἐδίδουν αὐτῷ πιεῖν 23 ἐσμυρνισμένον²² οἶνον:²³ ὁ δὲ οὐκ ἔλαβεν. Καὶ σταυρώσαντες¹¹ αὐτόν, 24 διαμερίζονται²⁴ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βάλλοντες κλῆρον²⁵ ἐπ' αὐτά, τίς τί ἄρη. Ἦν δὲ ὥρα τρίτη, καὶ ἐσταύρωσαν¹¹ αὐτόν. Καὶ ἤν ἡ ἐπιγραφὴ²⁶ 25 τῆς αἰτίας²² αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη,²⁶ Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. Καὶ 27 σὺν αὐτῷ σταυροῦσιν¹¹ δύο ληστάς,²⁰ ἔνα ἐκ δεξιῶν καὶ ἕνα ἑξ εὐωνύμων³⁰ αὐτοῦ. Καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα, Καὶ μετὰ 28 ἀνόμων³¹ ἐλογίσθη.²² Καὶ οἱ παραπορευόμενοι³³ ἐβλασφήμουν³⁴ αὐτόν, 29 κινοῦντες³ς τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ λέγοντες, Οὐά,³⁶ ὁ καταλύων³ τὸν

¹ στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ² τύπτω, smite, beat. ³ κάλαμος, ου, ὁ, reed, reed-pen. ⁴ ἐμπτύω, spit upon. ⁵ γόνυ, ατος, τό, knee. ⁶ ἐμπαίζω, mock. ⁷ ἐκδύω, take off, put off. ⁸ πορφύρα, ας, ἡ, purple (cloth), purple garment. ⁹ ἐνδύω, put on, clothe. ¹⁰ ἐξάγω, lead out. ¹¹ σταυρόω, crucify. ¹² ἀγγαρεύω, compel, press into service. ¹³ παράγω, pass by, depart. ¹⁴ Κυρηναῖος, ου, ὁ, Cyrenian, belonging to Cyrene. ¹⁵ ἀγρός, ου, ὁ, field, farm. ¹⁶ Ἀλέξανδρος, ου, ὁ, Alexander. ¹⁷ Ροῦφος, ου, ὁ, Rufus. ¹⁸ σταυρός, οῦ, ὁ, cross. ¹⁹ Γολγοθᾶ, ἡ, Golgotha. ²⁰ μεθερμηνεύω, translate, interpret. ²¹ κρανίον, ου, τό, skull. ²² σμυρνίζω, mix with myrrh, mingle with myrrh. ²³ οἶνος, ου, ὁ, wine. ²⁴ διαμερίζω, divide, distribute. ²⁵ κλῆρος, ου, ὁ, lot, portion. ²⁶ ἐπιγραφή, ῆς, ἡ, inscription, title. ²⁷ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ²⁸ ἐπιγράφω, write upon, inscribe. ²⁹ ληστής, οῦ, ὁ, robber, brigand. ³⁰ εὐώνυμος, of good name, euph. for left. ³¹ ἄνομος, lawless, without law. ³² λογίζομαι, calculate, consider. ³³ παραπορεύομαι, go beside, go past. ³⁴ βλασφημέω, revile, blaspheme. ³⁵ κινέω, move, stir. ³⁶ οὐά, aha! ah! ³⁷ καταλύω, destroy, lodge.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 15:30

ναὸν¹ καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν,² σῶσον σεαυτόν,³ καὶ κατάβα 30 ἀπὸ τοῦ σταυροῦ.⁴ Ὁμοίως⁵ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες⁶ πρὸς 31 ἀλλήλους μετὰ τῶν γραμματέων ἔλεγον, Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι. Ὁ χριστὸς ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ καταβάτω νῦν ἀπὸ 32 τοῦ σταυροῦ,⁴ ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν αὐτῷ. Καὶ οἱ συνεσταυρωμένοι⁻ αὐτῷ ἀνείδιζον⁵ αὐτόν.

Γενομένης δὲ ὥρας ἔκτης, ὅκότος ο ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἔως ὥρας 33 ἐνάτης. Καὶ τῆ ὥρα τῆ ἐνάτη ἐβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῆ μεγάλη, 34 λέγων, Ἐλωϊ, ἐλωϊ, λιμὰ σαβαχθανί; Ὁ ἐστιν μεθερμηνευόμενον, Ο θεός μου, ὁ θεός μου, εἰς τί με ἐγκατέλιπες; Καί τινες τῶν 35 παρεστηκότων ἀκούσαντες ἔλεγον, Ἰδού, Ἡλίαν φωνεῖ. Δραμὼν 36 δὲ εἶς, καὶ γεμίσας σπόγγον δξους, περιθείς τε καλάμω, ἐ ἐπότιζεν αὐτόν, λέγων, Ἡφετε, ἔδωμεν εἰ ἔρχεται Ἡλίας καθελεῖν αὐτόν. Ο 37 δὲ Ἰησοῦς ἀφεὶς φωνὴν μεγάλην ἐξέπνευσεν. Καὶ τὸ καταπέτασμα 30 38 τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἔ ἔως κάτω. Ἰδὼν δὲ ὁ 39 κεντυρίων ὁ παρεστηκὼς εξ ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ ὅτι οὕτως κράξας ἐξέπνευσεν, εἶπεν, Ἁληθῶς ὁ ἄνθρωπος οὕτος υίὸς ἤν θεοῦ. Ἦσαν δὲ 40

¹ναός, οῦ, ὁ, temple, shrine. ² οἰκοδομέω, build up, construct. ³ σεαυτοῦ, yourself, of you. ⁴ σταυρός, οῦ, ὁ, cross. ⁵ ὁμοίως, likewise, in like manner. ⁶ ἐμπαίζω, mock. ⁷ συσταυρόω, crucify together with. ⁸ ὀνειδίζω, reproach, revile. ⁹ ἔκτος, sixth. ¹⁰ σκότος, ους, τό, darkness. ¹¹ ἔνατος, ninth. ¹² βοάω, cry aloud, shout. ¹³ ἐλωῖ, Eloi, my God. ¹⁴ λιμά, why. ¹⁵ σαβαχθανί, thou hast forsaken me. ¹⁶ μεθερμηνεύω, translate, interpret. ¹⁷ ἐγκαταλείπω, leave behind, forsake. ¹⁸ παρίστημι, be present, stand by. ¹⁹ Ἡλίας, ου, ὁ, Elijah. ²⁰ φωνέω, call, crow. ²¹ τρέχω, run, exercise myself. ²² γεμίζω, fill, load. ²³ σπόγγος, ου, ὁ, sponge. ²⁴ ὁξος, ους, τό, sour wine, vinegar. ²⁵ περιτίθημι, place around, put around. ²⁶ κάλαμος, ου, ὁ, reed, reed-pen. ²⁷ ποτίζω, give drink to, cause to drink. ²⁸ καθαιρέω, take down, pull down. ²⁹ ἔκπνέω, breathe out, expire. ³⁰ καταπέτασμα, τος, τό, curtain or veil, veil. ³¹ σχίζω, split, separate. ³² ἄνωθεν, from above, again. ³³ κάτω, down, below. ³⁴ κεντυρίων, ωνος, ὁ, centurion. ³⁵ ἐναντίος, opposite, hostile. ³⁶ οὕτως, thus, so. ³⁷ ἀληθῶς, truly, really.

Κατά Μᾶρκον 15:41 Byzantine NT

καὶ γυναῖκες ἀπὸ μακρόθεν¹ θεωροῦσαι, ἐν αἶς ἦν καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνή,² καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου³ τοῦ μικροῦ⁴ καὶ Ἰωσῆ⁵ μήτηρ, καὶ Σαλώμη,⁴ αϊ καί, ὅτε ἦν ἐν τῆ Γαλιλαία, ἡκολούθουν αὐτῷ, καὶ 41 διηκόνουν⁻ αὐτῷ, καὶ ἄλλαι πολλαὶ αἱ συναναβᾶσαι⁵ αὐτῷ εἰς Ἱεροσόλυμα.

Καὶ ἤδη ὀψίας γενομένης, ἐπεὶ ἡν Παρασκευή, ἱ ὁ ἐστιν προσάββατον, 12 42 ἤλθεν Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, 13 εὐσχήμων βουλευτής, 15 δς καὶ 43 αὐτὸς ἤν προσδεχόμενος την βασιλείαν τοῦ θεοῦ: τολμήσας εἰσῆλθεν πρὸς Πιλάτον, καὶ ἤτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ 44 Πιλάτος ἐθαύμασεν εἰ εἰ ἤδη τέθνηκεν: καὶ προσκαλεσάμενος τὸν κεντυρίωνα, 12 ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ πάλαι 22 ἀπέθανεν. Καὶ γνοὺς ἀπὸ 45 τοῦ κεντυρίωνος, 14 ἐδωρήσατο 15 τὸ σῶμα τῷ Ἰωσήφ. Καὶ ἀγοράσας 46 σινδόνα, 15 καὶ καθελών αὐτὸν, ἐνείλησεν τῆ σινδόνι, 15 καὶ κατέθηκεν αὐτὸν ἐν μνημείῳ, 16 ὅ ἤν λελατομημένον ἐκ πέτρας: καὶ προσεκύλισεν λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. 16 Ἡ δὲ Μαρία ἡ 47 Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία Ἰωσῆς ἐθεώρουν ποῦ τίθεται.

¹ μακρόθεν, from afar, afar. ² Μαγδαληνή, ής, ή, woman of Magdala, Magdalene. ³ Τάκωβος, James, Jacob. ⁴ μικρός, small, little. ⁵ Τωσής, ήτος, ό, Joses. ⁶ Σαλώμη, ης, ή, Salome. ⁷ διακονέω, serve, minister. ⁸ συναναβαίνω, come or go up with, go up with. ⁹ ὄψιος, late. ¹⁰ ἐπεί, when, since. ¹¹ παρασκευή, ής, ή, preparation. ¹² προσάββατον, ου, τό, day before the Sabbath. ¹³ Άριμαθαία, ας, ή, Arimathea. ¹⁴ εὐσχήμων, honorable. ¹⁵ βουλευτής, οῦ, ό, councilor, member of a city council. ¹⁶ προσδέχομαι, receive, wait for. ¹⁷ τολμάω, dare, endure. ¹⁸ θαυμάζω, am amazed, marvel at. ¹⁹ θνήσκω, die, am dying. ²⁰ προσκαλέω, summon. ²¹ κεντυρίων, ωνος, ό, centurion. ²² πάλαι, long ago, of old. ²³ δωρέομαι, present, bestow. ²⁴ ἀγοράζω, buy. ²⁵ σινδών, όνος, ή, fine cloth, linen cloth. ²⁶ καθαιρέω, take down, pull down. ²⁷ ἐνειλέω, wrap in, wrap up. ²⁸ κατατίθημι, lay (down), place. ²⁹ μνημεῖον, ου, τό, tomb, monument. ³⁰ λατομέω, hew out of a rock, hew stones. ³¹ πέτρα, ας, ή, rock. ³² προσκυλίω, roll up to, roll to. ³³ θύρα, ας, ή, door, gate. ³⁴ πού, somewhere, about.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 16:2

Καὶ διαγενομένου τοῦ σαββάτου, Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία 16 Ίακώβου³ καὶ Σαλώμη⁴ ἠγόρασαν⁵ ἀρώματα, είνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν τ αὐτόν. Καὶ λίαν πρωΐ τῆς μιᾶς σαββάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνημεῖον, 10 2 ἀνατείλαντος ^{11} τοῦ ἡλίου. ^{12} Καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς, Τίς ἀποκυλίσει ^{13} ^{3} ήμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας ^{14} τοῦ μνημείου; ^{10} Καὶ ἀναβλέψασαι ^{15} 4 θεωροῦσιν ὅτι ἀποκεκύλισται ό λίθος: ἦν γὰρ μέγας σφόδρα. Καὶ 5 εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον, ^{10} εἶδον νεανίσκον ^{17} καθήμενον ἐν τοῖς δεξιοῖς, περιβεβλημένον ^{18} στολὴν ^{19} λευκήν ^{120} καὶ ἐξεθαμβήθησαν. ^{21} Ο ^{6} δὲ λέγει αὐταῖς, Μὴ ἐκθαμβεῖσθε:21 Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρηνὸν22 τὸν ἐσταυρωμένον: 3 ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε: ἴδε, ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτόν. Άλλ' ὑπάγετε, εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρῳ ὅτι 🦪 Προάγει ^{24} ύμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν: ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, καθώς εἶπεν ὑμῖν. Καὶ ἐξελθοῦσαι ἔφυγον ^{25} ἀπὸ τοῦ μνημείου: ^{10} εἶχεν δὲ αὐτὰς τρόμος ^{26} 8 καὶ ἔκστασις: 27 καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον, ἐφοβοῦντο γάρ.

Αναστὰς δὲ πρωΐ πρώτη σαββάτου ἐφάνη πρῶτον Μαρία τῆ 9
Μαγδαληνῆ, ἀφ' ἡς ἐκβεβλήκει ἑπτὰ δαιμόνια. Ἐκείνη πορευθεῖσα 10
ἀπήγγειλεν τοῖς μετ' αὐτοῦ γενομένοις, πενθοῦσιν καὶ κλαίουσιν. 11

¹ διαγίνομαι, go through, pass. ² Μαγδαληνή, ῆς, ἡ, woman of Magdala, Magdalene. ³ Ἰάκωβος, James, Jacob. ⁴ Σαλώμη, ης, ἡ, Salome. ⁵ ἀγοράζω, buy. ⁶ ἄρωμα, τος, τό, spice, perfume. ⁷ ἀλείφω, anoint. ⁸ λίαν, greatly, very. ⁹ πρωΐ, early in the morning, at dawn. ¹⁰ μνημεῖον, ου, τό, tomb, monument. ¹¹ ἀνατέλλω, cause to rise, make to rise. ¹² ἥλιος, ου, ό, sun, sunlight. ¹³ ἀποκυλίω, roll away. ¹⁴ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ¹⁵ ἀναβλέπω, look up, receive sight. ¹⁶ σφόδρα, exceedingly, greatly. ¹⁷ νεανίσκος, ου, ό, youth, young man. ¹⁸ περιβάλλω, put around, clothe. ¹⁹ στολή, ῆς, ἡ, equipment, apparel. ²⁰ λευκός, white, bright. ²¹ ἐκθαμβέομαι, amaze, be amazed. ²² Ναζαρηνός, οῦ, ό, Nazarene, of Nazareth. ²³ σταυρόω, crucify. ²⁴ προάγω, lead forth, go before. ²⁵ φεύγω, flee, escape. ²⁶ τρόμος, ου, ό, trembling, quaking. ²⁷ ἔκστασις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ²⁸ φαίνω, shine, appear. ²⁹ ἀπαγγέλλω, announce, report. ³⁰ πενθέω, mourn, lament. ³¹ κλαίω, weep, weep for.

Κατά Μᾶρκον 16:12 Byzantine NT

Κάκεῖνοι άκούσαντες ὅτι ζῆ καὶ ἐθεάθη ὑπ' αὐτῆς ἠπίστησαν.

Μετὰ δὲ ταῦτα δυσὶν ἐξ αὐτῶν περιπατοῦσιν ἐφανερώθη ἐν ἑτέρᾳ μορφῆ, ^{5} ^{12} πορευομένοις εἰς ἀγρόν. ^{6} Κἀκεῖνοι ἀπελθόντες ἀπήγγειλαν τοῖς ^{7} τοῖς ^{7} λοιποῖς: οὐδὲ ἐκείνοις ἐπίστευσαν.

"Υστερον" ἀνακειμένοις" αὐτοῖς τοῖς ἕνδεκα¹⁰ ἐφανερώθη, * καὶ ἀνείδισεν¹¹ 14

τὴν ἀπιστίαν¹² αὐτῶν καὶ σκληροκαρδίαν, ¹³ ὅτι τοῖς θεασαμένοις ² αὐτὸν

ἐγηγερμένον οὐκ ἐπίστευσαν. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες εἰς τὸν 15

κόσμον ἄπαντα, ¹⁴ κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάση τῆ κτίσει. ¹⁵ Ὁ 16

πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται: ὁ δὲ ἀπιστήσας ³ κατακριθήσεται.

Σημεῖα δὲ τοῖς πιστεύσασιν ταῦτα παρακολουθήσει: ¹⁷ ἐν τῷ ὀνόματί 17

μου δαιμόνια ἐκβαλοῦσιν: γλώσσαις λαλήσουσιν καιναῖς: ¹⁸ ὄφεις ¹⁹ 18

ἀροῦσιν: κἄν²⁰ θανάσιμόν²¹ τι πίωσιν, οὐ μὴ αὐτοὺς βλάψη: ²² ἐπὶ ἀρρώστους ²³ χεῖρας ἐπιθήσουσιν, ²⁴ καὶ καλῶς ²⁵ ἔξουσιν.

Ό μὲν οὖν κύριος, μετὰ τὸ λαλῆσαι αὐτοῖς, ἀνελήφθη² εἰς τὸν οὐρανόν, 19 καὶ ἐκάθισεν² ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ. Ἐκεῖνοι δὲ ἐξελθόντες ἐκήρυξαν 20 πανταχοῦ,² τοῦ κυρίου συνεργοῦντος,² καὶ τὸν λόγον βεβαιοῦντος³

¹ κἀκεῖνος, and he, and she. ² θεάομαι, look at, behold. ³ ἀπιστέω, disbelieve, be faithless. ⁴ φανερόω, reveal, manifest. ⁵ μορφή, ῆς, ἡ, form, shape. 6 ἀγρός, ου, ὁ, field, farm. ⁻ ἀπαγγέλλω, announce, report. 8 ὕστερον, lastly, afterward. ⁰ ἀνάκειμαι, recline, recline (at a meal). ¹0 ἔνδεκα, eleven, 11. ¹¹¹ ἀνειδίζω, reproach, revile. ¹² ἀπιστία, ας, ἡ, unbelief, unfaithfulness. ¹³ σκληροκαρδία, ας, ἡ, hardness of heart. ¹⁴ ἄπας, each, every. ¹⁵ κτίσις, εως, ἡ, creation, creature. ¹⁶ κατακρίνω, condemn. ¹⁻ παρακολουθέω, follow closely, investigate. ¹⁵ καινός, new, fresh. ¹⁰ ὄφις, εως, ὁ, snake, serpent. ²⁰ κἄν, and if, even if. ²¹ θανάσιμος, deadly, mortal. ²² βλάπτω, harm, injure. ²³ ἄρρωστος, sick, ill. ²⁴ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ²⁵ καλώς, rightly, well. ²⁶ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ²⁻ καθίζω, seat, sit. ²⁵ πανταχοῦ, everywhere. ²⁰ συνεργέω, work together. ³⁰ βεβαιόω, confirm, secure.

Byzantine NT

διὰ τῶν ἐπακολουθούντων $^{\scriptscriptstyle 1}$ σημείων. Ἀμήν.

¹ἐπακολουθέω, follow after, follow close after.